

FAKTYUM

KWARTALNIK INFORMACYJNY NR 1/2023

ISSN 1899-2978

CENTRALNY
ZINTEGROWANY
SZPITAL KLINICZNY

•
MEDYCINA

•
EDUKACJA

•
NAUKA
•
•
•
•
•
•
•

CZSK w budowie,
stan na dzień 12 kwietnia 2023 roku

GŁOSEM REKTORA

W dniu 3 kwietnia br. podpisałem umowę na kontynuację budowy Centralnego Zintegrowanego Szpitala Klinicznego. Jak wielokrotnie podkreślałem, to najważniejsza w historii naszej uczelni inwestycja, mająca swój wymiar zarówno w świadczeniach zdrowotnych, jak i w edukacji oraz nauce. Z okazji tego ważnego wydarzenia spotkaliśmy się w Poznaniu w gronie przyjaciół, którym inwestycja ta leży na sercu. Poniżej prezentuję czytelnikom „Faktów UMP” przemówienie, które wygłosiłem na tej uroczystości.

Choć część osób może powiedzieć, że to tylko podpisanie umowy z wykonawcą na kontynuację prac budowlanych, to jest to naprawdę kluczowy kamień milowy przybliżający nas do finału. I to nie takiego, jak znamy z meczy reprezentacji Polski.

Bo Uniwersytet Medyczny w Poznaniu wraz z Uniwersyteckim Szpitalem Klinicznym, bez fauli, za to z dobrym planem taktycznym i skuteczną realizacją prowadzi budowę Centralnego Zintegrowanego Szpitala Klinicznego.

Dwa pierwsze budynki o powierzchni ponad 25 tys. m² już stoją – część z Państwa miała okazję zobaczyć je przy okazji ogłaszania wyników konkursu REACT, o czym jeszcze wspomnę.

Moduł 1 to szpitalny oddział ratunkowy oraz bloki operacyjne z oddziałem anestezjologii i intensywnej terapii. Moduł 2 przeznaczony będzie dla kluczowych oddziałów zabiegowych, tak by szpitalny oddział ratunkowy miał niezbędne zaplecze.

Podzieliłiśmy budowę na dwa etapy, tak by szpitalny oddział ratunkowy, jakże potrzebny dla dzielnicy Grunwald i całego Poznania, jak najszybciej zaczął służyć mieszkańcom naszego miasta i całej Wielkopolski. I słowa dotrzymujemy – późną jesienią zaprosimy Państwa na symboliczne otwarcie nowych obiektów, a SOR w pierwszym kwartale 2024 roku zacznie przyjmować pacjentów.

Dzisiaj rozpoczynamy drugą połowę tego meczu – po przeprowadzonej procedurze zamówień publicznych – podpisujemy umowę na kontynuację inwestycji, czyli drugi etap obejmujący trzy budynki szpitalne.

Wiele inwestycji zostało w obecnych trudnych czasach, ze względu na wzrost

kosztów, wstrzymanych, w części projektów szpitalnych wielokrotnie powtarzano przetargi, bez ich rozstrzygnięcia, z powodu niewystarczających środków finansowych.

Taki scenariusz nie jest realizowany w przypadku Centralnego Zintegrowanego Szpitala Klinicznego – Panie Ministrze, Poznaniowi, a zwłaszcza Uniwersytetowi Medycznemu warto powierzać środki finansowe. U nas nie doprowadzamy do dogrywki, bo rzuty karne to zawsze loteria.

Oczywiście, o czym informowaliśmy Państwa, koszty inwestycji znacząco wzrosły. Ale właśnie dzięki modułowej zabudowie, umożliwiającej opcjonalne zlecenie prac, oraz dodatkowo pozyskiwanym środkom nie poddaliśmy się i dziś podpisujemy umowę z konsorcjum Warbud i TKT Engineering SA na realizację inwestycji pn. „Budowa Centralnego Zintegrowanego Szpitala Klinicznego w Poznaniu w zakresie Modułów 3a, 4a, 4b, 5a, 5b i pawilonu wejściowego w formule »zaprojektuj i wybuduj«”.

Żeby przystąpić do tego meczu, musieliśmy mieć dobre losowanie i przejść eliminacje, czyli poznać właściwe osoby i dzięki nim uzyskać środki z budżetu państwa, o które starało się wielu. Dziękuję bardzo Pani Premier Jadwidze Emilewicz – jednej z dwóch matek chrzestnych projektu. Bez Pani zaangażowania w przyjęcie uchwały rządu ustanawiającej program budowy CZSK na nic zdałyby się nasze wszystkie najśmielsze plany.

Dla drużyny ważna jest przychylność FIFA, a dla nas – Parlamentu. Do grona naszych przyjaciół należy także Pan Poseł Bartłomiej Wróblewski, szef Parlamentarnego Zespołu ds. Budowy CZSK, który na każdym kroku podkreśla, jak potrzebna jest budowa tego szpitala, i dba o dobry klimat dla tej inwestycji w Parlamencie. Bardzo za tę aktywną postawę i pomoc dziękuję.

Mówi się, że najważniejszą osobą na boisku piłkarskim jest sędzia. I my takiego sędziego w meczu o CZSK mamy. Panie Ministrze – zwracam się tu do Ministra Zdrowia dr. Adama Niedzielskiego – bardzo dziękuję za wszystkie trafne i niebudzące sprzeciwu kibiców z Poznania decyzje dotyczące budowy nowego szpitala. Dziękuję przede wszystkim za otwartą postawę oraz szukanie rozwiązań w tych trudnych czasach. Inwestycja w większości jest finansowana ze środków budżetu państwa, którego

▲ Rektor prof. Andrzej Tykarski składa podpis pod umową na realizację inwestycji „Budowa Centralnego Zintegrowanego Szpitala Klinicznego w Poznaniu (etap IB CZSK) w zakresie Modułów 3a, 4a, 4b, 5a, 5b i pawilonu wejściowego w formule »zaprojektuj i wybuduj«

zaangażowanie na dzień dzisiejszy wynosi 520 mln zł. Tak jak wspominałem, wiemy, że kwota ta będzie niewystarczająca ze względu na inflację i sytuację geopolityczną.

A to właśnie Pan Minister Adam Niedzielski zainicjował zmianę przepisów prawa, która dziś otwiera nam ścieżkę do rozmów o zwiększeniu finansowania programu wieloletniego. To także z inicjatywy Pana Ministra w ramach programu REACT otrzymaliśmy 3 tygodnie temu dodatkowe 20 mln zł na wyposażenie CZSK. Bardzo dziękuję Panu Ministrowi Adamowi Niedzielskiemu za tak skuteczne, wymierne działania. To właśnie wówczas gościliśmy Państwa dziennikarzy na budowie CZSK z emisariuszem – wiceministrem Marcinem Martyniakiem, który przywiózł nam te dobre wiadomości.

Uniwersytet Medyczny – mimo ciężkich czasów – także w ramach własnego budżetu i kredytu z EBI podjął się trudu zwiększenia wkładu własnego na rzecz projektu. W drugiej połowie tego meczu sięgamy po rezerwy. Jest to najlepszy dowód na to, jak ważny jest dla nas projekt nowego szpitala.

Ale wspominałem o dwóch matkach chrzestnych. Bo jest także osoba, której pomysł pozyskania gruntu i rozpoczęcie starań o nowy szpital były niezbędne, byśmy dziś mogli podpisywać umowę na kontynuację

budowy. To dyrektor szpitala dr Krystyna Mackiewicz, której także serdecznie dziękuję. Pani Dyrektor, choć w CZSK nie planujemy pomieszczeń dla administracji, to nie jest to czerwona kartka dla dyrekcji, a przejaw naszej wielkopolskiej gospodarności.

Za chwilę podpiszemy w obecności Pana Ministra Adama Niedzielskiego umowę. Proszę zatem pozwolić, że pokrótce przybliżę jej zakres. Etap ten obejmuje budowę kolejnych trzech modułów szpitalnych z łącznikami oraz pawilonem wejściowym o powierzchni blisko 27 tys. m².

W ramach tej części inwestycji powstaną:

- oddziały kardiologiczne z oddziałem intensywnej terapii kardiologicznej, a także pracowniami kardiologii inwazyjnej (hemodynamiki, elektroterapii i elektrofizjologii),
- oddział kardiochirurgii i transplantologii z blokiem operacyjnym i oddziałem anesteziologii i intensywnej terapii,
- oddział endokrynologii z pododdziałem radioizotopowym,
- oddział chirurgii naczyniowej z pracownią naczyniową,
- oddział otolaryngologii,
- oddział chirurgii szczękowo-twarzowej,
- oddział neurochirurgii i neurotraumatologii,
- oddział hipertensjologii,
- oddział diabetologii,

oraz:

- laboratorium,
- apteka,
- pracownie diagnostyki obrazowej z tomografią komputerową i rezonansem magnetycznym.

Po ukończeniu budowy tych modułów przeprowadzimy do nich wszystkie oddziały szpitalne z zabytkowego budynku przy ul. Długiej oraz niektóre ze starych budynków przy ul. Przybyszewskiego.

Wartość prac to ponad 358 mln zł, z czego 73 mln przewidziano w tzw. prawie opcji, czyli możliwości zlecenia realizacji zadań po zwiększeniu budżetu projektu.

Szanowni Państwo, budowa Centralnego Zintegrowanego Szpitala Klinicznego w Poznaniu to przykład korzyści gry z pierwszej piłki. Jako cała drużyna, i ta uczelniana, i ta szpitalna, przy wsparciu ministerialnym i poselskim oraz dopingu mediów sprawnie prowadzimy akcje i dlatego mamy mecz pod kontrolą. Ten mecz, w którym stawką jest jeden z najnowocześniejszych szpitali w tej części Europy, z pewnością wygramy. ■

Andrzej Tykarski

prof. Andrzej Tykarski
Rektor

◀ Na okładce: Centralny Zintegrowany Szpital Kliniczny w budowie, zdjęcie z 12 kwietnia 2023 roku (fot. B. Wąsiel)

W NUMERZE

SENAT UMP

Okiem Senatora **5**

WYDARZENIA

Wizyty ministerialne **6**

Uroczysta Gala Nauki **8**

Profesor Błażej Męczekalski w Zarządzie EMAS **10**

Profesor Zbigniew Krasieński w Komisji Ewaluacji Nauki **11**

PREZENTACJA JEDNOSTKI

Liderzy medycznej edukacji podyplomowej **12**

PROJEKTY

Położne dla zdrowia psychicznego **19**

UMP i choroby rzadkie **24**

KRYMINALNE ZAGADKI UMP

Szkielet z butem **27**

BADANIA PRZESIEWOWE

Dzień kobiet na UMP **28**

WYWIAD AKADEMICKI

Pielęgniarstwo – zawód z potencjałem **30**

INWESTYCJE

Postępy w budowie CZSK **34**

KONFERENCJE

30 lat Oddziału Diabetologii i Chorób Wewnętrznych **37**

International Conference on Chemical and Behavioral Addictions **39**

Raport z IV Edycji Transatlantic Orthopedic Surgery Webinar 2022 . . . . . **41**

NAUKA

Przepis STN na przystępne badania naukowe **43**

PASJE NASZYCH PRACOWNIKÓW

Na białym puchu **46**

KURSY

Naukowcy dla Olimpijczyków po raz piąty **53**

WYDARZENIA

#Zorganizowani promocyjnie **54**

Pod batutą Jurka Owsiaka **56**

Z ŻYCIA SZPITALI KLINICZNYCH

Otolaryngologia w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym w Poznaniu **61**

Uniwersytecki Szpital Kliniczny w Poznaniu **65**

Ortopedyczno-Rehabilitacyjny Szpital Kliniczny im. Wiktora Degi **68**

Ginekologiczno-Położniczy Szpital Kliniczny im. Heliodora Świącickiego **73**

POZNAJNASZYCH MISTRZÓW

Prof. UMP dr hab. Ewa Baum **76**

NAUCZANIE W JĘZYKU ANGIELSKIM

Strefa PUMS **79**

Stopnie naukowe **86**

FAKTYUMP

Kwartalnik informacyjny nr 1/2023, Rok XIX

ISSN 1899-2978

Redaktor naczelna: Joanna Tykarska, e-mail: fakty@ump.edu.pl

Redakcja: Dorota Zozulińska-Ziółkiewicz, Rafał Staszewski

Fotografie (jeśli nie podano inaczej): Mirosław Baryga

Skład i opracowanie komputerowe:

Bartłomiej Wąsiel (Wydawnictwo Naukowe UMP)

Korekta: Wydawnictwo Naukowe UMP

Projekt okładki: Joanna Tykarska, Bartłomiej Wąsiel

WYDAWCA

Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

ul. Fredry 10, 60-701 Poznań

www.ump.edu.pl

DRUK

Wydawnictwo Naukowe UMP

ul. Bukowska 70, 60-812 Poznań

www.wydawnictwo.ump.edu.pl

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych i zastrzega sobie prawo do redagowania i skracania nadesłanych tekstów.

Numer zamknięto 14 kwietnia 2023.

Zam. nr 54/2023. Nakład: 500 egz.

© Copyright by „Fakty UMP”, UMP

OKIEM SENATORA

TEKST: PROF. DR HAB. N. MED. DOROTA ZOZULIŃSKA-ZIÓŁKIEWICZ

▲ Prorektor ds. Organizacji, Promocji i Rozwoju Uczelni prof. dr hab. Dorota Zozulińska-Ziółkiewicz

W ciągu pierwszego kwartału nowego roku kalendarzowego Senat Uniwersytetu Medycznego obradował na dwóch posiedzeniach, które odbyły się 25 stycznia i 22 marca 2023 roku. Decyzją JM Rektora prof. Andrzeja Tykarskiego z uwagi na zbyt małą liczbę spraw zgłoszonych do procedowania lutowe posiedzenie się nie odbyło.

W ramach styczniowych obrad pozytywnie zaopiniowano zatrudnienie dr hab. Katarzyny Hojan na stanowisku profesora uczelni, a także wyrażona została zgoda na powołanie prof. dr hab. Marka Niedzieli na stanowisko kierownika Kliniki Endokrynologii i Reumatologii Dziecięcej i prof. dr hab. Macieja Wilczaka na stanowisko kierownika Katedry oraz Kliniki Zdrowia Matki i Dziecka.

Trzy punkty programu poświęcone były sprawom Szkoły Doktorskiej (warunkom i trybowi rekrutacji, programowi kształcenia oraz regulaminowi). Senat uczelni zatwierdził regulaminy rad społecznych trzech podmiotów leczniczych, dla których uniwersytet jest podmiotem tworzącym, oraz wyrażona została zgoda na zmianę uchwały 165/2022 w sprawie powołania członków do Rady Społecznej GPSK. Ponadto uchwałą 10/2023 wprowadzone zostały zmiany w statucie szpitala ginekologiczno-położniczego. Senatorowie zapoznali się ze sprawozdaniem z działalności Rady Uczelni, zaprezentowanym przez JM Rektora prof. Andrzeja Tykarskiego, i zatwierdzili je.

Marcowe posiedzenie rozpoczęło się od zaopiniowania wniosków o odznaczenia państwowe, a kolejne siedem punktów związanych było z udzieleniem zgód na powołanie kierowników jednostek oraz dyrektora Instytutu Biostrukturalnych Podstaw Nauk Medycznych. W wyniku głosowań powołania otrzymali: prof. dr hab. Michał Nowicki na dyrektora instytutu oraz kierownika Zakładu Histologii i Embriologii, prof. dr hab. Małgorzata Kotwicka na kierownika Katedry i Zakładu Biologii Komórki, prof. dr hab. Marek Ruchała na kierownika Katedry

i Kliniki Endokrynologii, Przemiany Materii i Chorób Wewnętrznych, prof. dr hab. Wojciech Golusiński na kierownika Katedry i Kliniki Chirurgii Głowy, Szyi i Onkologii Laryngologicznej, prof. dr hab. Maciej Owecki na kierownika Zakładu Zdrowia Publicznego, prof. dr hab. Tomasz Banasiewicz na kierownika Kliniki Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Onkologii Gastroenterologicznej.

Zasadom postępowania w sprawie nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego oraz ustaleniom minimalnych wymogów osiągnięcia naukowego i dorobku naukowego w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego poświęcone były kolejne punkty posiedzenia Senatu. Zważywszy, że rekrutacja na kolejny rok akademicki zbliża się wielkimi krokami, ustalone zostały limity przyjęć na I rok studiów oraz terminy rejestracji, ogłoszenia list rankingowych oraz egzaminów wstępnych. Senatorowie pozytywnie zaopiniowali zmiany uchwał 171a/2020, 138/2021, 129/2022 związanych z ramowymi programami studiów dla kierunku lekarskiego. Akceptację zyskała także propozycja zmiany programu Studiów Podyplomowych „Profesjonalne doradztwo i opieka farmaceutyczna w aptece ogólnodostępnej” oraz kontynuacja współpracy z firmą Kaplan w zakresie zakupu bazy pytań przygotowujących licencyjnych.

Senatorowie jednomyślnie zagłosowali w sprawie wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badań sprawozdań finansowych szpitali klinicznych za rok 2023 i 2024 oraz uchwalili prowizorium budżetowe na rok obrotowy 2023. W ramach spraw bieżących obecni na sali mieli okazję zapoznać się ze sprawozdaniem z działalności pełnomocniczki rektora ds. przeciwdziałania praktykom dyskryminacyjnym na Uniwersytecie Medycznym im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu.

Pierwsze dni wiosny wszystkich miło nastroiły, zapewniając sprawny przebieg obrad Senatu. ■

WYDARZENIA

WIZYTY MINISTERIALNE

W gościnne progi Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu zawitało ostatnio dwukrotnie kierownictwo Ministerstwa Zdrowia. Obie wizyty związane były z jedną z najważniejszych inwestycji szpitalnych w naszym kraju – budową Centralnego Zintegrowanego Szpitala Klinicznego.

TEKST: REDAKCJA

W dniu 23 lutego br. z dobrymi wieściami przyjechał do Poznania podsekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia Marcin Martyniak. Wizyta była okazją do zaprezentowania postępów budowy Centralnego Zintegrowanego Szpitala Klinicznego. Spotkanie wiceministra Marcina Martyniaka z rektorem UMP prof. Andrzejem Tykarskim, dyrektorem Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Poznaniu oraz przedstawicielami mediów odbyło się zatem na placu budowy. Podczas spotkania wiceminister Marcin Martyniak ogłosił wyniki konkursu REACT-EU w ramach wspierania

naprawy i odporności systemu ochrony zdrowia. Kwotę 20 mln zł z tego programu otrzymamy na realizowaną inwestycję – wyposażenie Centralnego Zintegrowanego Szpitala Klinicznego. Wyróżniony projekt nosi nazwę „PRO Klinika: recovery plan – wspieranie naprawy systemu opieki zdrowotnej w regionie poprzez rozwój specjalistycznej chirurgii jednego dnia, onkologii, kardiologii oraz diagnostyki endoskopowej”. Przyznane środki są niezmiernie ważne z uwagi na wzrost kosztów inwestycji wynikający z sytuacji geopolitycznej. Jak podkreślał w swoich

wypowiedziach minister Marcin Martyniak, konkurs REACT-EU, w ramach którego projekt otrzymał finansowanie, ma bardzo istotny wymiar nie tylko w perspektywie covidowej, ale i propacjenckiej. „Jest to program ogólnopolski, na którego finansowanie przeznaczono ponad 0,5 mld zł. Według naszej oceny wniosków do programu zakwalifikowały się 33 ośrodki z całego kraju. Średnia, przeciętna wartość takiego projektu inwestycyjnego to 15 mln zł” – mówił Marcin Martyniak.

Ministerstwo Zdrowia pozytywnie oceniło również drugi projekt zgłoszony przez nasze szpitale kliniczne. Ginekologiczno-Położniczy Szpital Kliniczny im. Heliodora Święcickiego w Poznaniu otrzyma dotację w wysokości 16 mln zł, która również pochodzić będzie z programu REACT-EU.

Drugie bardzo ważne wydarzenie miało miejsce w dniu 3 kwietnia w obecności ministra zdrowia dr. Adama Niedzielskiego. Rektor prof. Andrzej Tykarski wraz z dyrektorem Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego dr Krystyną Mackiewicz podpisali kontrakt na drugi etap budowy Centralnego Zintegrowanego Szpitala Klinicznego. Etap ten obejmuje moduły 3a, 4a, 4b, 5a, 5b oraz pawilon wejściowy. Po przeprowadzeniu postępowania przetargowego została zawarta umowa z konsorcjum Warbud SA i TKT Engineering sp. z o.o. Konsorcjantów reprezentowali prezes firmy Warbud SA Nicolas Depret i prokurent Lech Wąsowski oraz prezes TKT Engineering sp. z o.o. Leszek Jaroszewicz. W uroczystości wzięli udział także posłowie na Sejm: Jadwiga Emilewicz i Bartłomiej Wróblewski, którzy od początku wspierali inwestycję. Obecny był także minister Szymon Szynkowski vel Sęk. To historyczny moment nie tylko dla społeczności Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, ale także dla mieszkańców naszego miasta i regionu, gdyż dzięki podpisanej umowie możliwa będzie realizacja drugiego etapu inwestycji. Powstaną kolejne trzy budynki szpitalne z wielospecjalistycznymi oddziałami. Cały budżet projektu to 590 978 000 zł, z czego 520 370 000 zł pochodzi z budżetu państwa w ramach programu wieloletniego pn. „Centralny Zintegrowany Szpital Kliniczny – centrum medycyny interwencyjnej (etap I CZSK)”, a także ze środków Unii Europejskiej i środków własnych. Pozostała część finansowana jest z kredytu udzielonego przez Europejski Bank Inwestycyjny przy wsparciu Unii Europejskiej za pośrednictwem Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS). Minister zdrowia Adam Niedzielski podkreślał, że obecnie trwają prace nad zwiększeniem budżetu projektu i jego modyfikacją czasową. Są one konieczne ze względu na wzrost kosztów wynikający z sytuacji geopolitycznej. Jednocześnie minister Adam Niedzielski wskazywał na wagę przedsięwzięcia, które nie tylko kształtuje nową infrastrukturę obiektów szpitalnych, ale także integruje rozproszone dotychczas szpitale. ■

WYDARZENIA

UROCZYSTA GALA NAUKI

Już po raz drugi kanclerze Kolegiów Nauk zorganizowali Galę Nauki, podczas której wybitnym naukowcom naszej uczelni wręczone zostały indywidualne oraz zespołowe nagrody naukowe rektora za osiągnięcia w roku 2021. Motto naszego spotkania brzmiało: „Bądźmy razem w tym szczególnym dniu, aby wspólnie świętować osiągnięcia i sukcesy naukowe pracowników naszego uniwersytetu!”.

TEKST: KANCLERZE KOLEGIÓW NAUK

▲ Przemówienie rektora
prof. dr. hab. Andrzeja Tykarskiego

Prowadzący uroczystość dr hab. n. med. Ewelina Gowin oraz prof. dr hab. Piotr Eder serdecznie powitali w imieniu gospodarzy spotkania – kanclerzy Kolegiów Nauk – wszystkich gości, w tym władze UMP, a zwłaszcza laureatów.

W swoim przemówieniu rektor prof. dr hab. Andrzej Tykarski podkreślił wagę i znaczenie uroczystego wyróżnienia pracowników, którzy osiągnęli największe sukcesy na polu nauki. Rektor nawiązał także do tradycji akademickiej wykładów, ujmując wymiar symboliczny i znaczenie tematyki wystąpienia młodego naukowca i mistrza, wspominając, iż medycyna też jest sztuką. Na koniec pogratulował wyróżnionym.

Uroczystego uhonorowania oraz wręczenia nagród dokonali: rektor prof. dr hab. Andrzej Tykarski, prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą prof. dr hab. Michał Nowicki oraz kanclerze Kolegiów Nauk: kanclerz Kolegium Nauk Farmaceutycznych prof. dr hab. Judyta Cielecka-Piontek, kanclerz Kolegium Nauk Medycznych prof. dr hab. Marek Ruchała i kanclerz Kolegium Nauk o Zdrowiu prof. dr hab. Jarosław Wałkowiak.

Nagrody za całokształt pracy naukowej otrzymali nasi „giganci”: prof. dr hab. Janina Lulek, prof. dr hab. Przemysław Mikołajczak oraz prof. dr hab. Anna Latos-Bieleńska. Nagrody specjalne za efektywność naukową trafiły do rąk 14 kierowników najbardziej efektywnych jednostek UMP.

Przyznana po raz pierwszy Nagrodę Rady Nauki i Kanclerzy Kolegiów Nauk za efektywność naukową i innowacyjność w badaniach naukowych w ujęciu aplikacyjnym otrzymał prof. dr hab. Przemysław Guzik.

Wręczenie nagród za rozprawy doktorskie, które odebrało 7 młodych naukowców, poprzedził wygłoszony przez doktorantkę z Katedry i Kliniki Endokrynologii, Przemiany Materii i Chorób Wewnętrznych lek. Dorotę Filipowicz wykład nt. „Mikroelementy, tarczyca a ciąża”. Następnie wręczone zostały 33 laureatom nagrody naukowe za osiągnięcia indywidualne.

Zgodnie z tradycją uroczystość została uświetniona wykładem mistrza. Kanclerz Kolegium Nauk o Zdrowiu i kierownik Kliniki Gastroenterologii Dziecięcej i Chorób Metabolicznych prof. dr hab. Jarosław Walkowiak wygłosił wykład nt. „Mukowiscydoza – wbrew nadziei mieć nadzieję”. W intrygujące wystąpienie nie bez powodu wpleciona została muzyka Fryderyka Chopina.

Na kolejnym etapie uroczystości liderom 50 zespołów badawczych zostały wręczone nagrody zespołowe w trzech dyscyplinach: naukach farmaceutycznych, naukach o zdrowiu oraz naukach medycznych.

Galę Nauki zakończył występ fortepianowy dr. Radosława Matei, poświęcony muzyce filmowej Krzysztofa Komedy – sławnego absolwenta naszej Alma Mater, lekarza i wybitnego jazzmana.

Wszystkim laureatom kanclerze Kolegiów Nauk ponownie składają najserdeczniejsze gratulacje! Warto zwrócić uwagę, że nagrodzone osiągnięcia naukowe stanowiły podstawę sukcesu ewaluacji naukowej UMP (dwie kategorie A i jedna B+). ■

◀ Od góry: lek. Dorota Filipowicz podczas wykładu nt. „Mikroelementy, tarczyca a ciąża”

Prof. dr hab. Jarosław Walkowiak wygłasza wykład nt. „Mukowiscydoza – wbrew nadziei mieć nadzieję”

Laureaci nagród specjalnych dla kierowników najbardziej efektywnych jednostek uczelni

WYDARZENIA

PROFESOR BŁAŻEJ MĘCZEKALSKI W ZARZĄDZIE EMAS

TEKST: REDAKCJA

Kierownik Kliniki Endokrynologii Ginekologicznej Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu prof. dr hab. n. med. Błażej Męczałski został w wyniku głosowania wybrany na członka Zarządu European Menopause and Andropause Society (EMAS) na 2-letnią kadencję (2023–2025).

EMAS

Powstałe w roku 1998 roku European Menopause and Andropause Society promuje wiedzę naukową i kliniczną z zakresu menopauzy i andropauzy.

W skład Zarządu EMAS wchodzi 10 osób z zachowaniem zasady, że może być tylko jedna osoba z danego kraju. Profesor Błażej Męczałski jest pierwszym Polakiem wybranym do Zarządu w 25-letniej historii tego towarzystwa. ■

WYDARZENIA

PROFESOR ZBIGNIEW KRASIŃSKI W KOMISJI EWALUACJI NAUKI

TEKST: REDAKCJA

Prof. dr hab. Zbigniew Krasiński, kierownik Kliniki Chirurgii Naczyniowej, Wewnętrzznacyniowej, Angiologii i Flebologii Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, został powołany na członka Komisji Ewaluacji Nauki na kadencję trwającą od 1 kwietnia 2023 roku do 31 grudnia 2027 roku

Do podstawowych zadań Komisji Ewaluacji Nauki należy przeprowadzanie ewaluacji jakości działalności naukowej, przygotowanie projektów wykazu wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe oraz wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych; przedstawianie ministrowi propozycji kategorii naukowych dla podmiotów poddanych ewaluacji. Ponadto Komisja zajmuje

się sporządzaniem opinii i ocen w sprawach określonych przez ministra lub z własnej inicjatywy, ewaluacją jakości kształcenia w szkole doktorskiej, sporządzaniem analiz w zakresie ewaluacji jakości działalności naukowej i jakości kształcenia w szkołach doktorskich, a także współpracą z krajowymi i międzynarodowymi instytucjami zajmującymi się ewaluacją jakości działalności naukowej.

Członkowie KEN zostali wybrani spośród kandydatów zgłoszonych przez uczelnie, instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk, instytuty badawcze i instytuty międzynarodowe. W jej skład weszli przedstawiciele poszczególnych dziedzin nauki i sztuki, a także osoby mające doświadczenie w zakresie polityki naukowej wskazane przez MEiN. Łącznie w Komisji zasiadają 34 osoby. ■

PREZENTACJA
JEDNOSTKI

LIDERZY MEDYCZNEJ EDUKACJI PODYPLOMOWEJ

Rozmowa z prorektorem ds. szkoły doktorskiej i kształcenia podyplomowego prof. dr hab. Ewą Wender-Ożegowską

ROZMAWIAŁ: RAFAŁ STASZEWSKI

» *Pani Rektor, czym tak naprawdę zajmuje się Centrum Studiów Podyplomowych i Kształcenia Ustawicznego?*

Na tle innych działów uczelni jesteśmy stosunkowo młodą jednostką, działającą w obecnej formule od kilku lat. To efekt realizacji strategii UMP, która zakłada także znaczący rozwój kształcenia podyplomowego. Centrum prowadzi zatem sprawy dotyczące tego kształcenia, na które składają się studia podyplomowe, kursy specjalizacyjne, a ostatnio także szkolenia. Idea centrum zakłada nie tylko administrowanie procesami edukacyjnymi i obsługę słuchaczy naszych kursów, ale także pełne wsparcie dla naszych wykładowców „od pomysłu do realizacji”. Chcemy być nowoczesnym biurem, które wykracza poza urząd i myśli w kategoriach zarówno jakości edukacji podyplomowej, misji społecznej, jak i przedsięwzięcia biznesowego.

» *A jak wygląda współpraca międzyuczelniana? – W końcu nie działamy edukacyjnie w próżni. Tworzymy sojusze czy też ostro konkurujemy o słuchaczy?*

To ciekawe zagadnienie. Rynek studiów podyplomowych jest bardzo duży i dość mocno skomercjalizowany. Mam wrażenie, że czasem nastawiony głównie na jak największy zysk, co może wpływać na jakość edukacji. Staramy się przede wszystkim wyróżnić unikalną ofertą edukacyjną. Nawet jeśli podstawowy zakres tematyczny studiów jest podobny do innych uczelni, to np. staramy się zaoferować bardzo praktyczny wymiar zajęć. Poszczególne przedmioty prowadzą zarówno najlepsi wykładowcy naszej uczelni, jak i osoby spoza niej. Nasze programy to miks wiedzy i umiejętności z najwyższej półki. Musimy pamiętać, że słuchaczami studiów podyplomowych są także praktycy w danych dziedzinach. Ale wracając do pytania – w skali ogólnopolskiej konkurujemy jakością. Natomiast tam, gdzie liczy się interdyscyplinarność wiedzy, wykraczająca poza kompetencje UMP, stawiamy na współpracę. Tak jest np. w przypadku studiów związanych z psychologią w medycynie, które realizujemy razem z Uniwersytetem SWPS. Bardzo interesującym projektem są także studia „Inwestycje

Centrum Studiów Podyplomowych w liczbach

23 kierunki studiów podyplomowych

49 edycji studiów w 2022 roku

173 kursy w 2022 roku

121 kursów dla lekarzy i lekarzy dentyistów

41 kursów dla farmaceutów

11 kursów dla diagnostów laboratoryjnych

▲ Kierownik Centrum Studiów Podyplomowych i Kształcenia Ustawicznego mgr Anna Lewczuk

CENTRUM STUDIÓW PODYPLOMOWYCH I KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO

Kierownik
mgr Anna Lewczuk

Zastępca kierownika
dr Sylwia Kropińska

Zespół
mgr Barbara Jaracz
mgr Paulina Kasperowicz
mgr Dajana Maćkowiak
mgr Katarzyna Świątkowska
mgr Hanna Więczkowska

i projektowanie w ochronie zdrowia”, będące efektem współdziałania naszej uczelni z Politechniką Poznańską. Prowadzimy również nabór na pierwsze tego typu studia w Europie Środkowo-Wschodniej „Muzykoterapia w podejściu Nordoff Robbins”. Program studiów został przygotowany we współpracy z Akademią Muzyczną w Poznaniu oraz Fundacją Nordoff Robbins Polska. Podsumowując, mimo konkurencji nie narzekamy na brak słuchaczy.

» No właśnie, to co zatem wyróżnia studia podyplomowe na UMP?

Zacznę od renomy uczelni. To naprawdę niebagatelne, bo poza rzeczywistym wpływem na rozwój naszych absolwentów wydaje mi dyplom uznanej uczelni medycznej. Mamy największą spośród uczelni medycznych ofertę studiów podyplomowych – dziś to 23 kierunki studiów, a wiele z nich miało już kilkanaście edycji. Wspomniałam o współpracy zewnętrznej uniwersyteckiej, ale warto tu dodać, że pracujemy także z liderami branży medycznej, jak np. firmą Roche czy największymi firmami CRO zajmującymi się badaniami klinicznymi. To właśnie ten sojusz i powiązanie wykładowców akademickich z praktykami jest w dużym zakresie naszym wyróżnikiem. Nie boimy się przecierać szlaków i tworzyć nowych idei, jak choćby unikalne w skali Polski studia „Data Science w medycynie” oraz „Psychodietetyka z elementami immunologii”. Wiemy, jak ważne jest kompleksowe podejście do pacjenta, dlatego nieustannie rozwijamy projekty z pogranicza nauk o zdrowiu, nauk społecznych, humanistycznych czy nawet nauk o sztuce. Prowadzimy np. takie studia jak „Arteterapia”, „Kompleksowy system wsparcia rozwoju dziecka ze spektrum autyzmu” czy też „Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną”. Wiele naszych kierunków posiada patronaty honorowe: Agencji Badań Medycznych, Wielkopolskiej Izby Lekarskiej, Naczelnej Izby Aptekarskiej, Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Poznaniu, Wielkopolskiej Izby Adwokackiej czy Okręgowej Izby Radców Prawnych w Poznaniu oraz certyfikaty, jak „Studia z Przyszłością” w przypadku kierunków „Zioła w profilaktyce i terapii” oraz „Estetyka Twarzy”, a w przypadku drugiego kierunku również „Laur Innowacji”.

Studia podyplomowe na kierunku „Badania kliniczne i biomedyczne badania naukowe” były dla mnie znakomitym uzupełnieniem dotychczas zdobytej wiedzy oraz pozwoliły na podniesienie moich kompetencji zawodowych. Zajęcia prowadzone przez praktyków, specjalistów pracujących na co dzień w badaniach klinicznych wpływają znacząco na jakość kształcenia i zrozumienie przedstawianych tematów. Kadra świetnie dobranych wykładowców i plan studiów dają możliwość poznania szerokiego zakresu tematycznego, związanego z badaniami klinicznymi produktów leczniczych

— słuchacz siódmej edycji SP „Badań klinicznych i biomedycznych badań naukowych”

» Pani Rektor, czyli możemy powiedzieć, że w edukacji podyplomowej UMP osiągnął sukces?

Na początku istnienia centrum uruchamialiśmy zazwyczaj jedną, maksymalnie dwie edycje danego kierunku rocznie. Obecnie mamy w ofercie wiele propozycji studiów, które liczą często nawet po kilka edycji w danym roku akademickim. Na szczególne podkreślenie zasługuje kierunek „Opieka farmaceutyczna w geriatрии – teoria i praktyka” – aż 17 edycji studiów od maja 2020 roku! Dużym zainteresowaniem uczestników cieszą się również: „Badania kliniczne i biomedyczne badania naukowe”, „Profesjonalne doradztwo i opieka farmaceutyczna w aptece ogólnodostępnej”, „Neurologopedia” czy „Zioła w profilaktyce i terapii”.

Możemy również pochwalić się kierunkami, na których kształcenie prowadzimy już od wielu lat, a najstarszymi studiami podyplomowymi na uczelni jest kierunek „Zarządzanie w opiece zdrowotnej”. Zajęcia w ramach studiów rozpoczęły się w 1994 roku, a obecnie prowadzone jest szkolenie w ramach 43. edycji. Do tych kierunków należą również studia podyplomowe z: arteterapii (od 2008 roku), geriatry i gerontologii z elementami opieki paliatywnej (od 2010 roku), estetyki twarzy (od 2014 roku) oraz ziół w profilaktyce i terapii (od 2015 roku).

A o unikalności niech świadczy choćby jedyny w Polsce kierunek „Rehabilitacja widzenia” przeznaczony dla optometrystów.

» Porozmawiajmy chwilę o specjalizacjach.

To ważny obszar naszej aktywności, ale mocno uregulowany prawnie. Nie ma tu aż tak dużej dowolności w kształtowaniu programu jak w przypadku studiów podyplomowych. Modułowe programy specjalizacji są określone przez Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego w Warszawie. Nasza rola to zapewnienie jak najlepszych wykładowców, materiałów oraz perfekcyjna organizacja zajęć. Obecnie prowadzimy kursy specjalizacyjne dla lekarzy i lekarzy dentyistów, kursy specjalizacyjne dla farmaceutów oraz diagnostów laboratoryjnych. W 2022 roku przeprowadziliśmy łącznie 173 kursy, przy czym większość z nich dla lekarzy.

» Rzeczywiście, Centrum Studiów Podyplomowych UMP robi wrażenie, ale – pewnie od tego powinniśmy zacząć – dlaczego tak ważne jest kształcenie ustawiczne w zawodach medycznych?

Kształcenie ustawiczne, czyli proces ciągłego rozwijania się i podnoszenia kompetencji zawodowych, jest niezwykle istotne w przypadku zawodów medycznych. Rozwój medycyny jest bardzo szybki, w szczególności obserwujemy boom nowoczesnych technologii medycznych, standardów leczenia, zmieniają się oczekiwania pacjentów. Kształcenie specjalizacyjne lekarzy i lekarzy dentyistów reguluje ustawa o zawodach lekarza i lekarza dentyisty i odbywa się wieloetapowo. Pierwszy etap obejmuje staż podyplomowy, podczas którego doskonalone są umiejętności praktyczne oraz pogłębianą jest wiedza teoretyczna. Następnym

◀ Na zdjęciach, od góry:

Dr Rafał Staszewski podczas inauguracji zajęć w ramach SP „Badania kliniczne i biomedyczne badania naukowe”

Dyrektor generalna Roche Polska Irma Veberič, gość specjalny inauguracji pierwszej edycji SP „Data Science w medycynie”

Słuchacze drugiej edycji SP „Profesjonalne doradztwo i opieka farmaceutyczna w aptece ogólnodostępnej”

etapem jest kształcenie specjalizacyjne. Lekarze wybierają specjalizację spośród 78 dziedzin medycyny, a lekarze dentyści z 9 dostępnych dyscyplin stomatologicznych. Etap ten polega na zaliczeniu od kilku do kilkunastu kursów wchodzących w zakres danej specjalizacji oraz odbyciu stażu specjalizacyjnego. Mimo ukończenia specjalizacji lekarze i lekarze dentyści są obligowani do ustawicznego kształcenia poprzez podnoszenie kwalifikacji w toku kursów doskonalących oraz udziału w konferencjach, sympozjach i innych szkoleniach potwierdzonych punktami edukacyjnymi. Podobnie odbywa się to w innych zawodach regulowanych, jak np. w przypadku farmaceutów. Szkolenie specjalizacyjne dla farmaceutów w ramach kształcenia podyplomowego może prowadzić uczelnia, która kształci studentów na kierunku farmacja i uzyskała akredytację dyrektora CMKP. Uniwersytet Medyczny w Poznaniu posiada akredytację w dziedzinach farmacji aptecznej, szpitalnej i klinicznej.

Obecne podejście do pacjenta i pracy w obszarze biomedycznym wymaga zatem nieustannego podnoszenia kompetencji. Ale nie tylko tych ustawowych, o których mówiłam przed chwilą. Także w przypadku zawodów nieregulowanych istotna jest ich profesjonalizacja. Hasłem naszego centrum jest „Zmień swój profil”. I dotyczy to zarówno rozwoju kompetencji, jak i możliwości realizacji nowych wyzwań zawodowych w sektorze opieki zdrowotnej.

Ogromnym Państwa atutem jest elastyczność i życzliwe podejście do studenta. Większość z tematów była prowadzona z pasją

— słuchacz drugiej edycji SP „Marketing na rynku farmaceutycznym”

► Na zdjęciach, od góry:

Prof. dr hab. Ewa Wender-Ożegowska, prof. dr hab. Ewa Pruszevicz-Sipińska oraz dr inż. Magdalena Matuszewska podczas otwarcia pierwszej edycji SP „Inwestycje i projektowanie w ochronie zdrowia”

Słuchacze ósmej edycji oraz kierownik studiów dr hab. Jacek Karczewski podczas zakończenia zajęć w ramach SP „Badania kliniczne i biomedyczne badania naukowe”

Słuchaczki i kierowniczki dziewiątej edycji SP „Opieka farmaceutyczna w geriatrici”: prof. UMP dr hab. Agnieszka Naumann-Podczaska oraz prof. Katarzyna Wieczorowska-Tobis

» *Jakie plany przed Panią Rektorką jako osobą odpowiedzialną za nadzór i kształtowanie strategii Centrum?*

Nie chcemy się zatrzymywać. Oczywiście zdajemy sobie sprawę, że też nie możemy mieć nieustającego pędu do znacznego zwiększenia liczby kierunków studiów. Jest określona granica, zwłaszcza że mój priorytet to jakość kształcenia. Zatem cele strategiczne możemy określić w trzech wymiarach. Po pierwsze to dalsze doskonalenie obecnych kierunków studiów w obszarze dydaktyki i organizacji zajęć. Tu ważne są także zagadnienia promocji – nawet najlepszy produkt musi się przebić do świadomości odbiorców. Myślę, że jesteśmy w tym coraz lepsi, korzystamy głównie z mediów społecznościowych, organizujemy webinaria i szkolenia pokazujące dane zagadnienia w medycynie, naukach farmaceutycznych czy naukach o zdrowiu. Praktyczny wymiar tych działań ma nam zapewnić powtarzalność edycji danych studiów. Wsłuchujemy się także coraz bardziej w głosy słuchaczy i zdarza się, że na bieżąco modyfikujemy programy do ich oczekiwań.

Ale będą także nowe kierunki, mocno przemyślane programowo. To drugi obszar. Kończymy prace związane z uruchomieniem studiów MBA w ochronie zdrowia. W 2022 roku z inicjatywy prof. dr hab. Moniki Urbaniak podpisaliśmy umowę o współpracy z Uniwersytetem La Sapienza w Rzymie. Chcielibyśmy poszerzyć ofertę studiów podyplomowych o studia w języku angielskim. Prowadzimy już częściowo kształcenie w języku angielskim na wybranych kierunkach w ramach niektórych przedmiotów, m.in.

Dziękujemy za wspaniałe zajęcia i tyle wiedzy oraz dużą wartość i jakość studiów

— słuchaczka trzeciej edycji SP „Profesjonalne doradztwo i opieka farmaceutyczna w aptece ogólnodostępnej”

Dziękuję za przekazaną wiedzę i wielką życzliwość, to był dobrze wykorzystany czas

— słuchaczka dziewiątej edycji SP „Opieka farmaceutyczna w geriatricy – teoria i praktyka”

◀ Na zdjęciach, od góry:

Słuchacze pierwszej edycji SP „Fizjoterapia w neurologii dorosłych” podczas zajęć praktycznych

Słuchacze pierwszej edycji SP „Inwestycje i projektowanie w ochronie zdrowia” podczas zajęć na Wydziale Architektury Politechniki Poznańskiej

Zajęcia warsztatowe w ramach drugiej edycji SP „Psychodietetyka z elementami immunologii” w Muzeum Narodowym w Poznaniu

na „Rehabilitacji widzenia” czy „Opiece farmaceutycznej w geriatрії”. Chcielibyśmy jednak uruchomić kierunki w całości prowadzone w języku angielskim, co stanowiłoby ofertę dla naszych absolwentów anglojęzycznych. Myślimy tu o hybrydowej formie edukacji. Przy nowych aktywnościach nie można zapominać o krótkich formach szkoleniowych. Przykładem może być tu kurs realizowany we współpracy z CMKP, gdzie w Centrum Symulacji Medycznej UMP realizowaliśmy praktyczną część kursu szczepień ochronnych przeciw COVID-19 dla fizjoterapeutów, farmaceutów i diagnostów laboratoryjnych. W ciągu 9 miesięcy dzięki ogromnemu zaangażowaniu wielu pracowników i wykładowców UMP przeskoliliśmy ponad 1700 osób!

No i trzeci obszar zamierzeń strategicznych – *last but not least* – jakość dydaktyki i wsparcie wykładowców. Nie ma dobrego kształcenia podyplomowego bez dydaktycznej kadry akademickiej. Bardzo się cieszę, że mam przyjemność współpracować przy tym zadaniu z najlepszymi z najlepszych. Na wielkie wyrazy uznania zasługują także kierownicy studiów podyplomowych i ich koordynatorzy. Ale też wiemy, że rosną oczekiwania naszych słuchaczy. Dlatego chciałabym zaproponować także program rozwoju kompetencji w edukacji dorosłych, kierowany do wszystkich naszych prowadzących zajęcia na studiach podyplomowych.

» *To na koniec zatrzymajmy się chwilę przy samym dziele, chyba możemy powiedzieć, że udało się stworzyć całkiem dobry zespół, który rozwinął skrzydła...*

Tak, to niewątpliwie nasza bardzo mocna strona. Gdyby nie zaangażowanie i profesjonalizm zespołu, pewnie wiele przedsięwzięć edukacyjnych pozostałoby w sferze zamierzeń. Centrum Studiów Podyplomowych i Kształcenia Ustawicznego rozpoczęło swoją działalność 1 października 2019 roku na wniosek rektora UMP prof. Andrzeja Tykarskiego z inicjatywy dr. Rafała Staszewskiego, ówczesnego dyrektora generalnego uczelni. Od początku jednostką kieruje z sukcesem mgr Anna Lewczuk, co potwierdzają nie tylko liczby (od momentu uruchomienia centrum zwiększyliśmy ofertę studiów podyplomowych aż o 17 kierunków), ale także opinie naszych słuchaczy. Liczba pracowników naszego działu to obecnie siedem osób. Pracujemy w ciekawym i dynamicznie rozwijającym się zespole i wierzę, że wspólnie zrealizujemy wiele ciekawych projektów. ■

Więcej informacji o studiach podyplomowych:
<https://podyplomowe.ump.edu.pl/pl>

Centrum Studiów Podyplomowych w liczbach

Liczba słuchaczy studiów podyplomowych

2020 r. **359**

2022 r. **1489**

Liczba absolwentów studiów podyplomowych

2020 r. **223**

2022 r. **633**

Liczba edycji w roku akademickim

2019 r. **14**

2020 r. **23**

2021 r. **36**

2022 r. **49**

Liczba kursów specjalizacyjnych lekarzy i lekarzy dentystów

2020 r. **83**

2021 r. **105**

2022 r. **121**

➔ Zobacz w Internecie: studia podyplomowe na Uniwersytecie Medycznym im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Realizacja programu studiów podyplomowych z geriatрії i gerontologii to była nie tylko przyjemność, ale i spełnienie mojego zawodowego marzenia. Spędziłem ostatni rok, ucząc się holistycznego podejścia do tematyki zdrowia i funkcjonowania osób starszych, samego procesu jako fizjologii, towarzyszących mu patologii chorobowych, a także wyjątkowych potrzeb zdrowotnych tej populacji. Wspaniały zespół dydaktyczny pod kierunkiem Pani Profesor Katarzyny Wieczorowskiej-Tobis uczy patrzeć na człowieka z perspektywy wieloczynnikowej, kompleksowej, do tej pory znanej mi tylko z zakresu zdrowia publicznego

— słuchacz szóstej edycji SP „Geriatρία i gerontologia z elementami opieki paliatywnej”

Jestem nauczycielką-terapeutką z prawie 30-letnim stażem pracy z młodzieżą, niepełnosprawną intelektualnie w stopniu głębokim. Studia Podyplomowe z arteterapii spełniły moje wszystkie, najbardziej wyrafinowane oczekiwania. Poznałam nowe, wspaniałe koleżanki, znalazłam autorytet w osobie Pani dr Mirosławy Cyłkowskiej-Nowak, rozwinęłam zainteresowania sztuką i terapią, uczestniczyłam we wspaniałych, kreatywnych, aktywizujących i nowatorskich zajęciach. Dziękuję

— słuchaczka trzynastej edycji SP „Arteterapia”

Aktualnie realizowane studia podyplomowe

- 1 **Arteterapia**
dr Mirosława Cyłkowska-Nowak
- 2 **Badania kliniczne i biomedyczne badania naukowe**
dr hab. Jacek Karczewski,
dr Rafał Staszewski
- 3 **Data Science w medycynie**
dr hab. Magdalena Roszak
- 4 **Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną**
dr Anna Kostiułkow
- 5 **Estetyka twarzy**
prof. Aleksandra Dańczak-Pazdrowska (prof. Teresa Matthews-Brzozowska do siódmej edycji)
- 6 **Fizjoterapia w neurologii dorosłych**
dr Mateusz Romanowski
- 7 **Geriatrya i gerontologia z elementami opieki paliatywnej**
prof. dr hab. Katarzyna Wieczorowska-Tobis
- 8 **Inwestycje i projektowanie w ochronie zdrowia**
dr Magdalena Matuszewska (Politechnika Poznańska)
- 9 **Kompleksowy system wsparcia rozwoju dziecka ze spektrum autyzmu**
dr Anna Kostiułkow
- 10 **Marketing na rynku farmaceutycznym**
dr hab. Krzysztof Kus
- 11 **Muzykoterapia w podejściu Nordoff Robbins**
dr Wojciech Strzelecki,
mgr Dominika Dopierała
- 12 **Neurologopedia kliniczna**
dr Mirosława Cyłkowska-Nowak
- 13 **Opieka farmaceutyczna w geriatryi – teoria i praktyka**
prof. UMP dr hab. Agnieszka Neumann-Podczaska, prof. Katarzyna Wieczorowska-Tobis
- 14 **Podologia praktyczna**
dr hab. Justyna Gornowicz-Porowska, dr Ewa Pelant
- 15 **Podyplomowe studia uzupełniające dla osób wykwalifikowanych**
prof. Judyta Cielecka-Piontek
- 16 **Prawo medyczne i farmaceutyczne**
prof. Monika Urbaniak
- 17 **Profesjonalne doradztwo i opieka farmaceutyczna w aptece ogólnodostępnej**
dr hab. Magdalena Waszyk-Nowaczyk, dr Łucja Zielińska-Tomczak, dr Magdalena Cerbin-Koczorowska (pierwsza i druga edycja)
- 18 **Psychodietetyka z elementami immunologii**
dr hab. Jacek Karczewski,
prof. Paweł Bogdański
- 19 **Psychologia w medycynie**
prof. Ewa Mojs
- 20 **Rehabilitacja widzenia**
dr Hanna Buczkowska
- 21 **Terapie wspierające w onkologii – Supportive Cancer Care**
prof. UMP dr hab. Katarzyna Hojan
- 22 **Zarządzanie w opiece zdrowotnej**
prof. Monika Urbaniak
- 23 **Zioła w profilaktyce i terapii**
dr Joanna Nawrot (prof. Wiesława Byłka – do ósmej edycji)

PROJEKTY

POŁOŻNE DLA ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Dobrostan psychiczny kobiet i mężczyzn w okresie ciąży i po porodzie stanowi element niezbędny dla prawidłowego rozwoju dziecka i funkcjonowania całej rodziny. Zaburzenia psychiczne występujące w okresie okołoporodowym i do roku po porodzie sukcesywnie dotykają coraz wyższego odsetka matek i ojców.

TEKST: PROF. DR HAB. MICHAŁ NOWICKI, DR N. O ZDR. KATARZYNA WSZOŁEK

Według aktualnych badań z depresją w czasie ciąży zmagają się około 15% kobiet (w zależności od szerokości geograficznej podawane odsetki są bardzo zróżnicowane: 31,1% w Etiopii, 20,7% w Turcji, 8,5% w Stanach Zjednoczonych) i ponad 10% mężczyzn – badań w tym drugim zakresie jest jednak niewiele. W okresie poporodowym odsetki te są jeszcze wyższe i wynoszą około 17% u matek (do niemal 40% w krajach południowej Afryki) i około 10% u ojców (14,6% we Włoszech, 13,3% w Kanadzie).

Nierozpoznana i nieleczona depresja skutkuje poważnymi zaburzeniami więzi rodziców z dzieckiem, relacji między partnerami i może prowadzić do dramatu pod postacią samobójstwa i/lub dzieciobójstwa.

1 stycznia 2019 roku zaczęło obowiązywać Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie standardu organizacyjnego opieki okołoporodowej. Na mocy tego aktu prawnego wprowadzono obowiązkową, trzykrotną ocenę ryzyka i nasilenia depresji – dwukrotnie w czasie ciąży (między 11. a 14. oraz 33. a 37. tygodniem ciąży) i po porodzie. Obowiązek oceny nastroju spoczywa na osobach sprawujących opiekę nad ciężarną i położnicą. Według definicji przedstawionych we wspomnianym rozporządzeniu osobą sprawującą opiekę jest położna, lekarz specjalista w dziedzinie położnictwa i ginekologii, lekarz ze specjalizacją I stopnia w dziedzinie położnictwa i ginekologii, lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie położnictwa i ginekologii (zwani „lekarzami

▲ Prowadzenie badania przesiewowego w kierunku zaburzeń nastroju. Szkolenie dla studentów położnictwa, realizacja scenariusza z symulowanym pacjentem. Centrum Symulacji Medycznej UMP, 28 stycznia 2023 roku

położnikami”), lekarz specjalista w dziedzinie neonatologii, lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie neonatologii albo lekarz specjalista w dziedzinie pediatrii (zwani „lekarzami oddziału neonatologicznego”), pielęgniarka – sprawujący odpowiednio opiekę nad ciężarną, rodzącą, położnicą albo noworodkiem.

Aby w sposób właściwy przeprowadzić ocenę ryzyka wystąpienia i nasilenia depresji w czasie ciąży i okresie poporodowym, konieczna jest znajomość narzędzi służących do prowadzenia badań przesiewowych w tej grupie pacjentek. Przygotowanie osób sprawujących opiekę w tym zakresie jest konieczne, aby stosowane skale, ich interpretacja i wydanie odpowiednich zaleceń (w tym kierowanie do specjalisty w zakresie zdrowia psychicznego) były spójne, a postępowanie jednolite i niebudzące wątpliwości.

Projekt „Zwiększenie wiedzy i kompetencji studentów położnictwa w zakresie zdrowia psychicznego i zaburzeń psychicznych w okresie okołoporodowym. Położne dla zdrowia psychicznego”, finansowany z funduszy EOG i funduszy norweskich, ma na celu:

- wzmocnienie autonomii oraz kompetencji położnych w zakresie rozpoznawania zaburzeń psychicznych okresu okołoporodowego;

- dostarczenie studentom położnictwa oraz położnym narzędzi do oceny stanu psychospołecznego i prowadzenia badań skriningowych w zakresie zaburzeń psychicznych okresu okołoporodowego;
- przeprowadzenie wśród położnych i studentów położnictwa nowatorskich badań w zakresie barier i trudności w prowadzeniu skriningu, rozpoznawania i terapii zaburzeń psychicznych okresu okołoporodowego;
- uwzględnienie ojców w zakresie skriningu i interwencji, ponieważ ta grupa była dotychczas pomijana w działaniach profilaktycznych;
- promowanie wiedzy nt. zaburzeń psychicznych w szerszym gronie odbiorców, zwiększenie świadomości społecznej i zapobieganie wykluczeniu osób z zaburzeniami psychicznymi.

W zakresie realizacji powyższych celów wdrożone zostały następujące działania:

- utworzono stronę internetową, która jest na bieżąco aktualizowana. Na stronie publikowane są opracowane przez członków zespołu materiały edukacyjne w formie prezentacji multimedialnych (w języku polskim i angielskim), scenariusze do pracy z symulowanym pacjentem, informacje dotyczące wydarzeń związanych z projektem (międzynarodowej konferencji, szkoleń

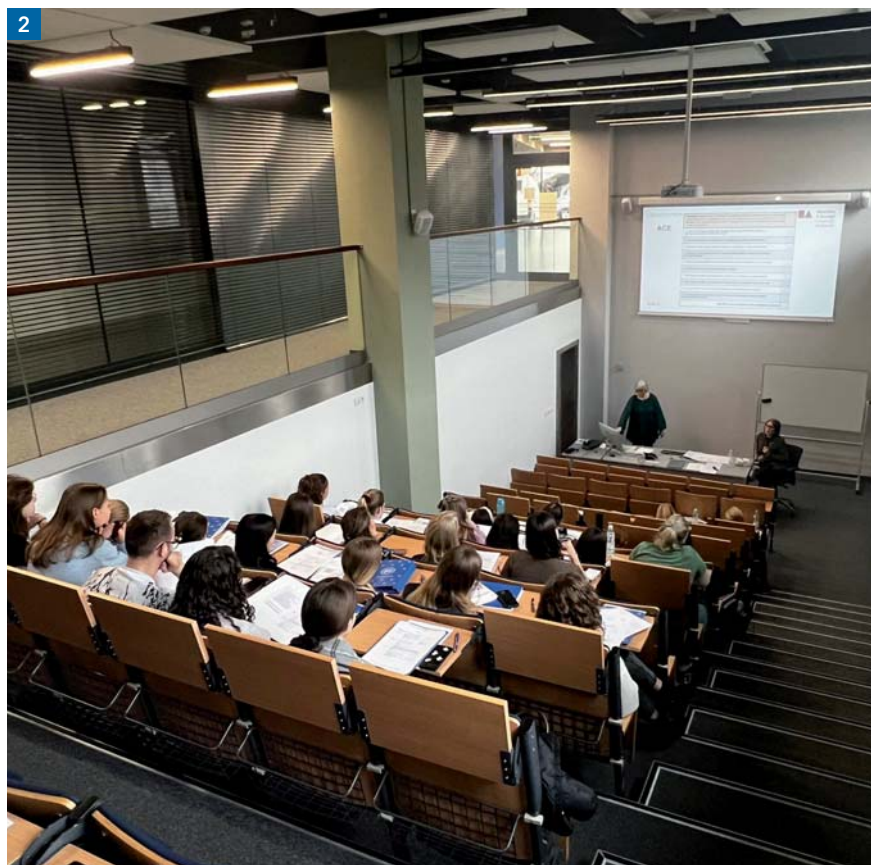
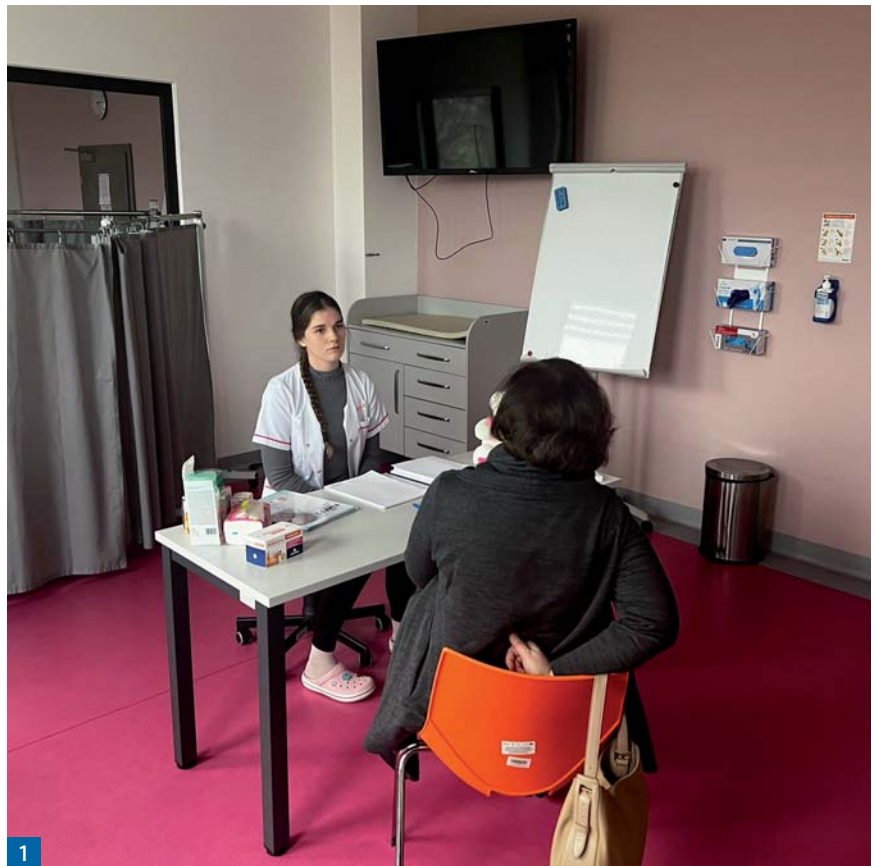
dla studentów oraz warsztatów dla studentów położnictwa i praktykujących położnych) – <http://pmhp.ump.edu.pl/o-projekcie>;

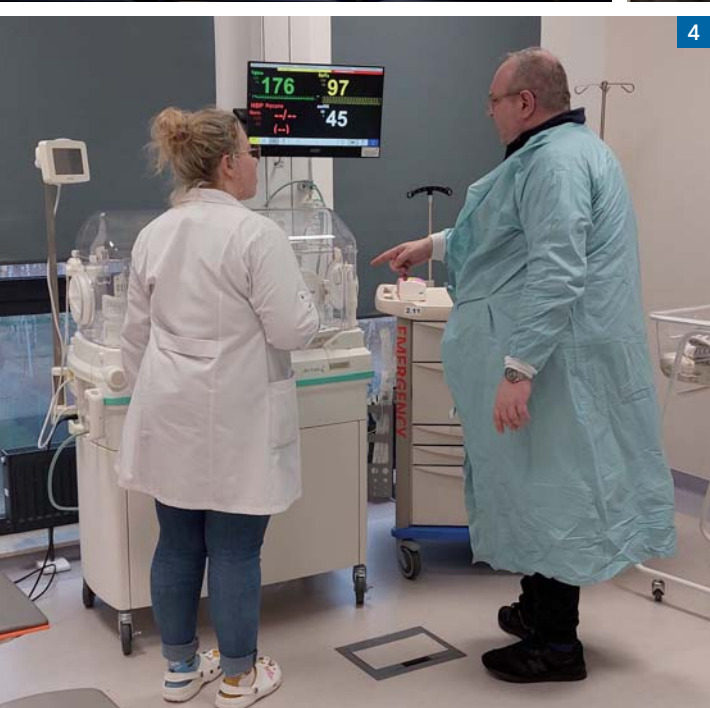

➔ Zobacz stronę projektu „Perinatal Mental Health Project”

- po przeprowadzeniu pierwszej edycji kursu (28 stycznia 2023 roku) opracowano program 12-godzinny kursu dla studentów położnictwa i po dokonaniu ewaluacji wprowadzono zmiany i zrealizowano drugą edycję kursu (25 lutego 2023 roku). Przedstawione studentom wykłady przygotowane zostały przez członków zespołu ze strony polskiej oraz islandzkiej, przeprowadzono symulacje wysokiej wierności z udziałem symulowanych pacjentów, a scenariusze dotyczyły zaburzeń psychicznych występujących w czasie ciąży (m.in. tokofobia, zaburzenia obsesyjno-kompulsyjne, depresja) i położu (m.in. depresja u matki i ojca dziecka);
- po uzyskaniu pisemnej zgody prof. Marie-Paule Austin – autorki skali Antenatal Risk Questionnaire (ANRQ), opracowanej w Australii – przygotowano polską oraz islandzką wersję tego narzędzia. W trakcie realizacji jest walidacja skali w populacji polskiej i islandzkiej;
- we współpracy z partnerem z Islandii opracowano kompendium wiedzy o zdrowiu psychicznym w okresie okołoporodowym. Monografia będzie dostępna w wersji elektronicznej, do bezpłatnego pobrania ze strony projektu;
- przeprowadzono badanie ankietowe studentów położnictwa oraz praktykujących położnych – wśród studentów i pracowników zarówno polskich, jak i islandzkich. W kwestionariuszu uwzględniono pytania dotyczące potrzeb aktualnych oraz przyszłych pracowników ochrony zdrowia w zakresie prowadzenia badań przesiewowych, a także pytania dotyczące wiedzy i postaw ankietowanych;

- 1 Wizyta ciężarnej, która cierpi z powodu tokofobii, w gabinecie położnej. Szkolenie dla studentów położnictwa, realizacja scenariusza z symulowanym pacjentem. Centrum Symulacji Medycznej UMP, 28 stycznia 2023 roku
- 2 Wykład partnerów projektu z Islandii – wykład prowadzą Stefania B. Arnardóttir oraz Sigríður Sía Jónsdóttir. Centrum Symulacji Medycznej UMP, 28 stycznia 2023 roku

Na poprzedniej stronie:

- 1 Omawianie scenariusza ze studentami, uczestnikami drugiej edycji kursu dla studentów. Debriefing prowadzi dr Patrycja Marciniak-Stępak. Centrum Symulacji Medycznej UMP, 25 lutego 2023 roku
- 2 Uczestnicy pierwszej edycji kursu dla studentów położnictwa oraz poszczególni członkowie zespołu realizującego projekt: dr Maria Nowosadko, dr Małgorzata Piskorz-Szymendera, dr Joanna Żurawska, dr Małgorzata Wojciechowska, tłumaczy mgr Aleksandra Walkowska
- 3 Wizyta w centrum zdrowia Heilsugæsla w Reykjavíku. Na zdjęciu przedstawiciele zespołu realizującego projekt ze strony polskiej i islandzkiej
- 4 Druga edycja kursu dla studentów. Rozmowa z ojcem chorego dziecka. Szkolenie dla studentów położnictwa, realizacja scenariusza z symulowanym pacjentem. Centrum Symulacji Medycznej UMP, 25 lutego 2023 roku
- 5 Intensywne szkolenie w kraju darczyńców. Na zdjęciu przedstawiciele zespołu realizującego projekt ze strony polskiej i islandzkiej

- przeprowadzono badanie ankietowe wśród ciężarnych i położnic w celu oceny rozpowszechnienia zaburzeń w analizowanej grupie;
- na ogólnodostępnym portalu edukacyjnym opublikowano materiały edukacyjne skierowane do młodych rodziców;
- przebadano liczną grupę ojców w kierunku rozpowszechnienia zaburzeń psychicznych okresu okołoporodowego.

Poza powyższymi działaniami członkowie zespołu wzięli udział w audycji w Radiu Poznań (warto posłuchać: <http://radiopoznan.fm/audycja/na-zdrowie/na-zdrowie-4-12-2022>), podczas której przedstawili cele projektu, źródła finansowania i zwrócili uwagę na problem związany z zaburzeniami psychicznymi okresu okołoporodowego wśród matek i ojców.

🔊 Posłuchaj: Radio Poznań, audycja „Na zdrowie” z 4 grudnia 2022 roku

W dniach 31 marca – 1 kwietnia b.r. odbyła się międzynarodowa konferencja „Zdrowie psychiczne okresu okołoporodowego”, podczas której przedstawione zostały aktualne zagadnienia i wyzwania w zakresie zdrowia psychicznego wśród kobiet i mężczyzn. Wystąpili członkowie zespołu, przedstawiciele partnera projektu, zaproszeni goście oraz studenci. Konferencja kierowana jest do studentów wszystkich kierunków, lekarzy, ratowników medycznych, pielęgniarek, położnych i młodych rodziców. W dniu 2 kwietnia b.r. przeprowadzono bezpłatne warsztaty z symulowanymi pacjentami, skierowane do studentów położnictwa oraz praktykujących położnych. Udział

w wydarzeniach realizowanych w ramach projektu oraz dostęp do opublikowanych materiałów edukacyjnych jest bezpłatny.

W zakresie realizacji projektu pojawiła się niespodziewana i dość istotna przeszkoda, jaką był wybuch pandemii COVID-19. Ograniczenia sanitarne oraz zaangażowanie poszczególnych członków zespołu w niesienie pomocy pacjentkom hospitalizowanym w ramach oddziałów zakaźnych spowodowały, iż nie było możliwe do zrealizowania w zaplanowanym czasie były poszczególne zadania – zwłaszcza wzajemne wizyty w kraju darczyńcy (Islandia) i beneficjenta (Polska). Spotkania odbywały się za pośrednictwem platform internetowych, wystąpiła duża trudność w zakresie prowadzenia badań (ograniczenie przemieszczania się pracowników placówek medycznych między jednostkami). W związku z wagą projektu, którego cele edukacyjne są nie do przecenienia, w porozumieniu z partnerem zagranicznym oraz instytucją nadzorującą realizację działań podjęto decyzję o przesunięciu terminu rozpoczęcia i zakończenia całego przedsięwzięcia. Aktualnie zakończenie projektu datowane jest na 31 maja 2023 roku.

W zakresie spotkań w Islandii przedstawiciele zespołu Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu wzięli udział w intensywnym szkoleniu prowadzonym przez członków zespołu ze strony partnera projektu oraz zaproszonych przez nich specjalistów. To spotkanie odbyło się w Reykjavíku w grudniu 2022 roku.

Uczestnicy szkolenia wysłuchali wielu wykładów, w tym przedstawiających organizację systemu opieki zdrowotnej nad matką doświadczającą zaburzeń nastroju, odwiedzili centrum zdrowia Heilsugæsla oraz oddział psychiatryczny, w ramach którego możliwa jest hospitalizacja matki cierpiącej na zaburzenia nastroju, przy czym matka przebywa na oddziale wraz z noworodkiem. ■

Wspólnie działamy na rzecz Europy zielonej, konkurencyjnej i sprzyjającej integracji społecznej

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

f r s e
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Projekt „Zwiększenie wiedzy i kompetencji studentów położnictwa w zakresie zdrowia psychicznego i zaburzeń psychicznych w okresie okołoporodowym. Położne dla zdrowia psychicznego” korzysta z dofinansowania o wartości 219 704 EUR otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach funduszy EOG (nr EOG/19/K4/W/0025). Celem projektu jest opracowanie programu nauczania studentów położnictwa w obszarze zaburzeń zdrowia psychicznego w okresie okołoporodowym.

Wartość dofinansowania – 219 704 €

Data rozpoczęcia projektu – 1.06.2021

Data zakończenia projektu – 31.05.2023

Łączny czas realizacji projektu – 24 miesiące

Partner – Miðstöð foreldra og barna (Centrum Rodziców i Dzieci w Reykjavíku), Islandia

UMP I CHOROBY RZADKIE

28 lutego każdego roku obchodzimy Światowy Dzień Chorób Rzadkich. Jest to wyjątkowy dzień, w którym pacjenci, ich rodziny, opiekunowie oraz medycy na całym świecie poświęcają chwilę na refleksję dotyczącą obecnego stanu wiedzy i opieki nad pacjentami.

TEKST: DR N. MED. MARTA JOKIEL, PROF. DR HAB. LESZEK ROMANOWSKI

W krajach Unii Europejskiej za chorobę rzadką uznaje się chorobę, która występuje z częstotliwością 1:2000 osób lub niższą. Za chorobę ultraradką uznaje się przypadki, kiedy jest ona rozpoznawana u 1:50 000 pacjentów.

Portal Orphanet, który jest elektroniczną platformą stworzoną na potrzeby gromadzenia oraz aktualizacji informacji o chorobach rzadkich na świecie, oszacował, iż w 2022 roku znanych na świecie było 6053 chorób rzadkich, którym przypisano odpowiedni numer klasyfikacyjny. Obecnie szacuje się, że liczba ta mogła wzrosnąć o kilkaset chorób opisanych w literaturze.

W Polsce na choroby rzadkie cierpi obecnie około 3 milionów osób. Choroby te mogą dotyczyć jednego lub wielu układów, a aż 75–80% z tych patologii jest uwarunkowana genetycznie.

Choroby rzadkie są niezwykle niejednorodne. Należą do nich zespoły wad wrodzonych, niepełnosprawność intelektualna, choroby neurologiczne, dermatologiczne, okulistyczne, kardiologiczne, nefrologiczne, endokrynologiczne, niektóre rzadko występujące nowotwory, choroby autoimmunologiczne czy zakaźne.

Na podstawie zespołu objawów klinicznych choroby rzadkie można podzielić na:

- choroby układu nerwowego (choroby centralnego i obwodowego układu nerwowego), np. rdzeniowy zanik mięśni (SMA, *spinal muscular atrophy*) lub zespół Retta,
- zespoły wad wrodzonych – są to wady obejmujące narządy ruchu – wady kręgosłupa i kończyn, wady związane z ubytkiem części kończyn lub ich niewykształceniem i niedorozwojem,
- choroby układu mięśniowego i tkanki łącznej, np. zespół Ehlersa-Danlosa, zespół Marfana, dystrofia, miopatie,
- zespoły zaburzenia wydzielania wewnętrznego, np. choroba Pompego, choroba Niemann-Picka lub choroba Fabry'ego,
- choroby krwi i szpiku, np. hemofilia, a także inne choroby niemożliwe do zaklasyfikowania do odpowiednich podgrup.

Choroby rzadkie rozpoznaje się u 6–8% populacji i pomimo nazwy sugerującej bardzo mały odsetek pacjentów, których lekarz może spotkać podczas swojej praktyki zawodowej, okazuje się, że są one znaczącym problemem społecznym.

Choroby te mają najczęściej przebieg przewlekły i postępujący, który prowadzi do fizycznej i/lub umysłowej niepełnosprawności.

▲ Dr Marta Jokieli i prof. Leszek Romanowski (fot. archiwum)

Bardzo często pacjenci dotknięci chorobą rzadką są uzależnieni od pomocy członków rodziny. Opóźnione rozpoznanie wpływa negatywnie na efektywność podejmowanego leczenia i istotnie przyczynia się do obniżenia jakości życia pacjentów.

Z danych statystycznych dotyczących chorób rzadkich wynika, iż stanowią one 10–25% chorób przewlekłych u dorosłych. Koszty leczenia chorób rzadkich są niezwykle wysokie i obciążają nie tylko państwową służbę zdrowia, ale również finanse pacjentów.

Zatem dlaczego diagnostyka wielu chorób rzadkich jest utrudniona? Pacjent z chorobą rzadką jest niezwykle „trudnym” i wymagającym pacjentem, u którego jedną z charakterystycznych cech jest mnogość objawów chorobowych. Pacjenci ci skarżą się często na różnego rodzaju dolegliwości, które ograniczają ich aktywność (zawodową i społeczną). Dodatkowo pacjenci z uwagi na skomplikowany charakter choroby rozpoczynają diagnostykę na własną rękę, posiłkując się portalami społecznymi i informacjami z niesprawdzonych źródeł. Dlatego tak istotne jest tworzenie odpowiednich miejsc wsparcia stanowiących pewnego rodzaju „centrum” koordynacji leczenia pacjentów z chorobami rzadkimi.

W Polsce brakuje wiarygodnych informacji dotyczących chorób rzadkich, ośrodków świadczących pomoc osobom z rozpoznaniem określonej choroby rzadkiej oraz metod diagnostycznych i terapeutycznych. W 2007 roku wydano zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady Europy w sprawie działań w dziedzinie

rzadkich chorób, aby państwa członkowskie Unii Europejskiej opracowały plany lub strategię dotyczące rzadkich chorób.

Plan dla Chorób Rzadkich został przyjęty w Polsce w 2021 roku. Celem tego programu jest całościowe uregulowanie opieki nad osobami cierpiącymi na choroby rzadkie oraz pomocy dla rodzin tych pacjentów.

Plan dla Chorób Rzadkich uwzględnia:

- klasyfikację i rejestr chorób rzadkich,
- diagnostykę chorób rzadkich,
- opiekę zdrowotną dla pacjentów z chorobami rzadkimi,
- zintegrowaną pomoc socjalną dla pacjentów z chorobami rzadkimi i ich rodzin,
- informację, naukę i edukację w zakresie chorób rzadkich,
- monitorowanie realizacji planu.

Dlatego w związku z próbą zapewnienia nowoczesnej i rzetelnej diagnostyki niezwykle istotny jest rozwój metod i standardów postępowania diagnostycznego i terapeutycznego.

W odpowiedzi na to rosnące zapotrzebowanie powstała w Katedrze i Klinice Traumatologii, Ortopedii i Chirurgii Ręki UMP Pracownia Ortopedii, Traumatologii i Fizjoterapii Narządu Ruchu w Chorobach Rzadkich.

Pomysł na stworzenie pracowni wziął się początkowo z obserwacji. Kierownik katedry prof. dr hab. Leszek Romanowski oraz dr n. med. Marta Jokieli wraz z zespołem zauważyli rosnącą liczbę pacjentów z różnego rodzaju kolagenopatiami, którzy byli

pacjentami Ortopedyczno-Rehabilitacyjnego Szpitala Klinicznego im. Wikora Degi UMP. Pacjenci prezentowali szerokie spektrum dolegliwości oraz niepełnosprawności narządu ruchu, jednakże duża część ich objawów dotyczyła również pozostałych układów. Z uwagi na mnogość dolegliwości oraz ich zmienność w czasie pacjenci mieli problemy z odpowiednią diagnostyką i doбором skutecznych metod leczenia.

W katedrze zauważono, iż bardzo często w przypadku występowania mutacji tkanki łącznej główną metodą leczenia jest leczenie zachowawcze, rehabilitacyjne, które pozwala pacjentom na możliwie najlepsze odzyskanie stabilności i sprawności oraz zwiększenie aktywności w życiu codziennym.

W związku z rosnącą liczbą pacjentów ze spektrum wiotkości oraz niestabilności stawów powstał przy wsparciu dyrektora Ortopedyczno-Rehabilitacyjnego Szpitala Klinicznego im. Wiktora Degi UMP dr n. med. Przemysława Daroszewskiego projekt naukowy, który obejmował badania kliniczne oraz biomechaniczne pacjentów z zespołem Ehlersa-Danlosa, zespołem Marfana oraz uogólnioną wiotkością stawową.

Projekt rozwinął się niezwykle intensywnie, owocując współpracą z Katedrą i Zakładem Genetyki Medycznej UMP oraz Katedrą Genetyki Klinicznej Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu. Badania początkowo objęły 50 pacjentów, jednakże wraz z czasem i wzrostem wsparcia liczba ta wzrosła do około 140 pacjentów. Dr n. med. Marta Jokiel w roku 2021 rozpoczęła dodatkowo cykl szkoleń organizowany przez Światowe Stowarzyszenie Zespołu Ehlersa-Danlosa (EDS Society), który miał na celu poszerzenie wiedzy oraz wzbogacenie

doświadczenia w prowadzeniu diagnostyki i leczenia pacjentów z elastopatiami.

Projekt doprowadził do powstania Pracowni Ortopedii, Traumatologii i Fizjoterapii Narządu Ruchu w Chorobach Rzadkich. Jednostka ta rozpoczęła działalność 7 lutego 2022 roku przy wsparciu rektora UMP prof. dr. hab. Andrzeja Tykarskiego oraz prorektora ds. nauki i współpracy z zagranicą prof. dr. hab. Michała Nowickiego. Kierownikiem pracowni została dr n. med. Marta Jokiel. Obecnie pracownia swoją opieką obejmuje 267 pacjentów, z których 45% stanowią dzieci. Głównymi pacjentami pracowni są osoby chorujące na zespół Ehlersa-Danlosa, zespół Marfana, zespół uogólnionej wiotkości stawowej (HSD, hypermobility spectrum disorder). Dodatkowo pracownia wspiera swoimi działaniami pacjentów z rzadszymi chorobami obejmującymi narząd ruchu.

Pracownia stanowi „centrum” wsparcia pacjentów z chorobami rzadkimi. Do jej zadań należy usprawnianie procesu diagnostyki i terapii tych pacjentów. Dodatkowo celem tej jednostki jest upowszechnianie wśród pracowników służby zdrowia oraz rodzin pacjentów wiedzy o chorobach i metodach postępowania w przypadku pacjentów z chorobami rzadkimi. Pracownia w ciągu roku swojej działalności rozwinęła szeroką współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami wspierającymi ją, m.in. z Kliniką Chorób Kręgosłupa i Ortopedii Dziecięcej UMP, Kliniką Ortopedii i Traumatologii UMP, Katedrą i Zakładem Genetyki Medycznej UMP, Katedrą Genetyki Klinicznej Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu, Stowarzyszeniem Ehlers-Danlosa Polska, EDS Society i wieloma innymi.

Jakie są kolejne cele pracowni? W związku z rozwojem współpracy międzyośrodkowej opieki specjalistycznej w przyszłości pracownia chciałaby się starać o przyznanie tytułu Ośrodka Eksperckiego w ramach Narodowego Planu dla Chorób Rzadkich oraz przyznania międzynarodowego tytułu Center of Excellence, który przyznaje się najlepszym światowym ośrodkom zajmującym się diagnostyką oraz leczeniem pacjentów z chorobami rzadkimi. Dodatkowo pracownia będzie prowadzić dalej swoją działalność naukową, rozwijając wiedzę na temat dolegliwości w obrębie narządu ruchu w chorobach rzadkich.

Pracownia może już się pochwalić pierwszymi sukcesami naukowymi. Dr n. med. Marta Jokiel otrzymała prestiżowy grant naukowy przyznawany przez światową organizację Ehlers-Danlos Society. Grant został przyznany na badania zatytułowane „Understanding biomechanics of atraumatic shoulder pain and instability in EDS and HSD”.

Jesteśmy niezwykle dumni, że możemy wspólnie, mając wsparcie uniwersytetu, działać na rzecz pacjentów z chorobami rzadkimi w Polsce. ■

The
**Ehlers
Danlos
Society**™

SZKIELET Z BUTEM

Widok szkieletu w Zakładzie Anatomii czy Medycyny Sądowej nie powinien nikogo dziwić. Od układu kostnego studenci zaczynają swoją przygodę z anatomią. Ale jest jeden szkielet na terenie naszej uczelni, który na co dzień nie służy edukacji. Wyróżnia się nie tylko tym, że jest zamknięty za szybą gabloty ekspozycyjnej, ale także tym, że kości stopy umieszczone są w butcie. Zapraszamy na ciąg dalszy kryminalnych zagadek UMP.

TEKST: REDAKCJA

Idąc korytarzem Zakładu Medycyny Sądowej, tuż przy bibliotece mijamy stojący szkielet w sfatygowanym bucie. Wiemy, do kogo należał ów szkielet. To 16-letni mieszkaniec Poznania, Józef Jankowiak, zamordowany z premedytacją w 1923 roku. Skąd jego szkielet wziął się w Zakładzie Medycyny Sądowej? Tą sprawą kryminalną żył przedwojenny Poznań. W 1931 roku w głośny proces włączony był prof. Stefan Horoszkiewicz, ówczesny kierownik zakładu. Prof. Horoszkiewicz zeznawał jako biegły w sądzie, a jego towarzyszem był właśnie pieczołowicie „złożony” na nowo szkielet.

Jak bywa w wielu kryminalnych sprawach, czasem potrzeba przypadku, by rozwikłać łamigłówkę i znaleźć przestępcę. W tej sytuacji nie tylko zabójcę, ale i jego ofiarę. Zaczniemy zatem od początku. Jest rok 1923, w lokalnych gazetach pojawia się wzmianka o zaginięciu młodego chłopaka, który jako goniec nosił także znaczne sumy pieniędzy. Nie znaleziono jednak ciała i sprawę zamknięto, sugerując, że młodzieniec mający przy sobie 12 mln marek na wypłatę wynagrodzeń, zdefraudował pieniądze i uciekł. Siedem lat później podczas dostarczania dużych beli papieru do miejscowej drukarni przy ul. Półwiejskiej zarwał się chodnik, a oczom zebranych ukazał się makabryczny widok. Poczytna gazeta „Tajny Detektyw” ze szczegółami opisywała to odkrycie: „Wydobyto najpierw jedną nogę, która przytem się oderwała od reszty korpusu i po tej nodze, a właściwie po zmuszałym i zapleśniałym trzewiku, w jaki była ubrana – rozpoznano bardzo ważny dla śledztwa szczegół – trup był rodzaju męskiego. Na samym końcu wydobyto głowę, a raczej już tylko czaszkę oblepioną błotem i owiniętą w stare gazety, przyklepione do kości”.

Po znalezionych rzeczach osobistych, a zwłaszcza skrawku wezwania sądowego, detektywi skojarzyli zaginionego Józefa Jankowiaka z odnalezionymi

zwłokami. Zaczęło się także śledztwo, bowiem jak wykazano w ekspertyzie sądowej, denat zmarł od trzykrotnego uderzenia ostrym narzędziem w głowę. Na trop zabójcy naprowadziła detektywów matka zamordowanego. Od początku podejrzewała narzeczonego swojej córki, który po 2 miesiącach od zniknięcia Józefa wyjechał bez słowa za granicę, pozostawiając tylko krótki list. Leon Hałas zostaje sprowadzony z Francji już w kajdankach, a ciąg zdarzeń układa się w logiczną całość. Świadkowie zeznają, że w dniu zabójstwa widzieli Hałasa z Jankowiakiem w jednym z lokali. Kilka miesięcy wcześniej Hałas proponuje przy wódce jednemu z restauratorów „załatwienie” bogatej osoby. W kilka tygodni po zniknięciu denata Hałas wyprawia huczne wesele, choć nie jest zamożny, a jego zeznania dotyczące zgromadzonych funduszy są ze sobą sprzeczne. Morderstwo szwagra wychodzi na jaw. Proces rusza na dobre, a swój udział w dochodzeniu do sprawiedliwości ma także Zakład Medycyny Sądowej. Leon Hałas w pierwszej instancji zostaje skazany za zabójstwo bez zastanowienia na 10 lat ciężkiego więzienia, ale już sąd apelacyjny nie jest tak pobażliwy. Zapada wyrok kary śmierci, który potem złagodzone na bezterminowe więzienie oraz utratę praw publicznych na zawsze. Nie jest pewne, co stało się z oskarżonym. W 1939 roku więzienni strażnicy wypuścili część osadzonych. Tych, którzy pozostali, rozstrzelali Niemcy. W której grupie był Hałas, nie wiadomo do dziś.

Nie ma zbrodni doskonałej, są tylko te niewykryte. I choć od sprawy „szkieletu z butem” minęło 100 lat, do dziś nasza „sądownia” pomaga w ściganiu przestępców i dochodzeniu do prawdy. I jakże znamienne brzmią w kontekście przywołanej sprawy słowa Williama Shakespeare’a: „Zło czynione przez ludzi ich przeżywa, dobro częstokroć ginie pogrzebane z ich kośćmi”. ■

BADANIA
PRZESIEWOWE

DZIEŃ KOBIET NA UMP

„Dzień Kobiet na UMP – bezpłatne badanie USG Doppler żył kończyn dolnych dla studentek” w Klinice Chirurgii Naczyniowej, Wewnętrzznacyniowej, Angiologii i Flebologii w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym na ul. Długiej 1/2

TEKST: DR N. MED. JOLANTA TOMCZAK

- ▲ „Dzień Kobiet na UMP – bezpłatne badanie USG Doppler żył kończyn dolnych dla studentek” (fot. M. Poweł)
- ▼ Kierownik Kliniki Chirurgii Naczyniowej, Wewnętrzznacyniowej, Angiologii i Flebologii UMP prof. dr hab. n. med. Zbigniew Krasieński wraz z Julią Dzierłą, studentką V roku kierunku lekarskiego, przewodniczącą SKN Ultrasonografii (fot. M. Poweł)

Tegoroczny Dzień Kobiet za nami. Wiele kobiet z okazji tego święta zostaje obdarowanych kwiatami i drobnymi upominkami, natomiast Klinika Chirurgii Naczyniowej, Wewnętrzznacyniowej, Angiologii i Flebologii w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym przy ul. Długiej postanowiła podarować studentkom Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu prezent w postaci bezpłatnego badania USG Doppler żył kończyn dolnych.

Celem akcji było zachęcenie studentek UMP do wykonania darmowego przesiewowego badania oraz zwiększenie wiedzy na temat chorób żył kończyn dolnych. Korzystając z tej okazji, chcieliśmy zwrócić uwagę na zdrowie damskich nóg, a w szczególności na profilaktykę przewlekłej niewydolności żylniej. Już od czasów Hipokratesa częstsze występowanie żylaków kończyn dolnych wiązano z płcią żeńską. Znanych jest wiele czynników predysponujących do wystąpienia przewlekłej niewydolności, a należą do nich: obciążenia genetyczne/rodzinne,

wiek, alkoholizm, stojąca lub siedząca statyczna pozycja pracy, przebyte porody, płęć żeńska, środki antykoncepcyjne, zaburzenia hormonalne, ciąża. Kierownik Kliniki Chirurgii Naczyniowej, Wewnętrzznacyniowej, Angiologii i Flebologii prof. dr hab. n. med. Zbigniew Krasieński wyjaśnia, że w Polsce badania przeprowadzone przez prof. Jawienia, które określały częstość przewlekłej niewydolności żylniej u chorych zgłaszających się do lekarza, wykazały, iż dotyczy ona około 40% kobiet i 30% mężczyzn.

Ta właśnie klinika wraz z SKN Ultrasonografii zorganizowała wydarzenie „Dzień Kobiet na UMP – bezpłatne badanie USG Doppler żył kończyn dolnych dla studentek”.

Patronat nad inicjatywą objęli: prof. dr hab. n. med. Zbigniew Krasieński, prof. dr hab. n. med. Andrzej Tykarski, prof. dr hab. n. med. Marcin Gabriel oraz Studenckie Koło Naukowe Ultrasonografii, na czele z przewodniczącą Julią Dzierłą oraz opiekunką dr n. med. Jolantą Tomczak.

1

W tygodniu poprzedzającym wydarzenie odbył się wykład zorganizowany przez SKN Ultrasonografii, mający na celu przybliżenie tematyki chorób żył kończyn dolnych. Prelekcję pt. „Przewlekła choroba żylna – epidemiologia, czynniki ryzyka i możliwość terapii” wygłosił prof. dr hab. n. med. Zbigniew Kasiński. Wystąpienie to spotkało się z wieloma pozytywnymi opiniami wśród słuchaczy i słuchaczki.

Kolejnym etapem inicjatywy było przeprowadzenie badania USG Doppler żył kończyn dolnych wśród chętnych studentek UMP. Pierwotnie badanie zaplanowano na 4 marca, jednak liczba zainteresowanych przerosła najsmielsze oczekiwania organizatorów. W związku z tym utworzony został dodatkowy termin 11 marca.

Badania były wykonywane przez prof. Marcina Gabriela i dr Jolantę Tomczak.

W organizację i realizację akcji zaangażowały się również członkinie SKN Ultrasonografii, studentki kierunków elektroradiologii i lekarskiego: Marta Powel, Justyna Kaczewiak, Aleksandra Sarba, Julia Dzierła, Joanna Służewska, Aleksandra Fałczyńska, Martyna Kuczyńska oraz rezydentka na Oddziale Chirurgii Ogólnej i Naczyń lek. Joanna Błaszak.

Łącznie w wydarzeniu wzięło udział niemalże 200 studentek. Ze względu na duże zainteresowanie badaniami planujemy utworzenie kolejnych terminów.

Wiele uczestniczek wyraziło uznanie dla organizatorów inicjatywy. Jesteśmy niezmiernie dumni z uzyskanej frekwencji i cieszymy się, że mogliśmy podarować studentkom UMP tak cenny prezent, jakim jest możliwość zadbania o własne zdrowie. ■

2

- 1 Kierownik Pracowni Badań Nieinwazyjnych Kliniki Chirurgii Ogólnej, Naczyniowej, Wewnętrzznacyniowej, Angiologii i Flebologii w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym w Poznaniu, specjalista chirurgii ogólnej i naczyniowej prof. dr hab. n. med. Marcin Gabriel (fot. M. Powel)
  - 2 Starszy asystent elektroradiologii w Pracowni Badań Nieinwazyjnych Kliniki Chirurgii Ogólnej, Naczyniowej, Wewnętrzznacyniowej, Angiologii i Flebologii oraz koordynator badań klinicznych w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym w Poznaniu dr n. med. Jolanta Tomczak (fot. M. Powel)
- ▶ Na zdjęciach: osoby zaangażowane w pomoc podczas realizacji wydarzenia (fot. M. Powel)

PIEŁĘGNIARSTWO – ZAWÓD Z POTENCJAŁEM

Rozmowa z dr hab. n. o zdr. Dorotą Talarską oraz prof. dr hab. n. o zdr. Krystyną Jaracz

ROZMAWIAŁA: JOANNA TYKARSKA

▲ Prodzikan Wydziału Nauk o Zdrowiu, kierownik Pracowni Pielęgniarstwa Społecznego dr hab. n. o zdr. Dorota Talarska

» *Chciałabym porozmawiać o obecnej sytuacji kierunku pielęgniarstwo, o kondycji zawodu i jego przyszłości. Zaczniemy może od kwestii braków kadrowych, jeśli chodzi o pielęgniarstwo – czy to realny problem?*

Prof. Jaracz: Jeżeli spojrzymy całościowo, to można mówić o brakach kadrowych, ale prawdą jest również to, że są rejony, w których bardzo wyraźnie brakuje pielęgniarek, a są też miejsca, w których liczba pielęgniarek jest wystarczająca. Trudno więc uogólniać, że w całej Polsce, we wszystkich miejscowościach i we wszystkich ośrodkach brakuje personelu pielęgniarstwa. Jakiś czas temu zmienił się system wynagrodzeń i obecnie pielęgniarki chętniej podejmują pracę w zawodzie i kontynuują studia drugiego stopnia. Jeżeli posiada się licencjat i ukończone studia magisterskie, a do tego specjalizację, to rzeczywiście warunki finansowe znacznie się poprawiły w okresie ostatnich kilku lat.

Dr hab. Talarska: Odpowiedź na to pytanie nie jest łatwa, ponieważ coraz więcej osób będących już w wieku emerytalnym kontynuuje aktywność zawodową. Czyli mamy niedoszacowane dane dotyczące liczby osób zatrudnionych. Gdyby większość pielęgniarek w wieku 60 lat nie kontynuowała aktywności zawodowej, prawdopodobnie bardziej byśmy odczuli, że na rynku pracy nie ma takiej liczby pielęgniarek, jaka powinna być.

Dodatkowo nie ma jasno określonego zakresu aktywności podejmowanych przez takie grupy zawodowe jak: pielęgniarka, opiekun medyczny czy ratownik medyczny. Mamy trzy różne grupy zawodowe, które w pewnym zakresie pokrywają się i brak konkretnego rozdzielenia uprawnień oraz usystematyzowania ich obowiązków sprawia, że dokładna analiza zapotrzebowania zatrudnienia pielęgniarek jest zaburzona. Ocena specyfiki czynności, które w danej jednostce są podejmowane, pozwoliłaby dokładniej określić liczbę etatów pielęgniarstwa oraz innych pracowników, np. opiekunów medycznych.

Prof. Jaracz: Tak, wspomniany przez Panią Dziekan problem jest widoczny na niektórych oddziałach szpitalnych, gdzie podobne czy takie same czynności wykonują niekiedy trzy różne grupy zawodowe. Częściowo wynika to z tego, że nie ma jednoznacznych regulacji, które jasno określają kompetencje każdej z tych grup.

Dr hab. Talarska: I jest jeszcze jeden aspekt, który utrudnia rzeczywistą ocenę zatrudnienia: większość pielęgniarek pracuje w wielu miejscach pracy. To również daje nieprawidłowy obraz sytuacji.

Finalnie można powiedzieć, że pielęgniarek brakuje i – z uwagi na niż demograficzny – będzie ich brakowało, natomiast ze względu na różne dodatkowe czynniki, o których wspomniałam przed chwilą, czyli podwójne zatrudnienia, mieszanie się kadr medycznych, niekoniecznie musi być to widoczne w bezpośrednim przełożeniu w opiece nad pacjentem. To powoduje, że w rzeczywistości ten problem jest trochę ukryty.

Na koniec chciałam wspomnieć o jeszcze jednej ważnej kwestii, mianowicie o możliwości innego sposobu zatrudniania, czyli o kontraktowaniu świadczeń. Możliwość funkcjonowania w ramach praktyki indywidualnej staje się coraz bardziej zachęcająca dla pielęgniarek i w związku z tym coraz więcej osób podejmuje pracę poza opieką stacjonarną.

Prof. Jaracz: W ogóle zwiększa się zakres kompetencji, które pozostają w gestii tego zawodu, poszerzają się uprawnienia i powiększają obszary praktyki, w których pielęgniarka może w pełni wykazać swoją samodzielność, wiedzę i swe umiejętności.

» *To może pociągniemy ten temat. Jak się zmieniła zawód pielęgniarki na przestrzeni ostatnich lat? Poszerzone zostały kompetencje... Czy pielęgniarki chętnie korzystają z tych nowych uprawnień i czy widzą Panię potrzebę ich dalszego poszerzenia?*

Prof. Jaracz: Największą zauważalną zmianą są właśnie nowe uprawnienia, które pielęgniarki uzyskały jako grupa zawodowa. To jest m.in. możliwość ordynowania niektórych leków, wyrobów medycznych oraz środków

▲ Kierownik Katedry Pielęgniarstwa, kierownik Zakładu Pielęgniarstwa Neurologicznego prof. dr hab. n. o zdr. Krystyna Jaracz (fot. archiwum)

(fot. Freepik)

spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, możliwość wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich. W przypadku pielęgniarek POZ to również możliwość wystawiania skierowań na wybrane badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne, prowadzenia profilaktyki chorób i promocji zdrowia, udzielania porad pielęgniarskich.

Poza tym niebawem pielęgniarki będą mogły pełnić funkcję głównego badacza w badaniach klinicznych, co jest do tej pory zarezerwowane dla lekarzy. Osobną kwestią jest to, na ile te kompetencje mogą być i czy rzeczywiście są wykorzystywane. Ja tylko dodam kilka słów, a potem oddam głos Pani Dziekan, która też na pewno ma ważne spostrzeżenia. Z jednej strony pewne umiejętności, coraz bardziej złożone, wymagające specjalistycznej wiedzy i kwalifikacji, związane są z tym, że w wielu obszarach klinicznych czy medycznych wprowadzane są zaawansowane metody leczenia, które często pociągają za sobą potrzebę dodatkowego, specjalnego przygotowania personelu pielęgniarskiego. I w tym obszarze procedur medycznych, często wysokospecjalistycznych, pielęgniarki doskonale sobie radzą. Natomiast jeżeli spojrzymy na oddziały czy inne placówki, w których tych zaawansowanych terapii nie ma dużo i opieka nad pacjentem sprowadza się w znacznym stopniu do tego, co się wiąże tradycyjnie z pielęgniarstwem, to tam rzeczywiście możliwości pokazywania nowych uprawnień i kompetencji czy ich realizacji są zdecydowanie mniejsze. Tutaj

właśnie pojawia się problem pogranicza i podziału obowiązków. Gdzie jest opiekun medyczny, a gdzie jest pielęgniarka ze swoim etosem zawodowym i tą opiekuńczą rolą?

Dr hab. Talarska: Istotną kwestią jest także spojrzenie na grupę zawodową poprzez pryzmat miejsca realizacji aktywności zawodowej. Inne potrzeby i uprawnienia są istotne dla pielęgniarki pracującej w opiece stacjonarnej, inne dla pracującej w POZ. Będzie jeszcze inne spojrzenie, jeżeli miejscem pracy jest duże miasto, np. Poznań, lub rejon, w którym odległość między placówką udzielającą świadczeń medycznych a miejscem zamieszkania pacjenta jest znaczna. Mogłoby się wydawać, że niektóre procedury w szpitalu są zbędne, bo po co pielęgniarka ma wypisywać receptę. Natomiast jeżeli spojrzymy na tę samą pielęgniarkę z perspektywy małej miejscowości, to może okazać się, że pielęgniarka ta dociera do pacjenta, który nie jest w stanie sam udać się do lekarza, a kończą mu się leki. Z tej perspektywy jest to ogromne wsparcie dla pacjentów oraz odciążenie lekarza rodzinnego. Pacjent może w późniejszym terminie umówić wizytę domową lekarza.

Warto też zaznaczyć, że to zróżnicowanie kompetencji wśród pielęgniarek w innych krajach również funkcjonuje. Poza pielęgniarkami pracującymi w POZ czy specjalistycznych oddziałach szpitalnych są np. tzw. pielęgniarki-badacze, które uczestniczą w badaniach klinicznych. Często są koordynatorami oraz nadzorują procedury realizowane w danym

(fot. Freepik)

leczeniu. Natomiast u nas obserwujemy, że wraz z nowymi kompetencjami nie tworzą się odrębne ścieżki kariery. Do jednego koszyka wrzucamy wszystkie kompetencje i jedną pielęgniarkę obarczamy różnymi zadaniami. Nie pokazujemy różnych profili i dróg zawodowych. Dodatkowe kompetencje są niezbędne, ponieważ w procesie leczenia oraz opieki wykorzystywana jest nowoczesna technologia oraz wprowadzane są nowe metody, procedury. Dlatego pielęgniarka, aby być odpowiedzialnym partnerem, także musi się zawodowo rozwijać. Szkoda, iż pielęgniarki nie są odpowiednio informowane, że nabywając określone kompetencje, przygotowują się do zmiany profilu zawodowego, i jakie wówczas będą miały obowiązki oraz jak zmieni się im odpowiedzialność zawodowa. Moim zdaniem tutaj tkwi największy problem.

» *Dobrze, to podsumujmy te ścieżki i opcje. Jest droga naukowa, związana z badaniami klinicznymi, i droga praktyczna, która rozgałęzia się na opiekę POZ i bardziej specjalistyczną...*

Dr hab. Talarska: Jest jeszcze jedna droga, to jest tzw. edukator. Stanowisko nie zawsze doceniane w naszym kraju, a będące w siatce podstawowego zatrudnienia zagranicą. Najbardziej rozpowszechnione są edukatorki diabetologiczne, kardiologiczne, w reumatologii, stomijne, leczenia ran itd. W ramach tych stanowisk kontraktowane są osobne świadczenia.

Prof. Jaracz: Tę ścieżkę, którą nazwalismy szeroko i trochę umownie specjalistyczną, należałoby jeszcze doprecyzować. Z jednej strony mamy tu osoby, które ukończyły specjalizację pielęgniarską w danej dziedzinie, z drugiej są pielęgniarki, które mają specjalne kwalifikacje, np. potrafią uczestniczyć w procesie

przygotowywania pacjenta do jakiejś zaawansowanej metody leczenia i później w opiece nad tym pacjentem, choć niekoniecznie mają specjalizację. I tutaj, tak jak mówiła Pani Dziekan, rzeczywiście nie ma wyraźnego rozgraniczenia. W przypadku lekarzy mamy specjalizacje lekarskie, to jest dosyć wyraźnie oddzielone, a w przypadku pielęgniarek, pomimo posiadanych kwalifikacji, kompetencji, ukończenia różnego rodzaju kursów czy nawet trwających co najmniej 2 lata specjalizacji, na etapie praktyki nadal nie ma wyraźnego rozgraniczenia zarówno zadań, jak i kompetencji.

» *A czy gdzieś na świecie jest?*

Dr hab. Talarska: Tak. W wielu państwach bardzo restrykcyjnie przydziela się zadania pielęgniarkom po uwzględnieniu ich kompetencji. Często wymienianym państwem jest Wielka Brytania. Tam jest aż siedem poziomów zawodowych. Na Zachodzie bardzo zwraca się uwagę na kwalifikacje i podział obowiązków, ceniony jest element samokształcenia oraz udział w szkoleniach. Dlatego zwraca się uwagę na to, co dana osoba może robić, jakie działania wykonywać, a do których nie ma uprawnień.

Prof. Jaracz: Mogę to potwierdzić. Przez jakiś czas pracowałam w St. Thomas Hospital w Londynie i doświadczyłam tego, o czym właśnie Pani Dziekan powiedziała, że rozgranicza się i konsekwentnie pilnuje tego podziału. Tak więc osoby, które nie mają określonego poziomu, nie wykonują i nie są dopuszczane do tego, co wymagane jest na wyższym poziomie. Dodatkowo w Wielkiej Brytanii pielęgniarki co 3 lata poddawane są procesowi rewalidacji, czyli przedłużenia i potwierdzenia prawa wykonywania zawodu. I dlatego tak bardzo ceniony jest wysiłek doskonalenia swoich kompetencji i pogłębiania wiedzy.

» *Czy jeszcze z jakiegoś kraju warto czerpać przykład, czy gdzieś istnieje bliski ideału system?*

Dr hab. Talarska: Wróć jeszcze do kwestii, od której rozpoczęłam, czyli określenia rodzaju czynności wykonywanych w danej placówce przez pracownika. U nas takiej oceny się nie przeprowadza, ale w państwach, w których ten system jest bardziej doprecyzowany, bardzo dokładnie analizuje się zapotrzebowanie na określonego profesjonalistę. To z kolei powoduje, że do określonego stanowiska czy do danego zakresu działań są przyporządkowane konkretne kwalifikacje pracowników. Obojętnie które państwo wymienimy, czy będzie to Francja czy Niemcy, Grecja czy Austria albo państwa skandynawskie. Wszędzie się spotkamy z tzw. analizą stanowiskową i zróżnicowaniem czynności w zależności od posiadanych kompetencji.

» *Zostało już wspomniane, że jest jeszcze ścieżka naukowa, czyli duży obszar badań naukowych. Proszę powiedzieć, jakie są w tej chwili na naszym uniwersytecie prowadzone kluczowe badania oraz czy ten obszar teoretyczny przekłada się w jakiś sposób na praktykę pielęgniarską.*

Prof. Jaracz: Tu trzeba sobie zadać pytanie: na jakim etapie w ogóle są badania naukowe, jeżeli chodzi o pielęgniarstwo w Polsce? Bo znowu widać tu pewne zróżnicowanie i w różnych rejonach świata to różnie wygląda. To, co ja obserwuję w Polsce, choć oczywiście nie mam pełnej wiedzy na ten temat, to, że nadal większość badań stanowią badania o charakterze obserwacyjnym. Brakuje badań interwencyjnych, których wyniki mogą być później dowodami naukowymi i mieć wpływ na jakieś zmiany w praktyce pielęgniarskiej.

Na razie idziemy właśnie w takie nieinterwencyjne badania, ponieważ takie mamy możliwości. Oczywiście to są wartościowe badania, naświetlają badany problem i pozwalają go lepiej zrozumieć. Natomiast trudno obecnie określić jeden taki wiodący czy kilka wiodących nurtów, względem których ukierunkowane są badania naukowe na naszym uniwersytecie. Bardziej idzie to w kierunku indywidualnych zainteresowań i właśnie w tych obszarach realizujemy się jako badacze. Duży potencjał, nie do końca jeszcze wykorzystany, jeżeli chodzi o praktykę pielęgniarską, to udział pielęgniarek w badaniach interdyscyplinarnych. Mam też nadzieję, że te nowe uprawnienia, o których wspominałam, czyli możliwość kierowania zespołem badawczym w badaniach klinicznych, będzie poważnym czynnikiem motywującym i że stworzą się warunki do prowadzenia badań, które będą miały większy potencjał przeniesienia się na praktykę kliniczną, jak również na postęp w pielęgniarstwie, ponieważ w moim odczuciu to przede wszystkim postęp w metodach leczenia obecnie generuje potrzebę nowych kwalifikacji i nowych umiejętności. I tu właśnie jest bardzo wiele do zrobienia, żeby powstały bardziej przyjazne warunki do tego, żeby również praktykę pielęgniarską zmieniać na podstawie badań naukowych w pielęgniarstwie.

Dr hab. Talarska: Dostrzegam dwa aspekty. Jeden z nich Pani Profesor wymieniła przed chwilą, czyli to, że rzadko pielęgniarki są aktywnymi członkami grup badawczych. W badaniach naukowych prowadzonych w jednostkach klinicznych pielęgniarka uczestniczy w badaniach jako wykonawca, natomiast mniej jako równoprawny członek. Na etapie przygotowawczym, kiedy zastanawiamy się np. nad profilem badań, narzędziami czy jak ma wyglądać organizacja badań, pielęgniarki najczęściej nie ma. Pojawia się w zespole dopiero wtedy, kiedy jest przydzielony zadaniowy. Nie ma jej także podczas analizowania wyników, dlatego pielęgniarki nie wiedzą na ile przydatne są otrzymane wyniki badania dla praktyki zawodowej. To prawdopodobnie powoduje, że nie wszystkie pielęgniarki są zainteresowane kontynuowaniem pracy w obszarze badań naukowych.

Drugi aspekt wynika z braku określenia zakresu czynnościowego na oddziałach. To powoduje, że pielęgniarka jest obciążona najróżniejszymi zadaniami i w konsekwencji ma mało czasu na badania naukowe. Za granicą pielęgniarki, tak jak lekarze, w ramach konferencji krajowych i międzynarodowych dyskutują na temat wprowadzenia nowej metody pracy. Dzieli się doświadczeniami, zwracają uwagę na uzyskane efekty oraz potknięcia. W Polsce w większości procedury są narzucane, czyli instytucjonalnie wprowadzane. Dopasowujemy się do nich, a w rzeczywistości procedura powinna być w pierwszej kolejności zweryfikowana pod kątem efektywności i możliwości

zastosowania w danych warunkach. Najlepiej byłoby, gdybyśmy sami przygotowali takie procedury. I to jest moim zdaniem właśnie miejsce na działalność badawczą, która będąc ściśle powiązana z zawodem, daje możliwość wprowadzenia nowych metod, zasad, na drodze sprawdzonych efektów. Problem polega na tym, że rzadko kiedy instytucja podejmuje inicjatywę, aby personel opracował określoną procedurę. To zapewne też jest czynnik, który powoduje, że działalność badawcza nie jest dalej motywowana i rozwijana, tylko zatrzymujemy się na etapie odtwórczości. Artykuły, które są obecnie publikowane w międzynarodowych czasopiśmie pielęgniarstwa, dotyczą głównie obserwacyjno-wynikowych elementów związanych z pracą. Nie są to już badania, do których jesteśmy przyzwyczajeni, czyli badania ogólnospołeczno-psychologiczne. Ewidentnie duży nacisk kładzie się na sprawdzanie różnych zjawisk, z którymi pielęgniarki spotykają się w działalności zawodowej, czyli mają charakter eksperymentalny lub weryfikacyjny.

Prof. Jaracz: Na razie w obecnym modelu badań uzyskuje się głównie efekt poznawczy, analityczny. Natomiast nie ma takiego efektu, który realnie zmieniłby w jakiś sposób rzeczywistość kliniczną w obszarze pielęgniarstwa. I to jest ogromny potencjał, który się otwiera. Tak jak Pani Dziekan zaznaczyła, rzeczywiście w czasopiśmie naukowych pielęgniarstwa, wiodących tytułach na świecie bardzo się zmienił profil publikacyjny i mnóstwo jest prac o charakterze eksperymentalnym, co też pokazuje, jak wykorzystywany i jak rozwijany jest potencjał badawczy pielęgniarki na świecie. U nas ten obszar wymaga jeszcze pracy, także w środowisku, docenienia wagi badań naukowych, również na studiach pielęgniarstwa.

» *To na zakończenie chciałam podpytać, jak Pani Profesor i Pani Dziekan oceniają jakość kształcenia naszego uniwersytetu. Czy można wskazać jakiś obszar, który nas wyróżnia?*

Prof. Jaracz: Oczywiście mamy przywiązanie do naszej uczelni, więc być może nie jesteśmy zupełnie obiektywne, odpowiadając na to pytanie, ale jest wiele takich mocnych stron, które u nas w edukacji pielęgniarstwa na studiach pierwszego i drugiego stopnia można wymienić. Bardzo cennym zasobem jest kadra dydaktyczna o wysokich kompetencjach. My jako pielęgniarki staramy się prowadzić bardzo profesjonalnie proces edukacyjny, równocześnie jesteśmy obecni podczas zajęć klinicznych ze studentem przez cały czas ich trwania, a to nie jest regułą i na niektórych uczelniach zajęcia odbywają się bez takiego nadzoru. Z mojego punktu widzenia ważne jest też to, że bardzo nam – nauczycielom akademickim ze środowiska pielęgniarstwa – zależy. Jesteśmy niezwykle zmotywowane,

powiązane z tym zawodem. Uważam, że cenny jest też dostęp naszych studentów pielęgniarstwa do wysokiej jakości zasobów klinicznych, wysokospecjalistycznych procedur medycznych, do najnowszych metod leczenia i terapii, a także do nowoczesnego centrum symulacji medycznej – to właśnie umożliwia nasza uczelnia.

Dr hab. Talarska: Ponieważ kierunek pielęgniarstwa jest kierunkiem, który ma standard, czyli realizujemy określone przedmioty, to wielu może się wydawać, że nic prostszego w kontekście prowadzenia takiego kierunku – po prostu wystarczy zrealizować zajęcia zgodnie ze standardem. W rzeczywistości, moim zdaniem, tym, co stanowi największą siłę i potencjał naszego wydziału, jest to, że zatrudniamy nauczycieli, którzy mają wizję zawodu. To nie są tylko wykładowcy, którzy przedstawiają określony proces chorobowy, sposób sprawowania opieki i na tym koniec. Są to osoby, które potrafią w procesie edukacyjnym pokazać studentom samodzielność zawodową, jednocześnie kładąc ogromny nacisk na współpracę z innymi grupami zawodowymi. Większość z nas posiada przynajmniej jedną specjalizację i aktywnie pracuje w zakresie tej specjalizacji i to globalne funkcjonowanie jest według mnie naprawdę największym darem. Nie każdy sobie uświadamia, że to, co wykreuje nauczyciel-używioner wśród obecnych studentów, to będzie rzutowało na wybór przyszłej ścieżki zawodowej.

Poza tym po wielu latach prowadzenia kierunku mamy wypracowane różne formy zajęć, które aktualizujemy wraz ze wzrostem kompetencji nauczycieli i poprawą bazy, np. wprowadzone zostały wykłady w formie e-learningu, jak też warsztaty w Centrum Symulacji Medycznej. Istotnym elementem w procesie uczenia są zajęcia kliniczne prowadzone pod nadzorem nauczyciela. Podczas zajęć włączamy studentów w różne procedury, które są realizowane na oddziale. Daje to możliwość poznania różnych form terapii czy diagnostyki. Moim zdaniem jest to ogromne zaplecze, z którego studenci mogą korzystać. Jeszcze raz bym podkreśliła, że kluczowe są z jednej strony warunki, jakie uczelnia nam stwarza, a z drugiej strony kadra, jaką posiadamy.

» *Jedno zdanie na podsumowanie rozmowy?*

Dr hab. Talarska: Myślę, że rzeczywiście pielęgniarstwo jest kierunkiem, który ma ogromną przyszłość, ale to, na ile ten kierunek będzie atrakcyjny, zależy od tego, czy i w jakim zakresie będzie mu dana szansa na skorzystanie z samodzielności, o której rozmawialiśmy.

Prof. Jaracz: Podzielałam zdanie Pani Dziekan i jednocześnie to chyba bardzo dobry akcent na zakończenie.

» *Dziękuję pięknie za rozmowę. ■*

POSTĘPY W BUDOWIE CZSK

TEKST: MGR INŻ. KRZYSZTOF KOSTRZYŃSKI

▼ Na tej i następnym stronach zdjęcia dokumentujące postępy w budowie CZSK (fot. D. Ulińska)

Cytując tytuł filmu uhonorowanego w tym roku nagrodą Amerykańskiej Akademii Filmowej, można stwierdzić, że na naszej budowie dzieje się „wszystko wszędzie naraz”...

Taki to już urok wielkich przedsięwzięć w tak zaawansowanej fazie. Na budowie pracuje dziś około 500 pracowników rozmaitych branż z kilkudziesięciu różnych firm. Nad całością realizacji czuwa generalny wykonawca – firma Warbud, lider konsorcjum.

Dwa pierwsze moduły są w podobnym stadium realizacji. Na wszystkich kondygnacjach trwa montaż ścian kartonowo-gisowych, szpachlowanie i malowanie pomieszczeń. Układane są wykładziny PCV na ścianach i posadzkach. Zainstalowano windy w budynku. Trwa montaż elewacji oraz wszelkiej stolarki i ślusarki.

Bardzo zaawansowane są prace montażowe w zakresie kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej, wody użytkowej, instalacji wentylacji, centralnego ogrzewania i ciepła technologicznego, instalacji hydrantowej, odzysku ciepła, poczty pneumatycznej, instalacji gazów medycznych, wody lodowej, instalacji w pomieszczeniu węzła ciepła oraz rozdziału ciepła.

Montowane są trasy kablowe, niezbędne do właściwego ułożenia kilometrów najróżniejszych kabli i przewodów elektrycznych i informatycznych.

Na zewnątrz wykonywane są parkingi i drogi. Do budowy miejsc postojowych i zatoczek wykorzystywana jest nie tylko typowa kostka brukowa, ale także zabytkowa kostka kamienna pozyskana z rozbiórek dróg istniejących kiedyś na naszej działce. Decyzję, na pewno słuszną, o zastosowaniu tego materiału podjął miejski konserwator zabytków. ■

INWESTYCJA WSPÓŁFINANSOWANA ZE ŚRODKÓW:
• budżetu państwa w ramach programu wieloletniego pod nazwą „Centralny Zintegrowany Szpital Kliniczny – centrum medycyny interwencyjnej (etap I CZSK)”
• Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko
• Europejskiego Banku Inwestycyjnego

KONFERENCJE

30 LAT ODDZIAŁU DIABETOLOGII I CHORÓB WEWNĘTRZNYCH

W dniach 17–18 marca 2023 roku odbyła się trzecia edycja konferencji Perspektywy Diabetologii w pryzmacie Chorób Sercowo-Naczyniowych. Konferencji towarzyszyły obchody jubileuszu 30-lecia Oddziału Diabetologii i Chorób Wewnętrznych Szpitala Miejskiego im. Franciszka Raszei w Poznaniu.

TEKST: PROF. DR HAB. DOROTA ZOZULIŃSKA-ZIÓŁKIEWICZ Z ZESPOŁEM ODDZIAŁU I KLINIKI CHORÓB WEWNĘTRZNYCH I DIABETOLOGII

Organizatorami wydarzenia były Via Medica i dwie jednostki Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu, tj. Katedra i Klinika Hipertensjologii, Angiologii i Chorób Wewnętrznych oraz Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych i Diabetologii. Wartościowy klinicznie i ciekawy program konferencji przygotowany został przez dr hab. Aleksandrę Uruską i dr hab. Arkadiusza Niklasa. Tegoroczna konferencja zaakcentowała jubileusz 30-lecia Oddziału Diabetologii i Chorób Wewnętrznych Szpitala Miejskiego im. Franciszka Raszei w Poznaniu. Na bazie tego oddziału działa klinika diabetologii. Uroczystą inaugurację konferencji uświetnili goście: prof. Bogna

Wierusz-Wysocka, dyrektor ds. zdrowia Joanna Olenderek reprezentująca prezydenta Poznania, dyrektor Wielkopolskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ Agnieszka Pachciarz, rektor UMP prof. Andrzej Tykarski i prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą prof. Michał Nowicki, prof. Marcin Żarowski reprezentujący władze kanclerskie UMP oraz dyrekcja Szpitala Miejskiego im. Franciszka Raszei w Poznaniu: dyrektor naczelna dr Elżbieta Wrzesińska-Żak, dyrektor ds. finansowych mgr Mariola Chlebowska, dyrektor ds. techniczno-inwestycyjnych mgr inż. Roman Miękwicz oraz pielęgniarka naczelna szpitala mgr Hanna Napierała. W trakcie uroczystej inauguracji przybliżono

historię 30 lat oddziału diabetologii. Pierwszym jego ordynatorem i równocześnie inicjatorką działań organizacji opieki nad osobami dorosłymi z cukrzycą w Wielkopolsce była prof. Bogna Wierusz-Wysocka. Z jej inicjatywy rozwinęła się także internistyczna diabetologia akademicka. W 1999 roku powstała Pracownia Edukacji Diabetologicznej, przekształcona w samodzielną klinikę w roku 2005, włączoną w roku 2007 w strukturę Wydziału Lekarskiego II. Rok później rozszerzono status tej jednostki do rangi katedry.

Zespół oddziału i kliniki zapewnia wysokiej jakości opiekę nad osobami z cukrzycą oraz pacjentami ze schorzeniami internistycznymi, prowadzi dydaktykę i działalność naukową. W skali kraju wyróżnia się m.in. działaniami z obszaru nowych technologii w diabetologii. Organizowane od 15 lat szkolenia w ramach tygodni pompowych, realizacja projektu badania klinicznego nad systemem pętli zamkniętej (sztucznej trzustki), pierwsze w Polsce założenie podskórne długoterminowego sensora ciągłego monitorowania glikemii i przodowanie w Polsce, jeśli chodzi o liczbę dokonywanych zabiegów implantacji, opracowanie standardów nauczania w zakresie intensywnej czynnościowej insulinoaterapii w postaci praktycznych wskazówek ze zwieńczeniem działalności edukacyjnej, tj. opracowaniem strukturalnego programu edukacji diabetologicznej (SPED) GoPump – to niektóre z kluczowych osiągnięć. GoPump to program przygotowany dla zespołów terapeutycznych w zakresie insulinoterapii przy użyciu osobistej pompy insulinowej zrealizowany we współpracy Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu z firmą NovoNordisk. Diabetologia poznańska jest liderem także w obszarze działań promujących zdrowy styl życia. Wysokie fizyczne stanowi kluczowy element złożonej terapii cukrzycy, ale równocześnie nieumiejętne posługiwanie się tym lekiem może prowadzić do dekompensacji cukrzycy. Edukacja to fundament dla bezpiecznego uprawiania sportu przez osoby z cukrzycą. My nie tylko teoretyzujemy, ale też wcielamy te teorie w życie i szkolimy pacjentów, zespoły terapeutyczne oraz organizujemy wydarzenia sportowe dla osób z cukrzycą, m.in. Mistrzostwa Polski Dzieci i Młodzieży z Cukrzycą w Piłce Nożnej w 2017 roku oraz od 2019 roku Mistrzostwa Polski MTB Kolarzy z Cukrzycą.

Jubileusz to okazja do podsumowań, podziękowań za współpracę i współdziałanie w obszarze naukowo-klinicznym oraz do planowania przyszłości. Nasz rozwój i postęp możliwy jest dzięki współpracy z wieloma jednostkami naszej uczelni, ośrodkami diabetologicznymi w Polsce i za granicą. Dziękujemy za wspólną przeszłość, teraźniejsze działania i perspektywę dalszej współpracy. ■

KONFERENCJE

INTERNATIONAL CONFERENCE ON CHEMICAL AND BEHAVIORAL ADDICTIONS

W dniach 9–11 marca 2023 roku w Centrum Kongresowo-Dydaktycznym naszego uniwersytetu odbyła się konferencja poświęcona tematyce uzależnień – „International Conference on Chemical and Behavioral Addictions”.

TEKST: PROF. HAB. N. FARM. EWA FLOREK, PROF. UMP DR HAB. PIOTR RZYMSKI,
DR HAB. N. MED. MICHAŁ KARLIK

▲ Od lewej prof. Ewa Florek, mgr Joanna Nowakowska; dr Marta Szukalska, dr hab. Michał Karlik, prof. Anna Jelińska (fot. archiwum)

Honorowy patronat objęli prezydent Poznania – Jacek Jaśkowiak, JM rektor Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu – prof. dr hab. Andrzej Tykarski i Krajowa Reprezentacja Doktorantów. Projekt dofinansowany był ze środków Ministra Edukacji i Nauki w ramach programu „Doskonała nauka”.

Problem uzależnień jest wciąż aktualny, ma istotny wymiar społeczny i stanowi ogromny obszar badań dla naukowców z wielu dyscyplin. Współcześnie wyzwaniem uzależnienia nie tylko od substancji chemicznych, ale coraz częściej te o charakterze behawioralnym. Dlatego też zorganizowana konferencja miała charakter interdyscyplinarny, obejmując zakres nauk zarówno podstawowych (biologia

molekularna, biochemia, neurobiologia, toksykologia, epidemiologia), jak i stosowanych (psychiatria, toksykologia kliniczna, psychologia), a także działania związane z realizacją programów profilaktycznych i terapeutycznych (farmakoterapia i psychoterapia). To wyjątkowe wydarzenie zgromadziło badaczy z Polski i zagranicą, a także sporą grupę młodych osób – studentów i doktorantów.

Konferencja zaowocowała licznymi wykładami plenarnymi zaproszonych gości. Peer van der Kreeft (Uniwersytet w Gandawie, Belgia) przybliżył założenia programów przeciwdziałania stosowaniu substancji psychoaktywnych przez młode osoby. Z kolei dr Jarosław Romaniuk (Case Western Reserve University, USA) omawiał neurobiologiczne uwarunkowania

▲ Na zdjęciu od lewej: dr Jarosław R. Romaniuk (USA), dr Marta Szukalska, mgr Joanna Nowakowska, prof. Halina Falfushynska (Ukraina), prof. Piotr Rzymiski, prof. Ewa Florek, prof. Małgorzata Filip, Rochanne Vincent (USA), dr hab. Michał Karlik (fot. archiwum)

uzależnień. Wykład prof. Haliny Falfushynskiej (Tarnopolski Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny, Ukraina) dotyczył konsekwencji emisji substancji psychoaktywnych do środowiska. Prof. Małgorzata Filip (Instytut Farmakologii im. Jerzego Maja PAN w Krakowie) przybliżyła wpływ substancji psychoaktywnych przyjmowanych przez matkę na zdrowie potomstwa. Prof. Paweł Sobczyński (UMP) spojrzął na uzależnienia okiem anestezjologa, dr hab.

Krzysztof Kus (UMP) – przez pryzmat baz medycznych, a dr Dorota Klimaszek (Oddział Toksykologii Szpitala Miejskiego im. Franciszka Raszei w Poznaniu) – z perspektywy praktyki toksykologa klinicznego.

O wpływie palenia papierosów na wzrost ryzyka zachorowania na nowotwory opowiadał prof. Krzysztof Szyfter (Instytut Genetyki Człowieka PAN w Poznaniu), mówiąc też o zmianach genetycznych związanych z tym nałogiem. Z kolei prof. Piotr Rzymiski spojrzął na pornografię online okiem kobiet, ale oczywiście z perspektywy badań naukowych – również własnych.

W drugim dniu konferencji odbyły się certyfikowane warsztaty metodyczne poświęcone cyberuzależnieniom wśród dzieci, diagnostyce i profilaktyce tych zaburzeń. Szkolenia prowadzone były przez prof. Mariusza Jędrzejko i mgr Agnieszkę Taper i skupiły słuchaczy z różnych środowisk medycznych.

Konferencja zgromadziła liczną grupę doktorantów i studentów, będąc dla nich okazją zaprezentowania – w formie wykładowej i posterowej – wyników własnych badań. Wystąpienia te oceniał Komitet Konkursowy w składzie: prof. Krzysztof Szyfter, dr Marta Szukalska i mgr Joanna Nowakowska. W rezultacie przyznano po TRZY nagrody rzeczowe dla doktorantów i studentów. Z wielką radością informujemy, że wśród laureatów znaleźli się doktorantka i student z naszego uniwersytetu – mgr Aleksandra Sidor (Zakład Medycyny Środowiskowej) oraz Rahul Pawate (anglojęzyczne studia lekarskie). Gratulujemy, życząc dalszych sukcesów w nauce.

Bardzo ważnym przesłaniem płynącym z analizy prac prezentowanych na konferencji jest fakt, że zjawiska używania narkotyków, alkoholu czy tytoniu są problemem dynamicznym, którego oblicze stale się zmienia w zależności od populacji czy miejsca. Powstające nowe zagrożenia, m.in. dopalacze czy cyberuzależnienia, są powodem do niepokoju i obaw dotyczących przyszłych konsekwencji dla zdrowia publicznego. Wszystkie te tematy były przedstawiane i omawiane w ramach organizowanej przez nas konferencji. Jesteśmy również przekonani, że nasze działania przyczynią się do nowych osiągnięć w zakresie szeroko pojętego zdrowia publicznego.

Wydarzenie było niepowtarzalną okazją do bezpośredniej komunikacji pomiędzy naukowcami, sprzyjając osobistym kontaktom pomiędzy młodszymi i doświadczonymi badaczami. ■

▲ Peer van der Kreeft (Belgia) (fot. archiwum)

KONFERENCJE

RAPORT Z IV EDYCJI TRANSATLANTIC ORTHOPEDIC SURGERY WEBINAR 2022

IV Edycja Transatlantic Orthopedic Surgery Webinar 2022 odbyła się w poniedziałek, 12 grudnia 2022 roku, pod patronatem Polskiej Akademii Niepełnosprawności Dziecięcej (PANDa) oraz European Academy of Childhood Disability (EACD). Ponadto, w ramach „combine event”, w wydarzeniu brały udział organizacje międzynarodowe, takie jak: American Academy of Cerebral Palsy and Developmental Disability (AACPDM), European Pediatric Orthopaedic Society (EPOS) i Pediatric Orthopedic Society of North America (POSNA).

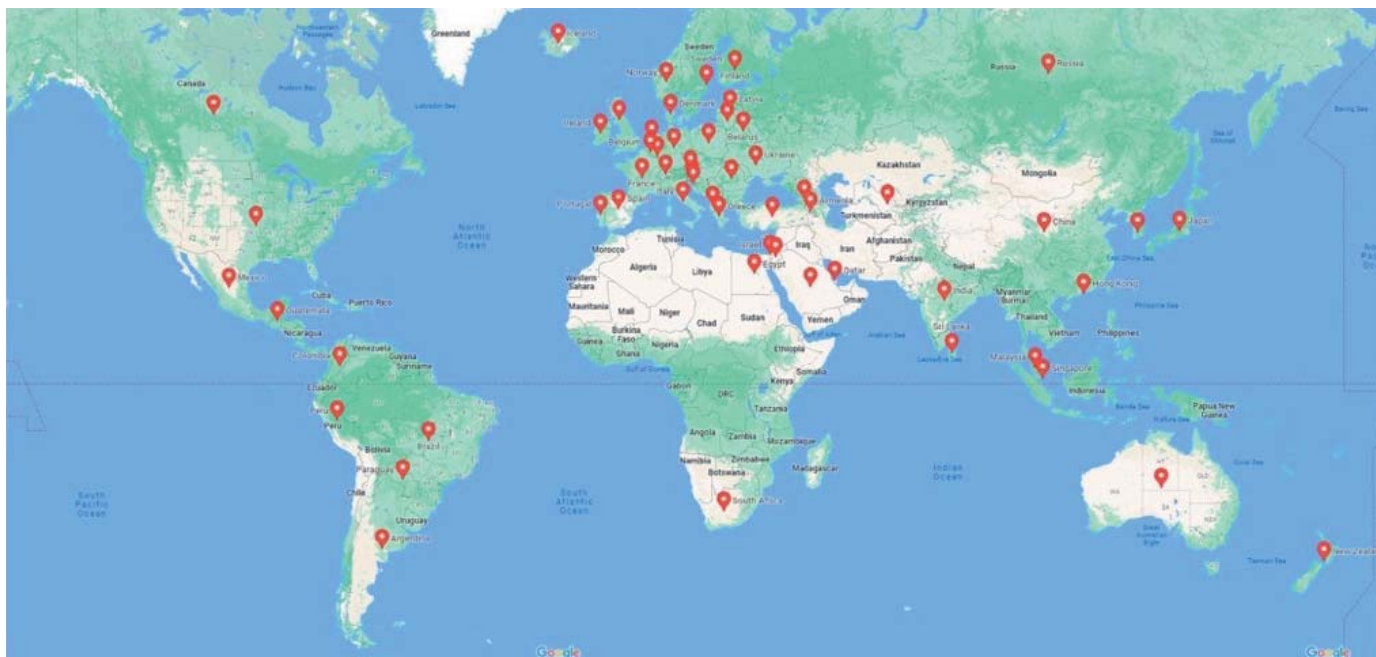
TEKST: MAREK JÓŹWIAK (POLSKA), ELISABET BOUSQET-RODBY (EACD, SZWECJA), MICHAEL WADE SHRADER (DELEWARE, USA), PETER BERNIUS (NIEMCY), ZAID AL-SHAKARCHI (POLSKA/KANADA), ŁUKASZ WOŹNIAK (POLSKA)

Głównym organizatorem wydarzenia była Klinika Ortopedii i Traumatologii Dziecięcej Ortopedyczno-Rehabilitacyjnego Szpitala Klinicznego im. Wiktora Degi Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, a sponsorem – prezydent Poznania.

Tematem przewodnim webinarium był chód kuczny u dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym. Spotkanie było prowadzone przez prof. dr. hab. med. Marka Józwiaka, a moderowane przez dr. n. med. Łukasza Woźniaka oraz dr. Elisabet Rodby-Bousquet.

Wydarzenie zostało przygotowane we współpracy z Europejską Akademią Niepełnosprawności Dziecięcej (EACD), Amerykańską Akademią Mózgowego Porażenia Dziecięcego i Medycyny Wieku Rozwojowego (AACPDM), Europejskim Towarzystwem Ortopedii Dziecięcej (EPOS) oraz Północnoamerykańskim Towarzystwem Ortopedii Dziecięcej (POSNA).

Podczas webinarium zaprezentowane zostały liczne operacje transmitowane z 10 sal operacyjnych: w Monachium (Niemcy), Madrycie (Hiszpania), Stambule (Turcja), Mumbaju

▲ Państwa, których przedstawiciele uczestniczyli w webinarium

(Indie), Shenzhen (Chiny), Melbourne (Australia), San Diego, Wilmington i Saint Paul (USA) oraz w Poznaniu (Polska). Prezentowane operacje obejmowały szeroki zakres procedur, również minimalnie inwazyjnych, stosowanych w leczeniu chodu kucznego w mózgowym porażeniu dziecięcym.

Dzięki webinarium uczestnicy mieli wyjątkową szansę nauczenia się procedur korygujących utrwalony przykurcz zgięciowy stawu kolanowego, ze szczególnym naciskiem na ustalenie wskazań i przeciwwskazań do leczenia operacyjnego. Zwrócono uwagę, jak uniknąć błędów podczas ustalania i realizacji planu leczenia. Eksperti w zakresie neuroortopedii mieli szansę na wymianę poglądów, doświadczeń i szczegółów technik operacyjnych z uczestnikami z całego świata, również z krajów o niskim produkcie krajowym brutto, jak Kolumbia, Malesja, Sri Lanka, Ukraina i Uzbekistan.

W skład komitetu organizacyjnego i rady naukowej weszli: Marek Józwiak (Polska), Peter Bernius (Niemcy), Michael Wade Shrader (USA), Elisabeth Rodby-Bousquet (Szwecja), Łukasz Woźniak (Polska), Zaid Al-Shakarchi (Kanada), Hank Chambers (USA), Lin Feng (Chiny), Kerr Graham (Australia), Muharrem Inan (Turcja), Ashok Johari (Indie), Robert M. Kay (USA), Ignacio Martinez Caballero (Hiszpania), Unni Narayanan (Kanada), Tom Novacheck (USA).

Audytoryum webinarium liczyło około 1600 osób z 672 ośrodków zlokalizowanych w 57 krajach. Najwięcej uczestników było z Polski, Wielkiej Brytanii, USA, Norwegii, Szwecji i Indii.

Wykładowcy wykazali się niebywałym zaangażowaniem, szczególnie ci pochodzący ze skrajnych stref czasowych – w Kalifornii

był wtedy wczesny poniedziałkowy poranek, natomiast w Melbourne w Australii oraz wschodnich Chinach przypadała w tym czasie późna wtorkowa noc. Nie przeszkadzało to jednak wykładowcom z tych regionów wziąć udział w wydarzeniu. Bardzo duża liczba uczestników wskazuje na potrzebę zdobywania doświadczenia i wiedzy z zakresu technik operacyjnych z wykorzystaniem potężnego medium, jakim jest współcześnie Internet. Umożliwiło ono uczestnictwo wielu młodym lekarzom, ortopedom i rezydentom ortopedii. W niektórych ośrodkach, np. Gillette Institute w USA, webinarium było emitowane na sali wykładowej i oglądane w ramach zebrania rezydenckiego.

Trwają już przygotowania do przyszłorocznej edycji wydarzenia. Tym razem poświęcone będzie zagadnieniom stopy neurogennej. Celem jest dotarcie do jeszcze większej liczby odbiorców w rozwijających się krajach Afryki, Azji i Ameryki Południowej. ■

Więcej informacji znajdziesz na stronie internetowej wydarzenia:

<https://www.termedia.pl/Konferencja-IV-TRANSATLANTIC-ORTHOPEDIC-SURGERY-WEBINAR-TREATMENT-Intro,1872,22484.html#scientific-committee>

➔ Zobacz: strona internetowa wydarzenia

NAUKA

PRZEPIS STN NA PRZYSTĘPNE BADANIA NAUKOWE

Nowy rok Zarząd Studenckiego Towarzystwa Naukowego UMP przywitał wyjątkowym wydarzeniem, które w latach ubiegłych cieszyło się niezwykłym powodzeniem. Po 3-letniej przerwie powrócił jeden ze sztandarowych projektów i Zarząd STN zorganizował cykl „Spotkania z nauką: Metodologia Badań Naukowych 2.0” w Centrum Kongresowo-Dydaktycznym UM w Poznaniu.

TEKST: ALEKSANDRA KUROWSKA

Do współpracy podczas wydarzenia zostali zaproszeni doświadczeni naukowcy z bogatym dorobkiem badawczym oraz doktoranci, którzy mogą pochwalić się niebagatelnym profilem naukowym. Łącznie odbyły się trzy spotkania i zgromadziły one niemałą grupę zainteresowanych studentów, doktorantów, a także absolwentów naszej Alma Mater. Głównym sponsorem tegorocznej edycji wydarzenia były Poznańskie Zakłady Zielarskie Herbapol SA. Dodatkowo „Spotkania z nauką” otrzymały patronat honorowy rektora UMP prof. Andrzeja Tykarskiego.

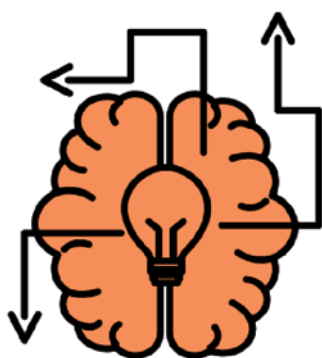
Inauguracja wydarzenia odbyła się 12 stycznia i uczestniczyły w niej również władze dziekańskie oraz władze rektorskie, a inspirującą przemowę wygłosił prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą prof. dr hab. Michał Nowicki. Właśnie do niego należał pierwszy wykład, podczas którego podzielił się ze słuchaczami radami, jak racjonalnie przygotować się do badań naukowych. Podkreślił też wagę dbania o plastyczność mózgu, poszerzania swoich umiejętności manualnych, przywołując prowadzone zajęcia z histologii oraz odzworowywanie na kartce papieru oglądanych preparatów. Prof. Nowicki mówił również o istotnej roli prowadzenia z bliskimi i przyjaciółmi rozmów o problemach badawczych i poznawanie różnych perspektyw, nawet osób niezwiązanych bezpośrednio z nauką. Prorektor Nowicki po raz kolejny uświetnił swoją obecnością wydarzenie organizowane przez Studenckie Towarzystwo Naukowe, dając tym samym wyraz ogromnego wsparcia dla zaangażowanych studentów.

Drugim prelegentem inauguracji MBN 2.0 był mgr Paweł Kotecki, kierownik działu marketingu w PZZ Herbapol SA. Wykład reprezentanta naszego sponsora dotyczył szeroko rozumianego marketingu w świetle obecnych legislacji. Prelegent omówił również normy prawne, które regulują etyczną produkcję leków i wyrobów medycznych, takie jak *good manufacturing practice*, *good clinical practice* i wiele innych. Pan Kotecki wtajemniczył uczestników w wyzwania, jakie czekają w pracy w firmie farmaceutycznej, która nieprzerwanie od 150 lat leczy pokolenia.

▲ Prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą prof. dr hab. Michał Nowicki

Metodologia
Badań
Naukowych 2.0

Ostatni wykład zaprezentowała dr hab. Wiktoria Suchorska, która odpowiedziała na przewrotne pytanie: publikować czy nie publikować? Odpowiedź brzmiała, że oczywiście publikować i mierzyć wysoko, czyli w wartościowe czasopisma naukowe. Prelegentka omówiła szczegółowo różne formy publikacji, ważne kwestie dotyczące przygotowania *cover letter* i wiele przydatnych detali, na które, jako redaktorka naczelna kwartalnika „Letters in Oncology”, zwraca ona uwagę. Wykładowczyni odkryła również kilka kart ze swojego doświadczenia w pisaniu publikacji naukowych czy ubieganiu się o granty z renomowanych instytucji, dzieląc się z uczestnikami bardzo cennymi informacjami o wnioskach grantowych.

Drugie spotkanie odbyło się 18 stycznia, a rozpoczął je prof. dr hab. Błażej Rubiś. Prelegent przedstawił intrygującą „drugą twarz” telomerazy, enzymu, który szeroko znany jest z udziału w regeneracji tkanek. Zespół prof. Rubisia bada tzw. niekanoniczną aktywność tego enzymu, skupiając się na zależności oporności komórek nowotworowych na leki. Cel badań stanowi wykazanie, że możliwa jest zmiana lekooporności tych komórek na drodze uwrażliwiania poprzez destabilizację telomerazy, dzięki czemu można by stworzyć nowy model eliminacji nowotworów w różnych fazach cyklu komórkowego.

Kolejnym punktem spotkania był wykład prof. dr hab. Aleksandry Szczepankiewicz,

która zaprezentowała receptę na sukces aplikacji grantowej. Wykładowczyni przedstawiła wachlarz dostępnych konkursów grantowych, a także obowiązujące w nich regulaminy. Każdy uczestnik spotkania dowiedział się, jak zgłosić swój pomysł na badania naukowe, skąd otrzymać finansowanie oraz jakie warunki musi spełnić projekt, aby uzyskać pozytywne referencje.

Ostatnim prelegentem tego wieczoru był doktorant Szkoły Doktorskiej UMP, student V roku kierunku lekarskiego i absolwent farmacji, mgr farm. Miłosz Miedziaszczyk. Podczas wykładu zatytułowanego „Czy przegląd systematyczny to zabawa?” prelegent w niekonwencjonalny sposób ukazał słuchaczom, jak istotny, aczkolwiek często niedoceniany, w dorobku naukowym jest przegląd systematyczny, a także jak we właściwy sposób należy stworzyć go od podstaw. Mgr Miedziaszczyk przekazał wiele cennych rad wypracowanych na podstawie własnych doświadczeń, a także zachęcał studentów do odwagi w podejmowaniu wyzwania, którym jest publikowanie prac naukowych.

Ostatni dzień MBN 2.0 obfitował w kolejne świetne wykłady. Pierwszym prelegentem był prof. UMP dr hab. Piotr Rzymiski z wykładem „Publikowanie artykułów naukowych prezentujących dane badawcze: know-how”. Prof. Rzymiski ukazał, jak ważne jest bycie czytany w danej dyscyplinie naukowej i zarekomendował subskrybowanie

wartościowych czasopism naukowych, by być na bieżąco z nowinkami w medycynie czy naukach o zdrowiu. Oprócz tego wykładowca przekazał wiedzę, którą dzieli się z zagranicznymi ośrodkami naukowymi w Azji czy Ameryce Południowej. Omówił też najważniejsze aspekty dobrej publikacji od wstępu do dyskusji, posługując się refleksjami z własnego doświadczenia naukowego i pracy zawodowej.

Istnieją takie zagadnienia, o których mówi się, że można je albo kochać, albo nienawidzić. Właśnie do takich dziedzin należy statystyka. 25 stycznia podczas ostatniego „spotkania z nauką” prof. UMP dr hab. Mirosław Andrusiewicz wygłosił wykład „Analiza danych empirycznych jest jak jazda samochodem, wielu ludzi ma prawo jazdy, ale nie każdy jest kierowcą”. Uczestnicy mieli okazję spojrzeć na analizę statystyczną z nieco innej perspektywy. Zamiast prezentowania olbrzymich baz danych, które przerażały większość studentów podczas zajęć z biostatystyki, prelegent pokazał, jak w prosty sposób można wdrożyć to narzędzie nie tylko w działalność naukową, ale również w codzienne życie. Na pewnym etapie rozwoju naukowego każdy z nas musi oswoić się ze statystyką. Spotkanie z prof. Andrusiewiczem przekonało obecnych, że ten etap może zaowocować prawdziwą przyjaźnią.

Nowym doświadczeniem zawsze towarzyszy niepokój. Nie inaczej jest z wkraczaniem w pracę naukową, kiedy z dotychczas biernych słuchaczy zmieniamy się w osoby, które zaczynają dokładać cegiełki rozwoju w interesującej nas dziedzinie. Właśnie o takich początkach kariery naukowej uczestnicy mieli przyjemność posłuchać podczas wykładu mgr Joanny Nowakowskiej. Dzięki temu wystąpieniu uczestnicy dowiedzieli się, że początki nigdy nie są usłane różami, a wytrwałość i zaangażowanie to klucz do sukcesu w realizacji założonych planów. Poza inspirującą teorią mgr Nowakowska przekazała garść praktycznej wiedzy o istotnych kwestiach, na które należy zwrócić uwagę, rozpoczynając przygodę z tworzeniem nauki. ■

► Od góry:

Dawid Kołodziejczyk (członek Komisji ds. Studenckich Badań Naukowych STN) i Julia Kołodziejczyk (wiceprzewodnicząca ds. organizacji wydarzeń popularnonaukowych STN)

Miłosz Miedziaszczyk

Władze dziekańskie, władze rektorskie oraz zaproszeni goście

PASJE NASZYCH PRACOWNIKÓW

NA BIAŁYM PUCHU

Witając wiosnę, a żegnając zimą, na zakończenie sezonu przedstawiamy kolejne pasje członków społeczności UMP. Tym razem sporty zimowe: biegówki, snowboard, narty zjazdowe – zobaczcie zdjęcia z ulubionych tras.

TEKST: REDAKCJA

Na biegówkach z mężem Stasiem

Prof. Dorota Zozulińska-Ziółkiewicz

Okazuje się, że choć na nartach jeździmy i biegamy, to z ostatnich lat nie mamy wiele zdjęć.

Ze Stasiem zjeżdżamy na nartach prawie całe życie, ja od 6. roku życia, a 4 lata temu pokochaliśmy biegówki.

W tym roku wzięliśmy na zimowe wakacje nasze wnuki: Franka (11 lat) i Helkę (10 lat), bo to ostatni dzwonek, aby pokochały narty. Nauka jazdy przyniosła świetne efekty.

Nasze wnuki stawiają swoje „pierwsze kroki” na nartach

Prof. Beata Begier-Kraśnińska
i prof. Zbigniew Kraśniński

W tym roku nie zaliczyliśmy jeszcze nart, ale planujemy w marcu biegówki w Jakuszycach.

Od kilku lat, a w zasadzie od czasu złamania przez Zbyszka prawej kości ramiennej, preferujemy biegówki.

W zeszłym roku byliśmy w szwajcarskim Davos. Davos to nie tylko miejsce spotkań polityków i biznesmenów na Forum Ekonomicznym, ale również raj dla narciarzy, zarówno zjazdowych, jak i biegowych.

Obawialiśmy się, że nie będzie śniegu, tymczasem okazało się, że Davos było zasypane.

Tras biegowych jest mnóstwo, świetnie oznaczone i połączone ze sobą, a przede wszystkim prowadzą przez piękne krajobrazowo tereny. Co więcej – są doskonale przygotowane, mają łagodny profil, brak stromych podejść i zjazdów.

Myszę, że każdy – jeżdżący i niejeżdżący – znajdzie coś dla siebie.

Davos to nie tylko narty, ale mnóstwo innych atrakcji, jak tor saneczkowy, lodowisko, hala sportowa z boiskami do squasha i tenisa, hala do jazdy konnej, a wszystko doskonale funkcjonujące, jak w szwajcarskim zegarku.

Davos, Szwajcaria, 2022 rok

Biegówki, początkowo konieczność, przetrwały się w fantastyczną pasję

Prof. Ewa Wender-Ozegowska

Rokrocznie zimowe wakacje spędzamy na nartach, czasem udaje nam się nawet dwukrotnie w sezonie. Uwielbiamy szusować w Dolomitach, ale czasem wybieramy też Alpy austriackie bądź Trzy Doliny we Francji czy okolice Sant Moritz w Szwajcarii.

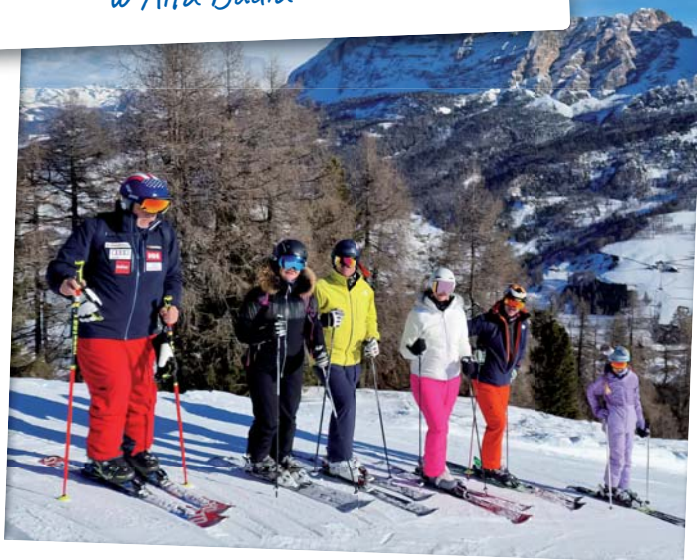
Oboje z mężem jeździmy na nartach od dziecka, a szlify narciarskie doskonaliliśmy, będąc członkami Sekcji Sportowych (ptywackiej i piłki ręcznej) naszego Studium WF, które rokrocznie organizowało wspaniałe obozy zimowe w Bukowinie Tatrzańskiej bądź pod Łabskim Szczytem w Karkonoszach.

Swoim umiłowaniem do nart zaraziłiśmy nasze córki, Agatę i Kasię, które chwilowo przesiadły się nawet na snowboard, ale po kilku sezonach wróciły do nart. Udało nam się również mitość do nart zaszcześcić naszym wnukom: Zuzi (11,5) i Tomkowi (7,5), które od kilku lat rokrocznie jeżdżą z nami na narty i doskonalały swoje umiejętności pod bacznyim okiem Dziadka.

Chyba góry nas też trochę lubia, bowiem w ostatnich latach cieszą nas nie tylko wspaniałymi warunkami śniegowymi, ale również piękną zimową, czyli słoneczną z lekkim mrozem, pogodą.

Na wyciągu narciarskim w Alta Badia

Nasza narciarska ekipa, Kornplatz, Dolomity

Przy kogucie – symbolu Plan de Corones

Z synem Adamem w Alpendorf

Adam pozostał wierny nartom

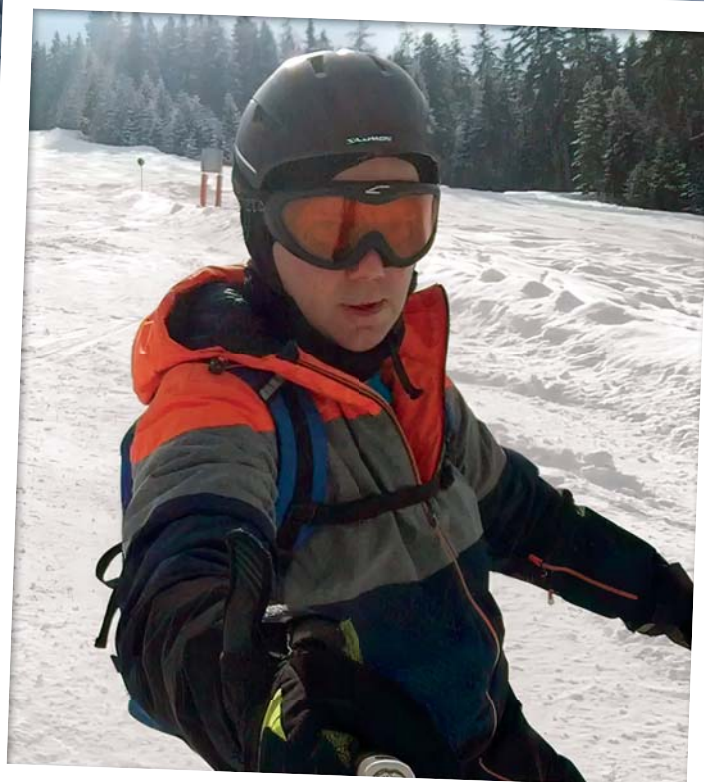
Dr hab. Michał Karlik

Od lat jeździmy do Austrii – w okolice Salzburga, ośrodek Ski Amade, region Flachau – Zauchensee. To nasza ulubiona miejscówka.

Wiele osób pyta: dlaczego snowboard?

Od wielu lat związany jestem z windsurfingiem na Zatoce Puckiej, najczęściej wybieram się tam na przełomie czerwca i lipca. Pływanie na desce zimą wymaga wyjazdu nad cieplejsze wody, a taka wyprawa 30 lat temu stanowiła duże wyzwanie. Z tego powodu wybrałem logistycznie łatwiejszy, a zarazem zbliżony do windsurfingu sport zimowy – snowboard. I tak już zostało...

Syn Adam też pływa na desce, ale zimą – póki co – wybiera narty.

Na trasie w Radstadt-Altenmarkt

Lek. Michał Wyrwa

Niestety, odwieczny problem jest taki, że to ja zawsze robię zdjęcia, więc ciężko mi o takie, na których widnieję...

Ale coś się znalazło. Jest fotka z prowadzącego na Klein Matterhorn wyciągu, który dowozi narciarzy na wysokość 3883 m. Jest to najwyższa położona górską stacją Europy. Z tego punktu można podziwiać zapierający dech w piersiach widok na 38 alpejskich szczytów i 14 lodowców.

Jest też zdjęcie z Sölden z moim ojcem Wojciechem. W tle widać restaurację Ice Q (3054 m n.p.m.), która w filmie „Spectre” – jednej z części przygód agenta 007, Jamesa Bonda – służyła jako budynek „Kliniki Hofflera”.

Na koniec zdjęcie z tegorocznego wspólnego wyjazdu do Szpindlerowego Młyna z Łukaszem Stryczyńskim, Janem Królakiem i Janem Danielczakiem.

Był to pierwszy „oddziałowy” wyjazd Angiologii i Chorób Wewnętrznych, na przyszły rok planujemy kolejne wyjazdy.

Michał Wyrwa i Joanna Tokarska-Wyrwa,
Klein Matterhorn

Michał i Wojciech Wyrwa, przed
„Kliniką Hofflera”, Sölden, 2022 rok

Szpindlerowy Młyn, Czechy, 2023 rok

Przemysław Łopiński

Lubię narty i jeśli mam czas, środki, a przede wszystkim gdy sprzyja pogoda, to próbuję wyjechać. Ostatnio jeżdżę w pojedynkę i jeśli już robię zdjęcia, to głównie są to fotografie urokliwych zimowych krajobrazów.

Tegoroczny wyjazd to Duszniki Zdrój, stacja narciarska w Zieleńcu. Pogoda była super, słonecznie, mroźno. Trasy krótkie, ale dobrze przygotowane, dużo wyciągów – by z nich skorzystać, nie trzeba było stać w długich kolejkach.

Duszniki Zdrój, 2023 rok

*Dr hab. Jacek Banaszewski,
dr Magdalena Patelska-Banaszewska*

*Ostatnio jesteśmy
fanami Jurgowa.*

*Śniegu, pięknych widoków
i wspaniałej pogody
tu nie brakuje.*

*Wypoczynek i relaks
pierwsza klasa! Także
wieczory z przyjaciółmi
z tych okolic są
bardzo wesołe.*

Jurgów, 2023 rok

Jurgów, 2023 rok

KURSY

NAUKOWCY DLA OLIMPIJCZYKÓW PO RAZ PIĄTY

Z sukcesem na miarę ogólnopolską odbyła się, pod auspicjami prorektora ds. nauki i współpracy z zagranicą prof. dr. hab. Michała Nowickiego, piąta już edycja kursu kierowanego do licealistów biorących lub planujących wziąć udział w Olimpiadzie Biologicznej.

TEKST: PROF. DR. HAB. N. MED. DOROTA ZOZULIŃSKA-ZIÓŁKIEWICZ

Przez dwa marcowe weekendy jedenastu wyjątkowych uczestników z Lublina, Krakowa, Jarocina, Torunia, Rzemienia, Inowrocławia, Gorzowa Wielkopolskiego i Poznania wzięło udział w praktycznych warsztatach prowadzonych przez pracowników naukowych Zakładu Biologii i Parazytologii Lekarskiej, Zakładu Histologii i Embriologii, Katedry i Zakładu Informatyki i Statystyki, Zakładu

Bioniki i Eksperymentalnej Biologii Medycznej, Katedry i Zakładu Chemii Medycznej i Medycyny Laboratoryjnej, Katedry i Zakładu Biochemii i Biologii Molekularnej oraz Pracowni Botaniki Farmaceutycznej i Biotechnologii. Nad organizacyjną częścią przedsięwzięcia czuwali dr n. chem. Paweł Pięta i kierownik Działu Promocji i Karier mgr Dominika Bazan ze współpracownikami. ■

WYDARZENIA

#ZORGANIZOWANI PROMOCYJNIE

Tradycyjnie już marzec każdego roku obfituje w szereg działań związanych z promocją uczelni wśród potencjalnych kandydatów na studia na naszym uniwersytecie. I w tym roku nie jest inaczej. Dzięki zaangażowaniu studentów zrzeszonych w Radzie Uczelnianej Samorządu Studenckiego prezentowaliśmy naszą ofertę w ramach Targów Edukacyjnych na terenie MTP oraz gościliśmy uczniów w murach Centrum Kongresowo-Dydaktycznego na Drzwiach Otwartych.

TEKST: MGR DOMINIKA BAZAN

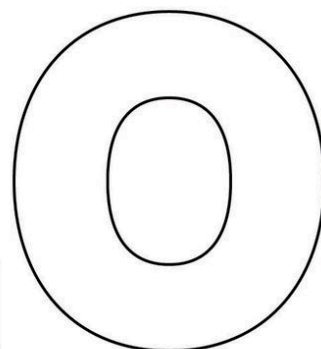
Tegoroczne Targi Edukacyjne ku naszej dużej satysfakcji zgromadziły nieporównywalnie więcej odwiedzających niż w roku ubiegłym, a oficjalna uroczystość otwarcia z udziałem Mariusza Szczygła, na której rektora UMP prof. Andrzeja Tykarskiego reprezentowała prorektor ds. organizacji, promocji i rozwoju uczelni prof. Dorota Zozulińska-Ziółkiewicz, cieszyła się wielkim zainteresowaniem zaproszonych gości. Na niezliczone ilości pytań o warunki studiowania, zasady rekrutacji oraz warunki przyjęć niestrudzenie odpowiadali studenci reprezentujący wszystkie kierunki studiów oraz przedstawicielki Działu Rekrutacji. Czas poświęcony na liczne rozmowy i promocję

nie tylko oferty edukacyjnej, ale i przedsięwzięć realizowanych przez UMP zaowocował sukcesem. Z zaproszeniem na Drzwi Otwarte trafiliśmy do rzeszy młodych ludzi, którzy tłumnie odwiedzili 25 marca Centrum Kongresowo-Dydaktyczne. Możliwość wysłuchania wykładów, prezentacji, oferta warsztatowa, a przede wszystkim spotkanie ze studentami naszej uczelni, którzy od lat są naszymi ambasadorami, stanowią o wyjątkowości tego corocznego wydarzenia.

Serdecznie dziękujemy wszystkim osobom zaangażowanym we współtworzenie promocyjnych działań realizowanych przez Dział Promocji i Karier. ■

MEDYCZNY POMAGA 4.0

23.01.2023
29.01.2023

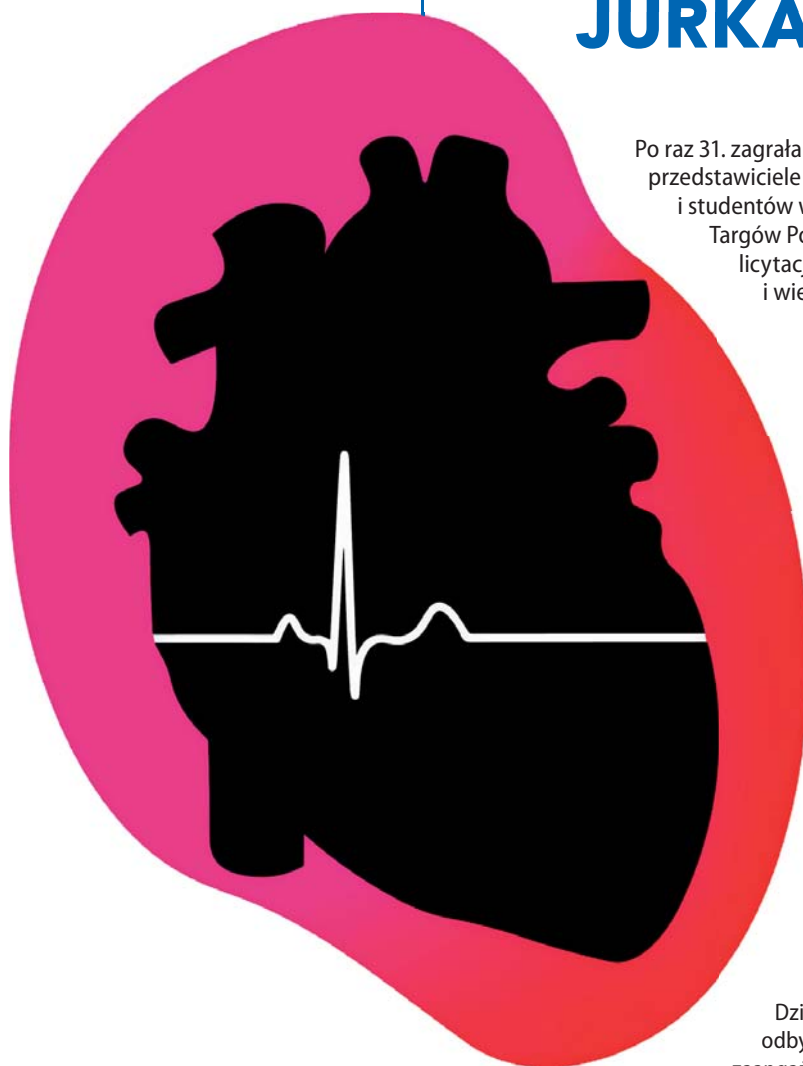
**studenci dla
WOŚP**

WYDARZENIA

POD BATUTĄ JURKA OŹSIĄKA

Po raz 31. zagrała Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, a w niej przedstawiciele naszej uczelni. Wielkie zaangażowanie pracowników i studentów widoczne było nie tylko na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich, ale i w sieci. Medyczny Pomaga 4.0 i liczne licytacje, pokaz ratownictwa medycznego, badania słuchu, wzroku i wiele innych aktywności wsparły styczniowy finał WOŚP.

TEKST: DR N. FIZ. OLGIERD STIELER, ADRIAN KOSTRZEWA,
ROKSANA MIKOŁAJCZYK, MGR DOMINIKA BAZAN

Działania te odbyły się dzięki zaangażowaniu studentów i wykładowców

Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, skupionych wokół akademickiej społeczności ratownictwa i medycyny katastrof oraz Zakładu Ratownictwa Medycznego, Zakładu Protetyki Słuchu, Zakładu Optometrii, poznańskiego oddziału Międzynarodowego Stowarzyszenia

Studentów Medycyny IFMSA-Poland, Polskiego Towarzystwa Studentów Stomatologii, Polskiego Towarzystwa Studentów Farmacji, Studenckiego Koła Naukowego Optyki Okularowej i Optometrii czy też Fundacji Redemptoris Missio. Ratownicy medyczni we współpracy ze strażakami z ochotniczych jednostek Lusowo i Krzesiny wykonali cztery pokazy działań ratowniczych. Prezentacje te cechował duży realizm – rany, krew, sygnały alarmowe pojazdów straży pożarnej i karetok pogotowia. Duże zainteresowanie wzbudzały także pokazy aktualnych możliwości medycyny w zakresie diagnostyki słuchu i wzroku oraz zastosowanie nowoczesnych technologii w medycynie tych najbardziej poznawczych zmysłów. Duża grupa ratowników medycznych wyposażona w fantomy przeszkoliła kilkaset osób dorosłych i starszych dzieci. Wolontariusze z poznańskiego oddziału Międzynarodowego Stowarzyszenia Studentów Medycyny IFMSA-Poland, w ramach Programu Stałego ds. Zdrowia Publicznego (SCOPH) i projektu „Zdrowie pod Kontrolą”, edukowali z tematów chorób układu krążenia, zdrowego

stylu życia, profilaktyki nowotworów układów rozrodczych męskich i żeńskich, zachęcali do rejestracji w bazie Dawców Szpiku Fundacji DKMS. Nie zabrakło również kąca dla najmłodszych, w którym dzieci „leczyły” misie, a dzięki temu oswajały się z białym fartuchem. Ponadto wszyscy chętni mieli możliwość wykonania badań profilaktycznych, takich jak kontrola glikemii oraz ciśnienia czy przeprowadzenie analizy składu ciała. Wolontariusze z IFMSA-Poland, Oddział Poznań, zostali również wsparci przez studentów kierunku stomatologia z Polskiego Towarzystwa Studentów Stomatologii, którzy skupili się na profilaktyce stomatologicznej. Natomiast studenci kierunku farmacja z Polskiego Towarzystwa Studentów Farmacji przeprowadzili warsztaty z wytwarzania leków i z wiedzy na temat leków recepturowych i ziołolecznictwa. Całe przedsięwzięcie przyciągnęło tłumy zainteresowanych chcących zadbać o swoje zdrowie, a wolontariusze z wielką przyjemnością zaopiekowali się wszystkimi uczestnikami, propagując przy tym zdrowy styl życia. Członkowie Studenckiego Koła Naukowego Optyki Okularowej i Optometrii w ramach Finału WOŚP zorganizowali badania przesiewowe dzieci powyżej 5. roku życia. W ciągu 9 godzin intensywnej pracy zostało przebadanych 47 osób. Oczywiście nie udałoby się to, gdyby nie pomoc wykwalifikowanych pracowników

naszego uniwersytetu, wykładowców na kierunku optometria – dr n. med. Natalii Adamczak i dr n. med. Hanny Buczkowskiej, która jest opiekunem Studenckiego Koła Naukowego Optyki Okularowej i Optometrii. W ramach czwartej edycji akcji Medycyny Pomaga, koordynowanej przez „Puls UM”, odbyło się 14 akcji, w których udział wzięło 296 osób, a do skarbonki trafiło dzięki darczyńcom prawie 53 tys. zł (!) – to to przeszło dwukrotnie więcej pieniędzy niż rok temu! Akcja Medycyny Pomaga 4.0 objęta została 17 patronatami (12 honorowych i 5 medialnych), a wsparcia ze strony sponsorów, zaangażowanych studentów i pracowników uczelni nie sposób zmierzyć żadną miarą.

Wszystkim, którzy grali i grać będą do końca świata i jeden dzień dłużej, serdecznie dziękujemy! ■

➔ Zobacz na YouTube: „31. finał WOŚP – Chcemy wygrać z sepsą” na kanale UMP

Z ŻYCIA SZPITALI
KLINICZNYCH

OTOLARYNGOLOGIA W UNIWERSYTECKIM SZPITALU KLINICZNYM W POZNANIU

TEKST: DR HAB. N. MED. MICHAŁ KARLIK, DR HAB. MED. JACEK BANASZEWSKI

Z DE MONTFORT UNIVERSITY (LEICESTER, UK) DO POZNANIA...

W środę 1 marca 2023 roku na II piętro Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego zawitali studenci i wykładowcy kierunku audiologia na De Montfort University (Leicester, UK) – odwiedzili Katedrę i Klinikę Foniatrii i Audiologii oraz Katedrę i Klinikę Otolaryngologii i Onkologii Laryngologicznej. Skąd pomysł i to zainteresowanie? W ramach współpracy De Montfort University z Katedrą Akustyki Wydziału Fizyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu zorganizowana została kilkudniowa wizyta na kampusie Morasko. Jednakże goście bardzo chcieli zapoznać się nie tylko z aspektami teoretycznymi, ale także praktycznymi diagnostyki i leczenia zaburzeń słuchu. W towarzystwie dr. hab. Michała Karlika (kierownika Katedry i Kliniki Foniatrii i Audiologii) oraz dr. hab. Wojciecha Gawęckiego (reprezentującego

dr. hab. Jacka Banaszewskiego, kierownika Kliniki Otolaryngologii i Onkologii Laryngologicznej) mieli możliwość zwiedzenia pracowni audiologicznych, zapoznania się z możliwościami diagnostyki zaburzeń słuchu u dzieci i u dorosłych, jak i leczenia operacyjnego (m.in. pacjenci z implantami słuchowymi). Wrażenie sprawiły zarówno wyposażenie pracowni oraz szeroki zakres operacji prowadzonych w ośrodku poznańskim. Mimo wyczerpujących kilku dni wizyty w Poznaniu goście dopytywali o szczegóły Programu Powszechnych Badań Przesiewowych Słuchu u Noworodków prowadzonego w Polsce, jak i wczesne zakładanie implantów ślimakowych u dzieci. Spotkanie było jednym z elementów rozwijającej się współpracy Katedry i Kliniki Foniatrii i Audiologii oraz Katedry i Kliniki Otolaryngologii i Onkologii Laryngologicznej z Katedrą Akustyki Wydziału Fizyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

- ▶ Studenci i wykładowcy kierunku audiologia z De Montfort University w Leicester w towarzystwie dr. hab. Michała Karlika (pierwszy z prawej) oraz dr. hab. Wojciecha Gawęckiego (drugi z prawej) (fot. archiwum)

MEDYCZNY POMAGA 4.0 – WIECZORNE TAJEMNICE BLOKU OPERACYJNEGO LARYNGOLOGII

Czy chcieliby wziąć Państwo udział w akcji Medyczny Pomaga 4.0? Na tak postawione przez studentów naszego uniwersytetu pytanie nie mogło być innej odpowiedzi jak tylko: TAK, oczywiście, bierzemy udział.

Zaczelismy od krótkiego rozeznania się w sytuacji, co moglibyśmy ciekawego zaoferować studentom. A może dać możliwość zapoznania się z blokiem operacyjnym „od kuchni”? Przecież na co dzień w godzinach przedpołudniowych i wczesnopopołudniowych zobowiązani są do zachowania bezpiecznej odległości od stołu operacyjnego, z dala od narzędzi, od obłożonego na jałowo sprzętu. Czy chcieliby dotknąć narzędzi, wejść do pomieszczenia z instrumentarium, spojrzeć przez mikroskop operacyjny lub założyć specjalne okulary i ocenić obraz

z urządzenia VITOM 3D? A jeszcze neuronawigacja i laser CO₂? Pokazy laserowe? To tylko wieczorem... W ten sposób powstał wspólny (Katedry i Kliniki Laryngologii i Onkologii Laryngologicznej oraz Katedry i Kliniki Foniatrii i Audiologii) pomysł „Wieczornych tajemnic bloku operacyjnego laryngologii”. Zaproponowaliśmy licytację dla jednego studenta z możliwością zaoferowania kolegom utworzenia 5-osobowej grupy studenckich poszukiwaczy tajemnic. Wylicytowali! Dziękujemy! I dla tej grupy otworzyliśmy drzwi bloku operacyjnego w środę 22 lutego 2023 roku o godz. 20:00. Najpierw wspólne zwiedzanie, zapoznanie się ze sprzętem oraz przygotowane niespodzianki – próba założenia szwów pod mikroskopem czy w okularach 3D. I także obiecane pokazy laserowe... Inicjatorami akcji i opiekunami wizyty byli dr hab. Małgorzata Leszczyńska, dr hab. Jacek Banaszewski, dr hab. Michał Karlik oraz oczywiście oddziałowa bloku operacyjnego mgr Maria Kędzierska.

ZAPROSZENIE

Wieczorne tajemnice bloku operacyjnego laryngologii

dla 1 osoby wraz z 4 osobami towarzyszącymi = 5 studentów UMP

możliwość zwiedzenia bloku operacyjnego laryngologii w godzinach wieczornych oraz zajrzenia do pomieszczeń / zakamarków nieznanymi studentom, kontaktu z urządzeniami, takimi jak: mikroskopy operacyjne, endoskopy, narzędzia chirurgiczne

nocni
przewodnicy:

dr hab. Jacek BANASZEWSKI
Kierownik Kliniki Otolaryngologii
i Onkologii Laryngologicznej UMP

dr hab. Małgorzata LESZCZYŃSKA
Klinika Otolaryngologii i Onkologii
Laryngologicznej UMP

dr hab. Michał KARLIK
Kierownik Katedry i Kliniki
Foniatrii i Audiologii UMP
Prodziekan Wydziału Lekarskiego

Akcja Medyczny Pomaga 4.0

POZNAŃSKA SZKOŁA OTOLARYNGOLOGII

W dniach 16–20 stycznia 2023 roku w Instytucie Medycyny Praktycznej Poznań-Lab odbył się pierwszy cykl szkoleń pod nazwą „Poznańska Szkoła Otolaryngologii”, który obejmował trzy kursy w zakresie chirurgii głowy i szyi: „Chirurgia szyi, krtani i tchawicy”, „Chirurgia endoskopowa zatok przynosowych (FESS)”, „Mikrochirurgia ucha”. Kursy prowadzono na preparatach nieutralwalonych. Organizatorem szkolenia była Katedra i Klinika Otolaryngologii i Onkologii Laryngologicznej naszego uniwersytetu. Gościem specjalnym był prof. Ulrich Harreus z Niemiec, a wykładowcami na zaproszenie byli dr hab. Mariola Zagor z Warszawy, dr n. med. Daniela Mielcarek-Kuchta z Oddziału Otolaryngologicznego Szpitala Wojewódzkiego w Poznaniu oraz ordynator Oddziału Otolaryngologicznego Szpitala Miejskiego im. Franciszka Raszei w Poznaniu dr n. med. Łukasz Borucki. Ze strony Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu oraz Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego zajęcia prowadzili: dr hab. Jarosław Szydłowski, dr hab. Jacek Banaszewski, dr hab. Małgorzata Leszczyńska, dr hab. Joanna Jackowska, dr hab. Anna Bartochowska, dr hab. Wojciech Gawęcki, lek. Joanna Witkiewicz, dr n. med. Piotr Dąbrowski, dr n. med. Andrzej Balcerowiak.

Kursy cieszyły się olbrzymim zainteresowaniem, co utwierdza nas w przekonaniu, że zaangażowanie się w prowadzenie tego typu wydarzeń edukacyjnych jest bardzo ważne. Warto wspomnieć, iż po miesiącu od ogłoszenia terminów wszystkie miejsca zostały zajęte. Planujemy zatem kolejne szkolenia. ■

◀ Na zdjęciach, od góry:

Od lewej: dr hab. Małgorzata Leszczyńska, dr n. med. Daniela Mielcarek-Kuchta, dr hab. Joanna Jackowska, dr hab. Jarosław Szydłowski, dr hab. Mariola Zagor

Podczas kursu „Chirurgia endoskopowa zatok przynosowych (FESS)”

Prof. Ulrich Harreus (pierwszy od lewej) oraz dr hab. Jacek Banaszewski (pierwszy od prawej) wraz z uczestnikami kursu „Chirurgia szyi, krtani i tchawicy” (fot. archiwum)

Z ŻYCIA SZPITALI
KLINICZNYCH

UNIWERSYTECKI SZPITAL KLINICZNY W POZNANIU

TEKST: KATARZYNA KUKAWSKA, NATALIA KUŹNIAK, KAROLINA MOSZYŃSKA, EWA ŻUROWSKA

▲ Przemówienie krajowego konsultanta w dziedzinie kardiologii prof. dr. hab. n. med. Tomasza Hryniewieckiego (fot. K. Kukawska)

DOŁĄCZENIE UNIWERSYTECKIEGO SZPITALA KLINICZNEGO JAKO REGIONALNEGO OŚRODKA KOORDYNUJĄCEGO DO KRAJOWEJ SIECI KARDIOLOGICZNEJ

W dniu 10 marca 2023 roku odbyło się inauguracyjne włączenie naszego ośrodka do sieci kardiologicznej.

W wydarzeniu wzięli udział: Minister Zdrowia, krajowy oraz wojewódzki konsultant w dziedzinie kardiologii, przedstawiciele wielkopolskiego oddziału NFZ, przedstawiciele Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego oraz, co dla nas najważniejsze, przedstawiciele ośrodków, z którymi będziemy wspólnie budować sieć podmiotów sprawujących opiekę nad pacjentem kardiologicznym.

Krajowa Sieć Kardiologiczna przyspiesza drogę pacjenta od wykrycia choroby do wdrożenia skutecznej terapii kardiologicznej. Program ten zakłada współpracę w zakresie sprawowania koordynowanej

opieki kardiologicznej nad świadczeniobiorcą podmiotów udzielających świadczeń ambulatoryjnych w poradni kardiologicznej lub na oddziale o profilu kardiologia w trybie hospitalizacji oraz podmiotów podstawowej opieki zdrowotnej z regionalnym ośrodkiem koordynującym. Pacjenci maksymalnie w ciągu 30 dni trafiają do specjalisty, aby rozpocząć leczenie najlepszymi metodami w ośrodku specjalistycznym.

Program skierowany jest do pacjentów powyżej 18. roku życia, którzy mają wstępne rozpoznanie w zakresie niewydolności serca, nadciśnienia tętniczego opornego i wtórnego, nadkomorowego i komorowego zaburzenia rytmu i przewodzenia lub wady zastawkowej serca. Każdy, kto zostanie zakwalifikowany do pilotażu i wyrazi zgodę na udział w nim, będzie mógł liczyć na kompleksową i skoordynowaną opiekę kardiologiczną: od szybkiej diagnostyki po leczenie.

Cieszymy się, że bierzemy udział w tak przełomowym dla systemu opieki zdrowotnej programie. **K.K.**

KONTYNUACJA ROZBUDOWY BUDYNKÓW ONKOLOGICZNYCH ZLOKALIZOWANYCH PRZY UL. SZAMARZEWSKIEGO 84

Dzięki wsparciu otrzymanemu z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020 szpital realizuje projekt „Proonkologia – program poprawy dostępności i efektywności udzielanych świadczeń dla pacjentów onkologicznych leczonych w Uniwersyteckim Centrum Onkologii Szpitala Klinicznego Przemienienia Pańskiego w Poznaniu”. Inwestycja przewiduje rozbudowę i zakup aparatury medycznej dla Oddziału Chemioterapii. Ponadto na drugim etapie realizacji prac rozbudowany zostanie Oddział Chirurgii Onkologicznej oraz Anestezjologii i Intensywnej Terapii.

Realizacja inwestycji przyczyni się do wdrożenia rozwiązań, które umożliwią efektywniejsze leczenie nowotworów, oraz zapewni infrastrukturę niezbędną do sprawowania odpowiedniej opieki nad pacjentami i pacjentkami onkologicznymi.

Budowę inwestycji realizuje PBU Budopol-Poznań sp. z o.o. łączna wartość inwestycji wyniesie 24 084 324,00 zł. Dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w ramach EFRR wyniesie 6 800 000,00 zł.

Projekt realizowany jest do 31 grudnia 2023 roku. **N.K.** (fot. E. Żurowska)

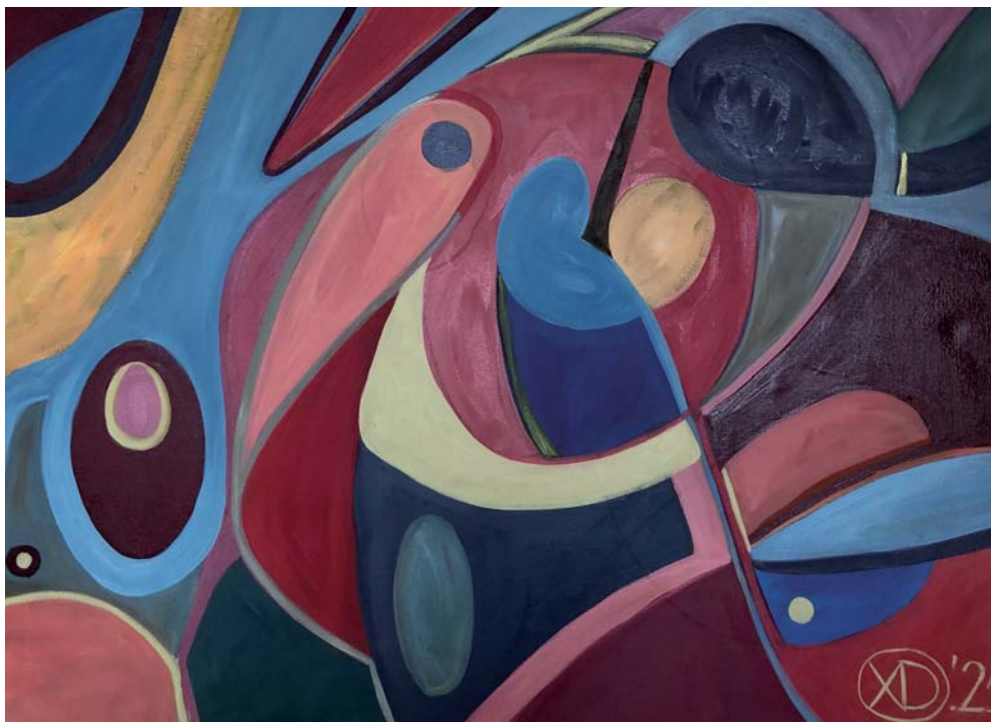
NOWA EKSPOZYCJA W GALERII „SERCE DLA SERCA”

Galeria Serce dla Serca wraz końcem lutego zmieniła ekspozycję prac prezentowanych w holu drugiego piętra naszego szpitala przy ul. Długiej. Tym razem na ścianach zawisła wystawa zatytułowana: „Ulewa i śnieg” z pracami, których autorką jest Damaris Shaded Otremba. Zachęcamy pacjentów i odwiedzających do skorzystania z chwili relaksu podczas obcowania ze sztuką. **K.M.**

ŚRODY Z PROFILAKTYKĄ

W środę 11 stycznia 2023 roku włączyliśmy się w inicjatywę „Środa z profilaktyką”. Jest to akcja organizowana we współpracy z Wielkopolskim Oddziałem Wojewódzkim NFZ w Poznaniu.

W holu naszego szpitala przy ul. Przybyszewskiego pacjenci mogli zapoznać się z zagadnieniami z zakresu profilaktyki raka jelita grubego, ale także poznać inne aktualne programy profilaktyczne. Odwiedzający stoisko mogli również uzyskać od ręki kartę EKUZ – ze względu na zbliżające się ferie zimowe spotkało się to z dużym zainteresowaniem. **K.M. ■**

Z ŻYCIA SZPITALI
KLINICZNYCH

ORTOPEDYCZNO- -REHABILITACYJNY SZPITAL KLINICZNY IM. WIKTORA DEGI

TEKST: DR N. MED. EWA BRĘBOROWICZ, LEK. MICHAŁ GÓRECKI, KATARZYNA MAGDULSKA,
DR N. MED. MAGDALENA RICHTER, LEK. ŁUKASZ STĘPNIAK, JOANNA TYKARSKA, AGNIESZKA WRÓBLEWSKA

NOWOCZESNY AMBULANS I SPECJALISTYCZNY SPRZĘT MEDYCZNY Z UNIJNYCH PIENIĘDZY

Ortopedyczno-Rehabilitacyjny Szpital Kliniczny im. Wiktora Degi UM w Poznaniu został jednym z beneficjentów programu, z którego ponad 47 mln zł otrzymają poznańskie szpitale na działania naprawcze po COVID-19. Środki pochodzą z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014–2020 i zostały przyznane przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego. Dyrektor szpitala podpisał już umowę z marszałkiem województwa wielkopolskiego.

Szpital otrzymał dofinansowanie w wysokości 1 008 951,36 zł z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014–2020, współfinansowanego przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w celu łagodzenia przez Unię skutków pandemii COVID-19. W ramach projektu pn. „Zakup ambulansu i windy oraz wyposażenie w sprzęt medyczny”, którego całkowita wartość wynosi 1 187 001,60 zł, Szpital planuje zakupić windę, karetkę transportową, sprzęt medyczny w postaci m.in. noszy, przenośnych defibrylatorów czy przystawek do stołu operacyjnego oraz wyposażenia laboratoryjnego i chłodniczego. Celem inicjatywy jest poprawa jakości i dostępności usług medycznych z zakresu ortopedii i rehabilitacji w Wielkopolsce, a także intensyfikacja działań obejmujących diagnostykę i leczenie pacjentów w obszarach najbardziej zaniedbanych podczas pandemii COVID-19. Projekt rozpoczął się w czerwcu 2022 roku i zakończy się w czerwcu 2023 roku. **J.T.**

◀ Marszałek województwa wielkopolskiego Marek Woźniak (z lewej) oraz dyrektor szpitala dr n. med. Przemysław Daroszewski (fot. ORSK)

GRA SZPITALA WRAZ Z WIELKĄ ORKIESTRĄ ŚWIĄTECZNEJ POMOCY

Ortopedyczno-Rehabilitacyjny Szpital Kliniczny im. Wiktora Degi UM w Poznaniu już trzeci rok z rzędu aktywnie uczestniczył w zbiórce pieniędzy organizowanej przez Fundację Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, która w tym roku grała pod hasłem „Chcemy wygrać z sepsą! Gramy dla małych i dużych!”.

W 2023 roku zwiększyliśmy liczbę puszek do trzech i umieściliśmy je na terenie Szpitala w punktach łatwo dostępnych zarówno dla naszych pracowników, jak i dla pacjentów. Ponadto pracownicy Działu Organizacji i Marketingu, podobnie jak w latach ubiegłych, zachęcali do wsparcia tej szlachetnej inicjatywy, kwestując na oddziałach szpitalnych oraz w poszczególnych komórkach organizacyjnych naszej placówki. Zarówno nasi pracownicy, jak i pacjenci w większości bardzo chętnie włączali się w zbiórkę, otrzymując w zamian charakterystyczne czerwone serduszko.

Dzięki hojności wszystkich, którzy wsparli naszą zbiórkę, uzyskaliśmy niebagatelną kwotę 5778,01 zł.

Sukcesem zakończyły się również dwie aukcje internetowe. Pierwsza z nich – dzień dyżurowy z kierownikiem Kliniki Traumatologii, Ortopedii i Chirurgii Ręki prof. Leszkiem Romanowskim – zakończyła się wynikiem 1585 zł. Natomiast propozycja wykonania badania mięśni całego ciała przez lekarzy i fizjoterapeutów na medycznym aparacie BIODEX oraz odbycia spersonalizowanego treningu z mistrzem świata IFBB, zawodnikiem MMA oraz kulturystą Radkiem Stodkiewiczem osiągnęła cenę 1475 zł. **A.W.**

▲ Kierownik Kliniki Reumatologii, Rehabilitacji i Chorób Wewnętrznych Ortopedyczno-Rehabilitacyjnego Szpitala Klinicznego im. Wiktora Degi UM w Poznaniu prof. dr hab. n. med. Włodzimierz Samborski (z lewej) oraz dyrektor szpitala dr n. med. Przemysław Daroszewski przed przekazaniem przez Fundację Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy aparatem USG (fot. ORSK)

PRZEKAZANIE SZPITALOWI NOWOCZESNEGO ULTRASONOGRAFU PRZEZ FUNDACJĘ WIELKIEJ ORKIESTRY ŚWIĄTECZNEJ POMOCY

W dniu 12 stycznia 2023 roku Klinika Reumatologii, Rehabilitacji i Chorób Wewnętrznych Ortopedyczno-Rehabilitacyjnego Szpitala Klinicznego im. Wiktora Degi UM w Poznaniu wzbogaciła się o aparat USG najnowszej generacji, pozwalający na precyzyjną ocenę stanu układu ruchu.

Sprzęt został przekazany klinice przez Fundację Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w uznaniu zasług i roli placówki leczącej pacjentów ze schorzeniami reumatologicznymi. Poznańska klinika jest bowiem jednym z najaktywniejszych w Polsce i najefektywniej działającym w naszym regionie ośrodkiem wdrażającym innowacyjne leczenie chorób reumatycznych o podłożu zapalnym. Dotyczy to włączania w ramach programów lekowych NFZ leków biologicznych oraz preparatów najnowszej generacji, tzw. inhibitorów kinaz JAK.

Przekazany szpitalowi aparat jest przeznaczony dla dzieci. Na choroby reumatyczne chorują bowiem nie tylko osoby w wieku podeszłym czy osoby dorosłe, ale również

dzieci, nierzadko kilkuletnie. Wykrycie u młodych pacjentów aktywnego zapalenia stawu stwarza możliwość wczesnej terapii i daje dzieciom z młodzieńczym idiopatycznym zapaleniem stawów (MIZS) szansę na normalne dzieciństwo i harmonijny rozwój.

Fundacja Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy od wielu lat pomaga w wyposażeniu szpitala w nowoczesną aparaturę i sprzęt medyczny, dzięki którym możemy zapewnić naszym pacjentom najwyższe standardy opieki i bezpieczeństwa podczas prowadzonego leczenia. **M.R.**

WYMIANA REZYDENTÓW ZE SZPITALEM W IZRAELU

Dyrektor szpitala dr Przemysław Daroszewski wraz z kierownikiem Kliniki Traumatologii, Ortopedii i Chirurgii Ręki prof. dr hab. Leszkiem Romanowskim zainaugurowali program wymiany rezydentów z największym szpitalem w Tel Aviwie – Ichilov Hospital (czyli Tel Aviv Sourasky Medical Center).

Dzięki zaangażowaniu Ortopedyczno-Rehabilitacyjnego Szpitala Klinicznego im. Wiktora Degi i Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, a w szczególności prorektora ds. nauki i współpracy z

zagranicą prof. dr. hab. Michała Nowickiego, a także Fundacji NeurOstArt, Towarzystwa Przyjaźni Izrael-Polska i MSZ, od 4 listopada do 6 grudnia 2022 roku dwóch przedstawicieli rezydentów naszego szpitala mogło wziąć udział w pracy oddziałów ortopedycznych prowadzonych przez prof. Amala Khoury'ego oraz dr. Drora Ovadię.

Była to niepowtarzalna okazja do poznania nowych i bardzo interesujących technik operacyjnych, jak np. nauka obsługi robota Velys do endoprotezy kolana czy techniki operacyjnej z użyciem instrumentarium magnetycznego Precice, które jest obecnie wprowadzane w naszym szpitalu. To także sposobność do wymiany doświadczeń w zakresie traumatologii, leczenia schorzeń kończyn górnych, kręgosłupa, ortopedii dziecięcej i wielu innych dziedzin. Lekarze mieli unikatową możliwość obserwacji pracy w warunkach zarówno bloku operacyjnego, jak i oddziałów oraz poradni, a także włączenia się w działania na tamtejszym nowo otwartym oddziale ratunkowym. Z pewnością zaprocentuje to w codziennej praktyce klinicznej.

Nasi rezydenci wrócili z nowymi doświadczeniami i byli zafascynowani profesjonalizmem panującym na oddziale i organizacją pracy. Bardzo duże wrażenie zrobił na nich również sam Tel Aviv.

Wierzymy, że nawiązane kontakty procentować będą dalszą, równie udaną współpracą zarówno kliniczną, jak i naukową. **M.G., Ł.S.**

funkcją jest możliwość połączenia na żywo z salą operacyjną i przesyłania wizji i dźwięku w czasie rzeczywistym na zewnątrz. Kamera w sali operacyjnej z funkcją zoomu optycznego daje bardzo wysokiej jakości obraz.

Patronem studia jest prof. Władysław Manikowski (ur. 28 września 1937 roku). Był on kierownikiem Katedry i Kliniki Traumatologii, Ortopedii i Chirurgii Ręki w latach 1981–2007. Prof. Manikowski, jako jedna z trzech osób w Polsce, otrzymał odznaczenie Światowego Pioniera Chirurgii Ręki przyznawane przez Światową Federację Towarzystw Chirurgii Ręki. W latach 1982–1997 pełnił funkcję zastępcy dyrektora Instytutu Ortopedii i Rehabilitacji, od roku 1996 prodziekana, a następnie dziekana Wydziału Lekarskiego I. **E.B.**

WERNISAŻ WYSTAWY – ZWYKLI/NIEZWYKLI LEKARZE W GETCIE WARSZAWSKIM – ANNA BRAUDE-HELLEROWA I FRANCISZEK RASZEJA

W dniu 7 kwietnia br. w Galerii Atanazygo Biblioteki Raczyńskich odbył się uroczysty wernisaż wystawy poświęconej życiorysom dwóch lekarzy, którzy poświęcając własne życie, nieśli pomoc ludności uwięzionej w getcie warszawskim.

Wystawa zorganizowana została przy współpracy Biblioteki Raczyńskich w Poznaniu, Muzeum Getta Warszawskiego oraz naszego szpitala.

Uroczystego otwarcia wystawy dokonała dyrektor Biblioteki Raczyńskich Katarzyna Kamińska, która po krótkiej przemowie i przywitaniu gości oddała głos zastępcy prezydenta Poznania Jędrzejowi Solarskiemu oraz dyrektorowi Ortopedyczno-Rehabilitacyjnego Szpitala Klinicznego im. Wiktora Degi UM w Poznaniu – panu Przemysławowi Daroszewskiemu, a następnie przedstawicielowi Muzeum Getta Warszawskiego panu Pawłowi Freusowi.

Po części oficjalnej zgromadzeni goście mogli zapoznać się z biografiami bohaterów wystawy, a także podziwiać zgromadzone eksponaty, m.in. medal Sprawiedliwego wśród Narodów Świata, przyznany pośmiertnie prof. Franciszkowi Raszei przez Instytut Yad Vashem, czy książkę opracowaną na podstawie badań dr Anny Barude-Hellerowej nad chorobą głodową, wykonanych w getcie warszawskim w 1942 roku. Ponadto zaprezentowano dokumenty i fotografie ze zbiorów prywatnych oraz udostępnionych przez Muzeum Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu i Muzeum Ziemi Chełmińskiej.

Ekspozycja dostępna będzie w Bibliotece Raczyńskich w Poznaniu i w dniu 20 maja 2023 roku (Noc Muzeów) zwieńczona zostanie wykładem dyrektora szpitala, przybliżającym sylwetki jej bohaterów. Wykład rozpocznie się o godz. 17.00. Serdecznie zapraszamy. **K.M.** ■

OTWARCIE STUDIA DYDAKTYKI ZDALNEJ IM. WŁADYSŁAWA MANIKOWSKIEGO

W dniu 17 marca br. odbyło się uroczyste otwarcie, współfinansowanego ze środków Katedry i Kliniki Traumatologii, Ortopedii i Chirurgii Ręki oraz Fundacji NeurOstArt, Studia Dydaktyki Zdalnej im. Władysława Manikowskiego w Ortopedyczno-Rehabilitacyjnym Szpitalu Klinicznym im. Wiktora Degi UM w Poznaniu. W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele władz uczelni oraz szpitala. Swa obecnością uroczystość uhonorowali reprezentujący uczelnię prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą prof. Michał Nowicki oraz dyrektor szpitala dr n. med. Przemysław Daroszewski.

Studio powstało z inicjatywy prof. Leszka Romanowskiego w odpowiedzi na powszechną potrzebę stosowania nauczania zdalnego. W studiu jest możliwość profesjonalnego nagrywania oraz obróbki filmowych materiałów dydaktycznych. Osobne stanowisko służy do prowadzenia wykładów online. Unikatową

GINEKOLOGICZNO- -POŁOŻNICZY SZPITAL KLINICZNY IM. HELIODORA ŚWIĘCICKIEGO

TEKST: MAŁGORZATA KOLCZYŃSKA

CENTER OF EXCELLENCE DLA CENTRUM HISTEROSKOPII W ZNIECZULENIU MIEJSCOWYM

Centrum Histeroskopii w Znieczuleniu Miejscowym, wchodzące w skład Centrum Minimalnie Inwazyjnej Chirurgii Miednicy Mniejszej Ginekologiczno-Położniczego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, otrzymało wyjątkowe wyróżnienie – tytuł Center of Excellence przyznane przez Międzynarodowe Towarzystwo Endoskopii Ginekologicznej (ISGE). Centrum Minimalnie Inwazyjnej Chirurgii Miednicy Mniejszej działa od 2018 roku pod kierownictwem prof. dr. hab. n. med. Macieja Wilczaka, kierownika Kliniki Zdrowia Matki i Dziecka oraz dyrektora szpitala.

O przyznaniu tego wyjątkowego wyróżnienia zdecydował Komitet Wykonawczy Międzynarodowego Towarzystwa Endoskopii Ginekologicznej ISGE po rekomendacji prof. Bruno van Herendaela, medical director – International Society for Gynecologic Endoscopy (ISGE) z Antwerpii. Prof. Bruno van Herendael był jednym z gości zaproszonych na uroczyste otwarcie Centrum, które odbyło się 1 grudnia 2022 roku. Po jego wizycie w Centrum Histeroskopii w Znieczuleniu Miejscowym jednogłośnie przyjęto propozycję przyznania ośrodkowi tego wyjątkowego certyfikatu.

ISGE, czyli Międzynarodowe Towarzystwo Endoskopii Ginekologicznej, zostało utworzone w 1989 roku przez grupę lekarzy z Europy i Ameryki Północnej zaangażowanych w propagowanie minimalnie inwazyjnych metod diagnostycznych i operacyjnych w zakresie ginekologii. Obecnie to organizacja zrzeszająca najwybitniejszych chirurgów endoskopowych z całego świata zajmująca się szkoleniami oraz praktyczną edukacją lekarzy ginekologów na całym świecie. Celem jej działalności jest maksymalne rozpropagowanie i praktyczne stosowanie przez lekarzy najnowocześniejszych technik minimalnie inwazyjnych w ginekologii operacyjnej.

Centrum Histeroskopii w Znieczuleniu Miejscowym to pierwszy i jedyny certyfikowany

ośrodek szkoleniowy dla metody GUBBINI w Polsce. Potwierdza to pełnienie wyjątkowej i wiodącej funkcji w szkoleniach oraz edukacji dotyczącej zabiegów minihisteroresektoskopii wykonywanych za pomocą systemu GUBBINI w znieczuleniu miejscowym. Prof. Maciej Wilczak, jako jedyny lekarz w Polsce, uzyskał wyjątkowe wyróżnienie i możliwość zbudowania certyfikowanego ośrodka szkoleniowego według metody GUBBINI.

„Nowo otwarte Centrum Histeroskopii w Znieczuleniu Miejscowym z Certyfikatem Center of Excellence to miejsce, gdzie w trosce o zdrowie Polek podejmowane są działania na najwyższym, światowym poziomie” – komentuje prof. Maciej Wilczak. – „Wykorzystując współczesne osiągnięcia z zakresu ginekologii operacyjnej, stosujemy w praktyce najnowsze rozwiązania w leczeniu schorzeń ginekologicznych. Jeżeli leczenie chirurgiczne jest konieczne, preferujemy technikę endoskopową, jako nowocześniejszą i najbardziej korzystną dla naszych pacjentek. Stosowane w naszym Centrum metody minimalizują ryzyko powikłań, skracają czas pobytu pacjenta w szpitalu i pozytywnie wpływają na powrót do normalnej aktywności. Zdajemy sobie sprawę, że wiele schorzeń ginekologicznych to problemy kompleksowe, dlatego kładziemy nacisk na leczenie interdyscyplinarne” – podkreśla prof. Wilczak.

Dzięki nowemu ośrodkowi będzie możliwy rozwój i jeszcze większa popularyzacja małoinwazyjnych metod leczenia. Nowe przestrzenie w szpitalu przeznaczone dla Centrum Histeroskopii w Znieczuleniu Miejscowym staną się doskonałym miejscem szkoleń, aktualizowania i pogłębiania wiedzy oraz umiejętności ginekologów z innych ośrodków medycznych w Polsce.

Wychodząc naprzeciw tym potrzebom, w Centrum Histeroskopii w Znieczuleniu Miejscowym w Ginekologiczno-Położniczym Szpitalu Klinicznym pod kierownictwem prof. Macieja Wilczaka i z udziałem Zespołu Kliniki Zdrowia Matki i Dziecka nadal będą organizowane cykliczne kursy i warsztaty, aby medycy mogli poznawać i doskonalić w praktyce tę metodę leczenia.

CERTYFIKAT AKREDYTACYJNY DLA PRACOWNI PATOMORFOLICZNEJ SZPITALA NA POLNEJ

W wyniku przeprowadzonej weryfikacji procesu diagnostyki patomorfologicznej na zgodność z nowymi standardami akredytacyjnymi Ministerstwa Zdrowia Pracownia Patomorfologiczna Ginekologiczno-Położniczego Szpitala Klinicznego im. Heliodora Świąckiego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu w dniu 10 lutego 2023 roku otrzymała na podstawie pozytywnej opinii Rady Akredytacyjnej certyfikat akredytacyjny wydany przez ministra zdrowia.

Miarą tego sukcesu niech będzie fakt, iż do tej pory certyfikat został przyznany tylko 27 jednostkom diagnostyki patomorfologicznej w całej Polsce, a szpital na Polnej jest pierwszą w Poznaniu placówką kliniczną z certyfikatem.

Decyzję o udziale w projekcie podjęto z inicjatywy dyrektora szpitala prof. Macieja Wilczaka oraz kierownika Pracowni Patomorfologicznej dr. n. med. Piotra Jasińskiego. Szpital na Polnej w I edycji projektu po weryfikacji wymogów formalnych został zakwalifikowany do udziału w procesie. W styczniu 2022 roku powołano interdyscyplinarny zespół, w którego skład weszli patomorfolog, klinicyści. Pod kierownictwem dr. Piotra Jasińskiego, z udziałem Moniki Pijanowskiej, specjalistki ds. jakości, rozpoczął się proces wdrażania standardów akredytacyjnych.

Droga do sukcesu nie była jednak łatwa. Wymagała pełnego zaangażowania dyrekcji oraz codziennego ogromnego wysiłku całego zespołu pracowników.

Wymagania standardów określają niezwykle precyzyjnie proces technologiczno-diagnostyczny, sposób nadzoru nad sprzętem, zapewnienie bezpiecznych i ergonomicznych warunków pracy. Niezwykle cennym elementem, który ma wymierny wpływ na jakość, są analizy, które monitorują na bieżąco ustalone wskaźniki, pozwalają reagować w przypadku pojawiających się ewentualnych odstępstw. Ocena profesjonalistów w zakresie wizytatorów Centrum Monitorowania Jakości była obiektywna i wysoce restrykcyjna.

Pozytywna ocena wdrożonych standardów to ważny sygnał dla pacjentów i klinicystów, iż badania przeprowadzane w Pracowni Patomorfologicznej naszego szpitala są wykonywane rzetelnie, z zachowaniem najwyższych standardów. Są one efektem współpracy Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia w Krakowie z szerokim gronem wybitnych specjalistów patomorfologów.

Właściwe rozpoznanie patomorfologiczne to najważniejsza informacja dla pacjenta z chorobą nowotworową. Na podstawie tego rozpoznania zapada decyzja dotycząca optymalnej terapii, od której zależą dalsze losy chorego.

WARSZTATY W CENTRUM MINIMALNIE INWAZYJNEJ CHIRURGII GINEKOLOGICZNEJ MIEDNICY MNIEJSZEJ – EDYCJA W 2023 ROKU

W pierwszym kwartale 2023 roku, w ramach działalności Centrum Minimalnie Inwazyjnej Chirurgii Ginekologicznej Miednicy Mniejszej, odbyły się dwa szkolenia: 28 lutego szkolenie laparoskopowe „Minimalnie inwazyjna chirurgia miednicy mniejszej – »krok po kroku« – on-line”, a 3 marca szkolenie histeroskopowe „Histeroskopia diagnostyczna i operacyjna w znieczuleniu miejscowym”.

Pod nadzorem Zespołu Kliniki Zdrowia Matki i Dziecka z prof. Maciejem Wilczakiem na czele lekarze „krok po kroku” poznawali najnowsze zasady i techniki stosowane w nowoczesnej diagnostyce operacyjnej. Szkolenia odbywały się w Centrum Histeroskopii w Znieczuleniu Miejscowym oraz w salach operacyjnych szpitala na Polnej. Warsztaty były prowadzone w formule stacjonarnej, a warsztat laparoskopowy także w systemie on-line. Dzięki transmisji wzięło w nim udział 200 ginekologów w ośrodkach w Polsce.

Transmisja była również udostępniona na Ukrainę, a tamtejsi lekarze mieli możliwość bezpłatnego uczestnictwa w tym szkoleniu.

Oba cykle warsztatów były wyjątkową okazją do spotkania ginekolożek i ginekologów z całej Polski (m.in. z Inowrocławia, Sejna, Dąbrowy Górniczej, Ostrowa Wielkopolskiego czy Nowego Sącza).

„Minimalnie inwazyjne metody leczenia stanowią doskonałą alternatywę dla zabiegów wewnątrzmacicznych wykonywanych w znieczuleniu ogólnym, co w sposób bardzo istotny zmniejsza ryzyko okołoperacyjne. Nowoczesne zabiegi wykorzystywane w diagnostyce i leczeniu ginekologicznym są bardzo istotne w rozpoznawaniu i leczeniu takich schorzeń jak m. in. nieprawidłowe krwawienia, polipy kanału szyjki macicy i jamy macicy, mięśniaki podśluzówkowe kanału i jamy macicy czy niepłodność” – komentuje prof. Maciej Wilczak, koordynator Centrum Minimalnie Inwazyjnej Chirurgii Ginekologicznej Miednicy Mniejszej. – „Zależy nam na tym, żeby kobiety w całej Polsce były leczone dokładnie w takich samych warunkach i tymi samymi metodami, jak w klinikach europejskich, dlatego tak dużą uwagę poświęcamy działalności edukacyjnej centrum. Dzięki szkoleniom lekarze z mniejszych ośrodków praktykują mało inwazyjne metody leczenia i z powodzeniem mogą je wdrażać w placówkach, w których pracują na co dzień” – zauważa prof. Wilczak.

Patronat honorowy nad cyklem warsztatów w 2023 roku objął rektor Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu prof. dr hab. n. med. Andrzej Tykarski. Zaplanowano 5 cykli praktycznych warsztatów histeroskopowych i laparoskopowych.

Ważne informacje:

- Kalendarz spotkań, szczegółowe informacje oraz zapisy: <https://www.gpsk.ump.edu.pl/pl/nasz-szpital-dzialalnosc-naukowa-i-dydaktyczna>.

- Więcej informacji o bezpłatnych konsultacjach i zabiegach realizowanych w centrum: <http://kzmid.ump.edu.pl/zabiegi-operacyjne>.

- Informacje o Centrum Histeroskopii w Znieczuleniu Miejscowym: <https://www.gpsk.ump.edu.pl/pl/centrum-histeroskopii-w-znieczuleniu-miejscowym-16>.

SZPITAL NA POLNEJ DLA WIELKIEJ ORKIESTRY ŚWIĄTECZNEJ POMOCY

Hasło tegorocznego 31. finału, który odbył się 29 stycznia, to: „Chcemy wygrać z sepsą! Gramy dla wszystkich – małych i dużych!”.

Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy ma szczególnie miejsce w szpitalu na Polnej. To dzięki wsparciu tej fundacji nasze oddziały są wyposażane w najnowocześniejszy sprzęt ułatwiający diagnostykę naszych pacjentów, a w grudniu 2022 roku Oddział Neonatologiczny II kierowany przez prof. Tomasza Szczapę otrzymał imię Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

Nie mogło więc nas zabraknąć i jako największy szpital ginekologiczno-położniczy w Polsce aktywnie wspieraliśmy sztaby Fundacji WOŚP w Obornikach oraz największy sztab w Poznaniu – na Ławicy.

W ramach wspólnych działań nasi lekarze i specjaliści udzielali porad z zakresu wsparcia laktacyjnego, pediatrycznego, onkologicznego i edukacji w cukrzycy dla kobiet w ciąży. Prof. Tomasz Szczapa na specjalnej konferencji prasowej Sztabu WOŚP Poznań Ławica pełnił funkcję eksperta i tłumaczył, czym jest sepsa i jak jest groźna w szczególności dla najmniejszych pacjentów.

Szpital na Polnej gra z Fundacją WOŚP do końca świata i jeden dzień dłużej! ■

POZNAJ
NASZYCH MISTRZÓW

PROF. UMP DR HAB. EWA BAUM

Kierownik Katedry Nauk Społecznych i Humanistycznych, prodziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu prof. UMP dr hab. Ewa Baum w ramach projektu Mistrzowie Dydaktyki uczestniczyła w wizycie studyjnej na Uniwersytecie w Aarhus w Danii.

W naszym cyklu pragniemy przybliżyć sylwetki wyjątkowych nauczycieli, którzy swoją wiedzą, zaangażowaniem i pasją do dydaktyki kształtują nieprzeciętne otoczenie edukacyjne na naszej uczelni.

ROZMAWIAŁA: DR N. FARM. MAGDALENA CERBIN-KOCZOROWSKA

» *Czy mogłaby Pani Dziekan opowiedzieć więcej na temat wizyty studyjnej?*

Była to dla mnie bardzo dobra, bardzo inspirująca oraz motywująca. Byłam pewna, że chciałabym wziąć udział w programie Mistrzowie Dydaktyki. Finalnie wybrałam Danię. Duńskie podejście do życia bardzo mi imponuje. Oprócz tego Dania ma doskonały system edukacji, jeden z najlepszych na świecie.

» *Czy na wybranym przez Panią Dziekan Uniwersytecie kształcą na kierunkach medycznych?*

Tak, kształcą na kierunkach medycznych. Jest to duży Uniwersytet skupiający wiele tysięcy studentów, bardzo rozbudowany. Urzekło mnie duńskie podejście do życia. Mój podziw wzbudziła też „studentocentryczność” – nastawienie na studentów w każdym aspekcie, w każdym detalu. Począwszy od architektury i zaplecza technicznego – przestrzeń jest bardzo przyjazna, nowoczesna, ale jednocześnie wtopiona w krajobraz i z nim współgrająca. Przestrzeń przyjazna relaksacji, a przede wszystkim nauce, mnóstwo miejsc do prowadzenia konwersacji, do odpoczynania, ale też do prowadzenia dyskursu naukowego.

Pobył uzmysłowił mi to, że nauczycielom często się wydaje, że nasz własny przekaz, który stosujemy wobec studentów, jest dla wszystkich oczywisty. Natomiast Duńczycy pokazali mi, że to, co czasami jest dla nas oczywiste i jasne, elementarne, podstawowe, niekoniecznie jest tak rozumiane i interpretowane przez studenta. „Za podanie odpowiada podający” – uzmysłowiło mi to potrzebę efektywnego nawiązania dialogu w tym aspekcie, upewnienia się, czy moje polecenia, czy to, co mówię, jest zrozumiałe dla studentów.

» *Wspomniała Pani Dziekan o trybie życia czy o podejściu do życia w krajach skandynawskich. Czy może Pani rozwinąć ten wątek?*

Jest to znana filozofia życia – „hygge” duńska, w rozumieniu dążenia do poczucia szczęścia, a to szczęście odczuwane jest jako drobne, codzienne, przyjemne rzeczy. Koncentrowanie się na pracy, ale równocześnie skupianie

- Wyjazdy studyjne były finansowane z programu POWER „Mistrzowie dydaktyki” nr POWR.04.03.00–00–0074/17.
- Zachęcamy do udziału w szkoleniu „Zarządzanie informacją w procesie kształtowania ścieżki rozwoju Studenta”, które prowadzi dr Maria Nowosadko, kierownik Studium Języków Obcych, prowadząca na naszej uczelni zajęcia z komunikacji z pacjentem, komunikacji międzykulturowej, warsztaty z komunikacji oraz trening interpersonalny. Zapraszamy do kontaktu e-mailowego: nestor@ump.edu.pl.
- Na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu rozwijany jest tutoring. Zapraszamy do zapoznania się z artykułem pełnomocnik dziekana Wydziału Lekarskiego ds. tutoringu dr Barbary Purandare, „Fakty UMP” nr 1/2022, s. 63.
- Zespół Katedry i Zakładu Psychologii Klinicznej UMP, pod kierunkiem Pani prof. Ewy Mojs, zainicjował powstanie Poradni Zdrowia Psychicznego. Szczegóły: <https://psychologia.ump.edu.pl/poradnia>, <https://ucs.poznan.pl/poradnia-zdrowia-psychicznego>.
- CAPS – doradztwo i usługi psychologiczne to wsparcie kierowane do zagranicznych studentów naszej uczelni, koordynowane przez dr Nadię Kruszyńską. CAPS oferuje do 20 bezpłatnych sesji dla każdego studenta. Szczegóły: <https://pums.ump.edu.pl/student-zone/medical-psychological-assistance.html#counseling-and-psychological-services-caps>, https://pums.ump.edu.pl/images/attachment/img/CAPS_Color_Codes-1-1.jpg.

się na przyjemnościach i odnajdywanie tych przyjemności właśnie w drobnych, niekiedy zwyczajnych rzeczach. Ulotne chwile, które sprawiają, że mamy poczucie szczęścia. Uszczęśliwia nas wiele rzeczy, często są to kontakty międzyludzkie. To, co po raz kolejny zobaczyłam u Duńczyków, to również bardzo skoncentrowane podejście do pracy. Gdy się bawią, to się bawią, a kiedy pracują, to pracują. Świetnie, doskonale pracują, bardzo rzetelnie, bardzo profesjonalnie, z bardzo dużym zaangażowaniem.

» Co to znaczy? Gdyby mogła Pani Dziekan trochę więcej o tym opowiedzieć...

Sam kurs był bardzo dobrze, wręcz rewelacyjnie zaprojektowany, z dużym zaangażowaniem ze strony osób prowadzących, z dużą rzetelnością i nastawieniem na feedback. Nasi szkoleniowcy chcieli być przekonani, że my rozumiemy ten przekaz i będziemy w stanie tę wiedzę zaimplementować. Każda minuta zajęć była efektywnie wykorzystana, ale czas po obowiązkowych zajęciach także. Popołudniowe i wieczorne spotkania były pełne dobrej zabawy i ożywionej dyskusji, był to czas odciążenia się od obowiązków zawodowych.

» Jakie tematy poruszaliście Państwo podczas wizyty studyjnej?

Efektywność procesu nauczania, otwartość, budowanie zaangażowania, skoncentrowanie się na pracy indywidualnej ze studentem. Efektem naszych działań miało być też to, że jesteśmy tutorem dla innych osób. Następnie w Polsce wdrazaliśmy tę wiedzę. Mistrz powinien być katalizatorem pewnych zmian i procesów dydaktycznych. Ma pokazywać pewne tendencje, wskazywać, być autorytetem, ale jednocześnie reprezentować pełną otwartość postawę i nie zawężać absolutnie perspektywy swojego ucznia.

Tym, co na mnie zrobiło duże wrażenie, a zajmuję się bioetyką, etyką, aspektem duchowym zasobów wewnętrznych, to między innymi było spotkanie z pastorem protestanckim. Wskazywał on, że ma bardzo duży kontakt ze studentami na pierwszym roku studiów i bardzo często paradoksalnie przychodzą do niego ateści, którzy szukają pomocy psychologicznej. Z natury rzeczy studenci pierwszego roku są bardzo zagubieni, gdyż początkowa faza studiowania jest to dla nich sporym wyzwaniem, stresem, dużym *novum*. Pastor ten głównie pomaga takim osobom, nie indoktrynuje, nie nakłania do zwrócenia się w kierunku wiary, tylko bardziej motywuje do czerpania sił z naszych wewnętrznych zasobów. Bardzo spodobała mi się ta otwartość i ta chęć pomocy studentom w każdym aspekcie.

» Czy zdaniem Pani Dziekan my jako nauczyciele moglibyśmy też prezentować tego typu otwartość?

Tak, uważam, że gdy mówimy o mistrzach, to jest jedna z cech podstawowych. Przede

wszystkim powiedziałabym, że to jest charyzmatyczna osobowość. Na pewno autorytet naukowy i kliniczny oraz etyczny. Posiadanie daru dzielenia się wiedzą, ale też otwartość... – to wszystko jest niezwykle ważne. Dobry lekarz, dobry mistrz w aspekcie dydaktyki musi być otwarty, musi efektywnie słuchać, musi się skutecznie komunikować, a mam wrażenie, że skuteczna komunikacja polega też na otwartości.

» Jaka metoda dydaktyczna jest ulubioną metodą Pani Dziekan?

W Danii poznałam zastosowanie taksonomii Blooma, czyli sposób na formułowanie efektów nauczania, które chcemy osiągnąć. Taksonomia ta opiera się na kilku poziomach, można powiedzieć, że to jest jak piramida potrzeb, tutaj też jest piramida efektów nauczania. Nie z każdą grupą, nie ze wszystkimi jednostkami osiągniemy ten najwyższy pułap, ale niewątpliwie powinniśmy się skupiać na tym, żeby osiągnąć jak najwięcej. Wyróżnione poziomy to zapamiętanie, zrozumienie, zastosowanie w praktyce tej wiedzy, o której mówimy, analizowanie, ocenianie i tworzenie. Oczywiście tworzenie to jest to, do czego dążymy, to jest ta kreatywność. Są studenci, doktoranci, z którymi możemy ten proces przeprowadzić, ale myślę, że zapamiętanie, zrozumienie i zastosowanie w praktyce tych elementów, o których mówimy, jest podstawą, i o to się staram w codziennej pracy.

Jestem fanką metody delfickiej, której też nauczyłam się w Danii, i to jest bardzo dla mnie inspirujące rozwiązanie. Kiedy mamy jakiś problem czy uczymy się bądź doprecyzujemy nowy termin, to przede wszystkim bazujemy na pierwszych skojarzeniach. Jeżeli przykładowo omawiam zagadnienie godności człowieka, zadaję moim studentom pytanie o pierwsze skojarzenie z tym terminem i każdy podaje je w sposób anonimowy. Niejednokrotnie okazuje się, że grupa w ten sposób wybiera te określenia, które ogółowi wydają się najbardziej zasadne. Można powiedzieć, że jest to bardzo demokratyczna metoda. Mamy bardzo wielu studentów różniących się pod względem kulturowym, anglojęzycznych, co sprawia, że konfrontują ze sobą różne punkty widzenia, a tutaj jednak większość decyduje i też w ten sposób się głosuje, że nie wiemy, kto dany termin sformułował. Nie kierujemy się sympatiami ani antypatiami i w związku z tym widzimy, jakie określenia postrzegane są jako priorytetowe. Rewelacyjna metoda. To właśnie od niej zazwyczaj zaczynam zajęcia ćwiczeniowe.

» W 2018 roku studenci przyznali Pani Dziekan tytuł Wykładowcy roku. Jakie emocje się z tym wiążą?

To był wspaniały moment. Muszę powiedzieć, że nagroda, którą uzyskałam od studentów, to najmilsza rzecz. Wtedy widzimy, że nasza praca i działania mają sens. Jest to jedna z nagród, którą najbardziej cenię. Mam

cudowny zawód polegający na interakcji z młodymi ludźmi. Tak naprawdę to my bardzo wiele otrzymujemy i uczymy się od naszych studentów i mam wrażenie, że to pomaga nam być właśnie takim aktywnym i zaangażowanym uczestnikiem. Jest to olbrzymi przywilej móc pracować z młodymi ludźmi, to zaszczyt i przyjemność.

» *Pani Dziekan przygotowywała również kurs e-learningowy, który dotyczył tego zagadnienia. Wyobrażam sobie, że omawianie tych tematów czy edukowanie w tym zakresie, w przestrzeni zdalnej, nie jest łatwe. Jakie są doświadczenia Pani Dziekan?*

Tak, to było bardzo duże wyzwanie, ale też bardzo inspirujące. Wraz z doskonałym zespołem, z Panią dr Jadwigą Wiertlewską-Bielarz i Panią doc. Magdaleną Roszak, przygotowaliśmy kurs krytycznego myślenia. To była metoda *blended learning*, czyli połączenie e-learningu w klasycznej formie i zajęć stacjonarnych. Myślenie krytyczne jest bardzo potrzebną umiejętnością, zwłaszcza w dzisiejszych czasach, i studenci byli zdziwieni zadaniami, o których rozwiązanie prosiliśmy w formule e-learningowej, gdyż mieli wiedzę teoretyczną zastosować w praktyce. Kurs kończył się przedstawieniem narzędzia do analizy dylematów, którego użycie odbyło się podczas ćwiczeń w kontakcie bezpośrednim. Z jednej strony zajęcia sprzyjały kreatywności, z drugiej – pokazały wielość perspektyw oraz założenia pracy w zespole interdyscyplinarnym.

Budowanie zespołu interdyscyplinarnego to jest kolejne bardzo ważne we współczesnym procesie dydaktyki założenie, ponieważ musimy nauczyć się skutecznie współpracować w grupie. Ma to potem wymierny efekt w podejściu do pacjenta i o to nam chodzi przede wszystkim, bo pacjent jest ostatnim i najważniejszym ogniwem tego procesu. Jeżeli personel medyczny nie będzie komunikował się sprawnie i efektywnie, to pacjent tego komunikatu nie dostanie w formule takiej, w jakiej powinien go dostać. Wyniki

badania mówią o tym, że często studenci, a potem pracownicy medyczni czasami niestety nie znają swoich kompetencji, ale też członkowie zespołów interdyscyplinarnych swoich nawzajem. Mamy w tej materii wiele do poprawienia, jednak myślę, że jesteśmy świadomi i implementujemy tę wiedzę, chociażby w trakcie zajęć fakultatywnych.

» *Jakim pomysłem albo rozwiązaniem dydaktycznym poznaliśmy podczas wizyty studyjnej chciałaby się Pani podzielić z nauczycielami naszego uniwersytetu?*

Wiedza, którą chciałabym zaimplementować, to przede wszystkim studentocentryczność. Skupienie się na studencie w obszarze dydaktyki bezpośrednio oraz w budowaniu pełnej zaangażowania relacji. Bycie kreatorem i wykazywanie się elastycznością, nieszablonowością. Budowanie relacji ze studentami opartych na otwartości i indywidualizmie, ponieważ chcemy mieć studentów, których cechuje indywidualne, nieszablonowe podejście do problemów, a jednocześnie często właśnie my uczymy ich w sposób szablonowy, schematyczny.

» *Serdecznie dziękuję, Pani Dziekan. ■*

Zapraszamy do zapoznania się z nagraniem rozmowy dostępnym na kanale NESTOR (platforma Teams), który adresowany jest do nauczycieli akademickich Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu:

➔ Zobacz: nagranie rozmowy z prof. UMP dr. hab. Ewą Baum

NAUCZANIE W JĘZYKU
ANGIELSKIM

STREFA PUMS

TEKST: MICHAŁ PASIKIEWICZ (BIURO CENTRUM NAUCZANIA W JĘZYKU ANGIELSKIM),
GRZEGORZ CHEWUSZ (SEKCJA DS. REKRUTACJI NA STUDIA ANGLOJĘZYCZNE)

SHAMIRAM BENJAMIN – LAUREATKĄ NAGRODY BEST INTERNATIONAL STUDENT IN POLAND

Z ogromną dumą i radością informujemy, że Shamiram „Shammy” Benjamin, studentka UMP na kierunku lekarskim w języku angielskim, otrzymała tytuł „Best International Student in Poland” w kategorii studiów magisterskich w konkursie Interstudent 2023 organizowanym przez Fundację Edukacyjną „Perspektywy”, pod honorowym patronatem przewodniczącego Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich oraz ministra nauki i szkolnictwa wyższego.

Nagroda została wręczona podczas gali konferencji „Studenci zagraniczni w Polsce” w Białymstoku 9 lutego 2023 roku. Jury konkursu, któremu przewodniczył prof. Arkadiusz Mężyk, doceniło długą i imponującą

listę osiągnięć, którymi może poszczycić się studentka. Zdołała ona zrealizować te zadania podczas swego krótkiego pobytu w Polsce.

Od momentu przyjazdu do Polski Shamiram Benjamin podjęła pracę na rzecz społeczności lokalnej i akademickiej, pełniąc funkcję przewodniczącej dwóch organizacji studenckich i koordynatorki klubów studentów zagranicznych. Pomagała również w organizacji imprez adaptacyjnych dla nowych studentów i współpracowała z absolwentami w celu stworzenia możliwości odbywania praktyk klinicznych za granicą. Przygotowała także serię dokumentów i filmów instruktażowych dotyczących ważnych procedur i formalności związanych z pobytem w Polsce, jednocześnie promując różnorodność międzynarodowej społeczności akademickiej poprzez wzbogacanie programu kulturalnego wydarzeń uniwersyteckich.

▲ Nagrodzeni w konkursie Interstudent 2023, druga od prawej – Shamiram Benjamin (fot. Zbigniew Wasilewski/UMB)

▲ Shamiram „Shammy” Benjamin, laureatka tytułu „Best International Student in Poland” (fot. Anita Kot)

Pomimo licznych obowiązków, z którymi jest związane odbywanie studiów lekarskich, znalazła czas na wolontariat na oddziałach klinicznych uniwersytetu, w organizacji charytatywnej „Bread of Life” oraz w poznańskim zborze Kościoła Chrześcijan Baptystów. Brała też udział w produkcji środków ochrony osobistej podczas kryzysu pandemicznego.

Shammy poprowadziła również wykłady dla studentów w ramach programu „Student w roli nauczyciela”, a także wygłaszała prezentacje dla uczniów szkół średnich w Poznaniu i za granicą. Jako aktywna sportsmenka założyła na naszej uczelni Studencki Klub Boks Fitness. Oprócz tego ma już na koncie – i jest to szczególnie imponujące – 7 prac naukowych o łącznym indeksie IF 11,159, opublikowanych w międzynarodowych czasopiśmie. Studentka przyczyniła się również znacznie do międzynarodowej promocji uczelni i Polski, pełniąc funkcję cyfrowej ambasadorki NAWA, biorąc udział w licznych inicjatywach, występując w filmach promocyjnych i sesjach zdjęciowych uczelni oraz prowadząc wideobloga na portalu YouTube.

Za te i inne osiągnięcia otrzymała liczne nagrody od uczelni i naszej międzynarodowej społeczności studenckiej. Jesteśmy bardzo dumni, że jej wysiłki zostały docenione również na poziomie krajowym.

Serdeczne gratulacje! **G.Ch.**

ŚWIETNE WYNIKI STUDENTÓW I ABSOLWENTÓW CNJA W TEGOROCZNYM CYKLU REKRUTACJI NA REZYDENTURY W USA

Z ogromną dumą informujemy o bardzo dobrych wynikach studentów i absolwentów UMP w tegorocznej edycji naboru na pozycje rezydentnie w amerykańskich szpitalach, czyli amerykański odpowiednik stażu/specjalizacji w kształceniu podyplomowym lekarzy. Na 40 aplikantów oferty zatrudnienia otrzymały 34 osoby, co daje średnią skuteczność aplikacji na poziomie 85% – wynik powyżej łącznej średniej statystyki skuteczności wszystkich aplikantów w tegorocznym naborze (81,1%), znacznie powyżej średniej uzyskanej przez studentów i absolwentów szkół zlokalizowanych poza USA (61,4%) i tylko nieznacznie poniżej średniej szkół kształcących na terenie Stanów Zjednoczonych (91–93%).

Pośród zakontraktowanych stanowisk przeważają te w specjalizacjach medycyny rodzinnej i wewnętrznej, ale nie zabrakło również pediatrii, neurologii, psychiatrii czy anestezjologii. Oto pełna lista specjalizacji i ośrodków, w których

są one realizowane (źródło: <https://www.nrmp.org/match-data-analytics/residency-data-reports/>):

- **anestezjologia:** University at Buffalo Jacobs School Of Medicine And Biomedical Sciences (New York);
- **medycyna rodzinna:** Ascension St Mary (Illinois), Atlanta Medical Center (Georgia), Creighton University (Nebraska), Crestwood Medical Center (Alabama), E.W. Sparrow Hospital (Michigan), MercyOne North Iowa Medical Center (Iowa), ProMedica Monroe Regional Hospital (Michigan), St. Joseph's Medical Center Stockton – Dignity Health (California), St. Vincent Health Center (Pennsylvania), University of Illinois College of Medicine Rockford (Illinois), University of Vermont Health Network, Champlain Valley Physicians Hospital (New York), Wright State University Boonshoft School of Medicine (Ohio);
- **interna:** Einstein Medical Center Montgomery (Pennsylvania), Ascension Genesys Hospital (Michigan), Dignity Health East Valley (Arizona), Kern Medical Center (California), Rochester Regional Health/Unity Hospital (New York), South Georgia Medical Center (Georgia), Universal Health Services Southern California Medical Education Consortium (California), University of Connecticut School of Medicine (Connecticut);
- **medycyna podstawowa:** University of Connecticut School of Medicine (Connecticut).
- **neurologia:** University at Buffalo Jacobs School of Medicine and Biomedical Sciences (New York), University of South Carolina School of Medicine Greenville (South Carolina);
- **pediatria:** Loyola University Medical Center (Illinois);
- **medycyna fizyczna i rehabilitacja:** Larkin Community Hospital Palm Springs Campus (Florida);
- **psychiatria:** ECU Health Medical Center (North Carolina), Howard University Hospital (District of Columbia), Jersey Shore University Medical Center (New Jersey);
- **specjalizacja przejściowa:** Albert Einstein Healthcare Network (Pennsylvania).

Wszystkim przyszłym lekarzom rozpoczynającym kariery w Stanach Zjednoczonych i nie tylko życzymy powodzenia i licznych sukcesów! **G.Ch.**

ZMIANY W STRUKTURZE CNJA

Nowy rok 2023 to czas zmian strukturalnych i organizacyjnych w Biurze CNJA. Grono nowych władz CNJA prezentuje się obecnie następująco: dyrektor CNJA dr hab. n. med. Aleksandra Uruska, zastępcy dyrektora CNJA: prof. dr hab. Adrianna Mostowska, prof. UM dr hab. n. med. Nadia Sawicka-Gutaj, dr hab. n. med. Justyna Opydo-Szymaczek oraz pełnomocnik dyrektora CNJA ds. współpracy międzynarodowej prof. dr hab. n. med. Jan Mazela.

Istotną zmianą w strukturze pracownicz Biura CNJA jest wyodrębnienie czterech zespołów pracowniczych, którym przewodzi nowy kierownik, mgr Tomasz Gołembski. Zespoły te zajmują się, w generalnym zarysie, odpowiednio:

- sprawami studenckimi osób na kierunku lekarskim w języku angielskim (mgr Bogna Strykowska, mgr inż. Anna Czerwińska, mgr Bartosz Dreger);
- sprawami związanymi z curriculum oraz programem nauczania studentów kierunku lekarskiego w języku angielskim (mgr Karolina Andrzejczak, mgr Izabela Stępnia, mgr Michał Pasikiewicz);
- sprawami studenckimi oraz dotyczącymi curriculum i programu nauczania kierunku lekarsko-dentystycznego w języku angielskim (mgr Anna Tomczak, mgr Ewa Stodolna);
- sprawami finansowymi studentów i Biura CNJA oraz obsługą studentów przyjeżdżających do Poznania w ramach wymiany Erasmus+ (mgr Beata Matyszewska, Zuzanna Klecha). **M.P.**

30-LECIE KSZTAŁCENIA W JĘZYKU ANGIELSKIM

W bieżącym roku mija 30. rocznica inauguracji kształcenia w języku angielskim na naszej uczelni. Już teraz serdecznie zapraszamy do dołączenia do obchodów, których główna część została zaplanowana na dni 27–29 października 2023 roku. Odbędzie się wtedy uroczysta gala, zjazd absolwentów oraz międzynarodowa konferencja naukowa – szczególnie zostaną opublikowane już wkrótce na stronie i w mediach społecznościowych UMP. **M.P.**

IMPREZA SNOWSGIVING

W piątek 16 grudnia hotel Andersia gościł studentów, pracowników i gości CNJA z okazji uroczystości Snowsgiving – imprezy zimowej nawiązującej do tradycji corocznych obchodów Święta Dziękczynienia na naszej uczelni. Podczas uroczystej kolacji wyróżniający się studenci kierunków anglojęzycznych otrzymali nagrody i listy gratulacyjne za wyniki w nauce, publikacje naukowe i aktywność w społeczności akademickiej. Nagrody zostały wręczone przez dyrektora CNJA dr hab. Aleksandrę Uruską i prof. Katarzyną Ziemińską.

Z biegiem czasu społeczność zagranicznych studentów UMP staje się coraz bardziej zróżnicowana pod kątem kulturowym, co doprowadziło do zmiany charakteru imprezy. Wychodząc naprzeciw coraz liczniejszym głosom, aby przekształcić uroczystość w bardziej otwarte święto wszystkich studentów, zrodziła się idea, aby odejść od tradycji strictly północnoamerykańskich i dać okazję do zaprezentowania rodzimych tradycji studentów również z innych stron świata, a także rozwinąć część artystyczną wydarzenia.

W liryczny i nostalgiczny nastrój wprowadziła gości studentka Karolina Piekos, która wykonała pieśń „Ave Maria”, a Shimonraj Gangadari zaprezentował swoje umiejętności wokalne, wykonując utwór z filmu „Król Lew” – piosenkę Eltona Johna pt. „Can You Feel The Love Tonight”. Z kolei Nikita Kumar porwała wszystkich do zabawy, wykonując hinduski taniec do tradycyjnych melodii znanych z bollywoodzkich filmów. **M.P.**

▲ Dr Peter Frank (z lewej) i prof. Andrzej Tykarski na spotkaniu w Grove City w stanie Pensylwania (fot. archiwum)

NAWIĄZANIE WSPÓŁPRACY Z GROVE CITY COLLEGE

Warto również zwrócić uwagę na toczące się prace w ramach budowania współpracy z amerykańską szkołą Grove City College z Grove City w stanie Pensylwania. Pod koniec zeszłego roku doszło do podpisania przez rektora Andrzeja Tykarskiego oraz prorektora ds. akademickich GCC dr. Petera Franka listu intencyjnego o współpracy w zakresie kształcenia studentów. W obecnych miesiącach trwają rozmowy mające na celu uzgodnienie szczegółów przyszłej kooperacji. **M.P.**

REKRUTACJA W TOKU – PIERWSZE EGZAMINY WSTĘPNE

W styczniu rozpoczęliśmy pierwsze sesje egzaminów wstępnych w trwającej rekrutacji na studia anglojęzyczne rozpoczynające się w roku akademickim 2023/2024. Podczas comiesięcznych egzaminów kandydaci podchodzą do testu z biologii, chemii i fizyki, jak również do egzaminu ustnego i rozmowy kwalifikacyjnej. Egzaminy odbywają się on-line w języku angielskim, z użyciem oprogramowania zabezpieczającego przed nieuczciwymi

praktykami (*ProctorExam*). Rekrutacja będzie otwarta do 15 lipca w przypadku studiów lekarskich i do 31 lipca w przypadku studiów lekarsko-dentystycznych. **G.Ch.**

TARGI EDUKACYJNE I WYDARZENIA PROMOCYJNE

Webinar informacyjny dla uczniów Canadian School of Tunis – 14 lutego 2023 roku – spotkanie on-line na temat możliwości studiowania na UMP dla uczniów międzynarodowej szkoły średniej mieszczącej się w Tunezji.

Targi edukacyjne STUDIN Mässa om utlandsstudier 2023 w Göteborgu (Szwecja) – 11 marca 2023 roku – zorganizowane przez naszego partnera w Szwecji, firmę STUDIN, targi edukacyjne skierowane do osób, które są zainteresowane podjęciem studiów za granicą. Impreza przyciągnęła około 400 odwiedzających.

Spotkanie informacyjne World of Medicine – Talk for Future Doctors w Chicago (USA) – 18 marca 2023 roku – wydarzenie informacyjne dla osób zainteresowanych

studiami lekarskimi i karierą lekarza, które odbyło się na terenie kampusu Loyola University. Zostaliśmy na nie zaproszeni, jako prelegenci i wystawcy, przez Związek Lekarzy Polskich w Chicago. Delegacja z naszej Uczelni, w składzie: dr Łukasz Gąsiorowski, dr Ewa Kalinowska (absolwentka), Katarzyna Żukowska oraz Shamiram Benjamin (studentka), zaprezentowała licznie zgromadzonym uczestnikom ofertę edukacyjną UMP oraz odpowiadała na pytania dotyczące studiów w Polsce. Relację z wydarzenia polonijnej stacji PolVision można obejrzeć w Internecie: <https://youtu.be/oil99xz5YeM>.

👉 Zobacz na YouTube: „World of Medicine: Talk for Future Doctors”

Przy okazji tego eventu zorganizowaliśmy również kameralne spotkanie dla absolwentów pracujących w szpitalach i klinikach Chicago i okolicy.

Webinar informacyjny dla uczniów Toronto Polish School – 18 marca 2023 roku – spotkanie on-line na temat możliwości studiowania na UMP, zorganizowane dla młodzieży ze szkoły polonijnej w Toronto.

Webinar informacyjny dla studentów norweskiej uczelni Kristiania University College – 23 marca 2023 roku – spotkanie informacyjne dotyczące możliwości podjęcia studiów lekarskich i lekarsko-dentystycznych na UMP, zorganizowane dla studentów studiów licencjackich naszej partnerskiej szkoły w Oslo i Bergen. **G.Ch.**

WIZYTA DELEGACJI Z KRISTIANIA UNIVERSITY COLLEGE

W dniach 14–15 marca 2023 roku, w ramach rozwijającej się współpracy akademickiej z uczelnią Kristiania University College z Norwegii, podjęliśmy delegację z tej szkoły w składzie: Hans-Christian Åsheim (działek Wydziału Nauk o Zdrowiu), Hilde Skjerve (prodziekan) oraz dwoje przedstawicieli kadry nauczycielskiej. Goście zostali oprowadzeni po wybranych budynkach dydaktycznych i pomieszczeniach naukowych, a także odbyli szereg spotkań roboczych z przedstawicielami UMP: prorektorem Michałem Nowickim, Bożeną Raduchą, dyrektorem CNJA Aleksandrą Uruską i jej zastępczyniami: Adrianną Mostowską i Justyną Opydo-Szymaczek, a także z profesorami Grzegorzem Dworackim i Leszkiem Kubiszem oraz kierownikiem SRSA Katarzyną Żukowską.

COUNCIL OF INTERNATIONAL SCHOOLS

CZŁONKOSTWO W ORGANIZACJI CIS (COUNCIL OF INTERNATIONAL SCHOOLS)

W grudniu 2022 roku nasza Uczelnia została oficjalnym członkiem Council of International Schools (CIS). Organizacja ta zrzesza 1420 szkół ze wszystkich poziomów edukacji ze 122 krajów. Jej misją jest podnoszenia jakości nauczania i rozwoju oferty edukacyjnej dla studentów szkół międzynarodowych. Z perspektywy Sekcji Rekrutacji największymi korzyściami z członkostwa jest dla nas dostęp do społeczności młodzieży licealnej setek szkół międzynarodowych na całym świecie i do bazy danych kontaktowych doradców zawodowych w tych szkołach, możliwość brania udziału w targach edukacyjnych organizowanych przez

CIS, możliwość nawiązania długoterminowych relacji z wybranymi szkołami średnimi, a także umieszczenie nas na liście szkół członkowskich CSI, widocznej dla studentów, ich rodziców i innych osób – wszystko to zwiększa zasięg promocji naszej anglojęzycznej oferty edukacyjnej.

Członkostwo daje również dostęp do bazy profesjonalnych materiałów i opracowań na tematy związane z edukacją, wielokulturowością wśród studentów, usługami świadczonymi na rzecz studentów, sprawami socjalnymi itd. Każdy pracownik uczelni członkowskiej może uzyskać dostęp do portalu członkowskiego i ww. materiałów – osoby zainteresowane proszone są o kontakt z Grzegorzem Chewuszem pod adresem chewusz@ump.edu.pl. **G.Ch.**

FILMY HISTOLOGICZNE W ANGIELSKIEJ WERSJI JĘZYKOWEJ

Żeby zwiększyć dostępność znakomitych filmów edukacyjnych przedstawiających przegląd slajdów histologicznych, przygotowanych w 2019 roku przez Katedrę i Zakład Histologii i Embriologii UMP i opublikowanych na kanale YouTube „Histo Channel – histologia poznan” (<https://www.youtube.com/@histologiapoznan7792>), nasze biuro opracowało anglojęzyczne wersje tych materiałów.

➔ Zobacz na YouTube: kanał „histologia poznan”

Profesjonalne tłumaczenie treści naukowych, przygotowane w konsultacji z Katedrą Histologii, zostało zrealizowane we współpracy ze Studiem Nagrań UMP, odczytane przez studentkę Wiktorię Chylińską (w polskojęzycznym oryginale lektorem była Krystyna Czubówna) i jest już dostępne w serwisie YouTube pod adresem: https://www.youtube.com/playlist?list=PLE-A6VY5Mkf-dRINh4j_Jm7gPrG8QokpcA. **G.Ch.**

➔ Zobacz na YouTube: kanał „histologia poznan”

SEMINARIA ABSOLWENTÓW

Kontynuujemy rozpoczętą w 2022 roku serię spotkań (webinariów i warsztatów) prowadzonych przez zagranicznych absolwentów UMP dla osób obecnie studiujących na naszej uczelni. 15 stycznia webinar poprowadził dr Chris Harper, dermatolog pracujący w Kalifornii, a 18 stycznia mieliśmy przyjemność wysłuchać prezentacji dr. Pawła Pomianowskiego na temat zastosowań genetyki w praktyce klinicznej. 28 stycznia stacjonarne seminarium na kampusie poprowadził dr Alexandre Geronian, psychiatra z USA, natomiast w lutym webinar poprowadziło dwoje absolwentów pracujących na oddziale kardiologii Christ Hospital w Cincinnati w Ohio: dr Theresa Ratajczak i dr Senan Yasar.

W weekend 18–19 marca z kolei gościliśmy w Poznaniu dr. Adriana Cara z Lehigh Valley Health Network w Pensylwanii w USA, który już po raz drugi poprowadził warsztaty z umiejętności klinicznych dla studentów aplikujących o rezydentury w szpitalach na terenie Stanów Zjednoczonych. **G.Ch. ■**

STOPNIE NAUKOWE

DOKTORATY

Stopień naukowy **doktora** w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie: **nauki medyczne** otrzymały, zgodnie z uchwałą Kapituły Kolegium Nauk Medycznych, następujące osoby:

- **lek. Aniela ARTYŃSKA.** Rozprawa doktorska: „Ocena skuteczności ciągłej infiltracji rany operacyjnej roztworem 0,5% bupiwakainy w leczeniu bólu po zabiegach rekonstrukcji brzusznej odcinka aorty”. Promotor: dr hab. Paweł Sobczyński
- **lek. Ilona BAR-LETKIEWICZ.** Rozprawa doktorska: „Ocena wartości prognostycznej długich niekodujących RNA (lncRNA) u chorych na przerzutowego raka jelita grubego poddanych chemioterapii paliatywnej I linii”. Promotor: prof. dr hab. Jacek Mackiewicz
- **mgr Grzegorz BIEŁĘDA.** Rozprawa doktorska: „Opracowanie metody konstrukcji aplikatorów indywidualnych w brachyterapii z zastosowaniem druku przestrzennego”. Promotor: prof. dr hab. n. med. Julian Malicki
- **lek. Gabriel BROMIŃSKI.** Rozprawa doktorska: „Identyfikacja i walidacja białkowych markerów predykcyjnych w raku jasnokomórkowym nerki”. Promotor: prof. dr hab. Andrzej Antczak, promotor: prof. UMP dr hab. Maciej Wiznerowicz
- **lek. Justyna FRAŚCZAK.** Rozprawa doktorska: „Ocena obrazu klinicznego oraz zaburzeń neurorozwojowych i padaczki pozapalne w przebiegu zapalno-demielinizacyjnych powikłań ospy wietrznej u dzieci”. Promotor: dr hab. Anna Mania
- **mgr Anna K. GŁÓWKA.** Rozprawa doktorska: „Wybrane czynniki psychospołeczne a zachowania żywieniowe oraz analiza stężeń wybranych witamin w osoczu pacjentów z chorobami układu sercowo-naczyniowego”. Promotor: prof. dr hab. n. med. Juliusz Przysławski, promotor pomocniczy: dr hab. Marta Karaźniewicz-Łada
- **lek. Iwona GOŁDA-GOCKA.** Rozprawa doktorska: „Analiza efektywności i toksyczności leczenia nivolumabem chorych z zaawansowanym niedrobnokomórkowym rakiem płuca – doświadczenia własne”. Promotor: dr hab. Mariusz Kasprzyk, promotor pomocniczy: dr n. med. Maciej Bryl
- **lek. Agata GRADYS.** Rozprawa doktorska: „Wpływ protokołu terapii ukierunkowanej na ciśnienie perfuzyjne mózgu na wyniki leczenia u chorych w przebiegu krwawienia podpajęczynówkowego”. Promotor: prof. dr hab. Krzysztof Kusza, promotor pomocniczy: dr Jakub Szrama
- **lek. Kamila KAŻMIERCZAK.** Rozprawa doktorska: „Ocena wartości badania FDG-PET/Ct u kobiet leczonych operacyjnie z powodu raka szyjki macicy”. Promotor: prof. UMP dr hab. Witold Cholewiński, promotor pomocniczy: dr Błażej Nowakowski
- **mgr Daria KLICH.** Rozprawa doktorska: „Analiza objawów somatycznych i jakości życia u pacjentów z zaawansowaną chorobą nowotworową w aspekcie skuteczności ich leczenia przebywających w Zakładzie Opieki Paliatywnej w Krotoszynie”. Promotor: dr hab. Maciej Sopata
- **lek. Marek KONKOL.** Rozprawa doktorska: „Ocena zmian gęstości radiologicznej płuc w badaniach tomografii komputerowej u chorych po radioterapii w obszarze klatki piersiowej”. Promotor: prof. dr hab. Piotr Milecki, promotor: prof. PP dr hab. Paweł Śniatała
- **lek. dent. Kacper KROPIELNICKI.** Rozprawa doktorska: „Analiza procesu gojenia się augmentowanej kości okołimplantowej z zastosowaniem macierzystych komórek CD34Plus”. Promotor: prof. dr hab. Ryszard Koczorowski, promotor pomocniczy: dr n. med. Andrzej Szwarczyński
- **mgr Joanna LITOBORSKA.** Rozprawa doktorska: „Opracowanie i weryfikacja metody napromieniania całego szpiku kostnego z zastosowaniem dynamicznej techniki łukowej VMAT”. Promotor: prof. dr hab. Julian Malicki
- **lek. Mateusz LUCKI – NOWY TRYB.** Rozprawa doktorska: „Zastosowanie klasyfikacji ICF i mobilnych aplikacji w monitorowaniu wybranych czynników ryzyka w profilaktyce wtórnej wystąpienia ponownego incydentu CVD po przebytych udarach mózgu”. Promotor: prof. dr hab. Przemysław Lisiński
- **lek. Jan MAJEWSKI.** Rozprawa doktorska: „Retrospektywna ocena histologicznych czynników prognostycznych i ekspresji immunohistochemicznej markerów nowotworowych oraz antygenów *Helicobacter pylori* i wirusa Epsteina-Barr u chorych z rakiem żołądka w obserwacji 20-letniej”. Promotor: prof. dr hab. Piotr Eder
- **lek. Paulina MYŚLIWIEC.** Rozprawa doktorska: „Leczenie uzupełniające u chorych na HER2-dodatniego raka piersi”. Promotor: prof. UMP dr hab. Maria Litwiniuk
- **lek. Marcin NOWICKI.** Rozprawa doktorska: „Ocena stężenia asymetrycznej dimetyloargininy oraz wybranych parametrów klinicznych u chorych poddanych operacjom rekonstrukcyjnym w zakresie układu tętniczego”. Promotor: dr hab. Paweł Sobczyński, promotor pomocniczy: dr n. med. Waldemar Iwańczuk
- **lek. Anna PAŁASZ-BORKOWSKA.** Rozprawa doktorska: „Stan układu krążenia u ambulatoryjnych chorych ze skurczową niewydolnością serca w zależności od składu ciała”. Promotor: prof. dr hab. Przemysław Guzik
- **lek. Sławomir PANEK.** Rozprawa doktorska: „Prawdopodobieństwo uzyskania dobrego wyniku leczenia skoliozy idiopatycznej po operacji metodą Cotrel-Dubouset z resekcją żeber”. Promotor: prof. dr hab. Maciej Głowacki
- **lek. Iwona PRZYBYLSKA-RYBCZYŃSKA.** Rozprawa doktorska: „Analiza czynników demograficznych, anatomiczno-funkcjonalnych i terapeutycznych determinujących progresję zespołu rozproszonego barwnika w jaskrę barwnikową”. Promotor: prof. dr hab. Jarosław Kocięcki
- **lek. dent. Piotr PRZYBYLSKI.** Rozprawa doktorska: „Urazy zębów i twarzoczaszki u osób niepełnosprawnych czynnie uprawiających sport”. Promotor: prof. dr hab. Karolina Gerreth
- **lek. Piotr PUKACKI.** Rozprawa doktorska: „Analiza wczesnych i odległych wyników leczenia chorych z pierwotną zakrzepicą żyły podobojczykowej”. Promotor: prof. dr hab. Robert Juszkat
- **lek. dent. Maciej RACZKOWSKI.** Rozprawa doktorska: „Choroby przyzębia jako czynnik ryzyka w etiologii stwardnienia rozsianego – analiza stomatologiczna i periodontologiczna chorych połączona z oceną genotypu apolipoproteiny E”. Promotor: prof. dr hab. Marzena Wyganowska, promotor: dr hab. Anna Kowalska
- **lek. Piotr ROMANOWSKI.** Rozprawa doktorska: „Ocena wyników leczenia choroby zwyrodnieniowej stawu nadgarstkowo-śródręcznego kiuka endoprotezoplastyką” (rozprawa wyróżniona). Promotor: dr hab. Tomasz Trzeciak
- **lek. Leszek RUMIANOWSKI.** Rozprawa doktorska: „Ocena przeciwciał przeciw antygenom układu nerwowego i nukleosomów oraz egzozomów u chorych na nowotwory złośliwe przewodu pokarmowego”. Promotor: prof. dr hab. Rodryg Ramlau, promotor pomocniczy: dr n. med. Katarzyna Stencel
- **mgr Agnieszka SKOTNICKA.** Rozprawa doktorska: „Ocena roli farmaceuty klinicznego w optymalizacji farmakoterapii u pacjentów w wieku powyżej 60 roku życia z niewydolnością serca na ponowną hospitalizację oraz częstość dodatkowych wizyt specjalistycznych”. Promotor: prof. dr hab. Anna Jabłeczka
- **mgr Katarzyna STACHNIK.** Rozprawa doktorska: „Dziecko po stracie bliskiej osoby – wpływ zintegrowanych oddziaływań na funkcjonowanie w codzienności”. Promotor: dr hab. Aleksandra Kotlińska-Lemieszek
- **lek. Daria ŚWINIUCH.** Rozprawa doktorska: „Aktywność mitochondrialnego układu oddechowego w jednojądrzastych komórkach krwi obwodowej u chorych na nowotwory złośliwe”. Promotor: prof. dr hab. Rodryg Ramlau
- **lek. Lidia TOMCZAK.** Rozprawa doktorska: „Ocena zdolności granulocytów obojętnochłonnych do formowania zewnątrzkomórkowych pułapek neutrofilowych (NET) w ciąży o przebiegu niepowikłanym oraz powikłanej IUGR” (rozprawa wyróżniona). Promotor: prof. dr hab. Grzegorz Bręborowicz, promotor: dr hab. Joanna Rupa-Matysek

- **lek. Liucja WESELIK.** Rozprawa doktorska: „Programu Profilaktyki Nowotworów Głowy i Szyi w Wielkopolsce”. Promotor: prof. dr hab. Wojciech Golusiński
- **mgr Izabela WOJTASZ.** Rozprawa doktorska: „Wysycenie tlenem hemoglobiny krwi tętniczej u personelu medycznego podczas pracy w środkach ochrony indywidualnej oraz u chorych z udarem mózgu”. Promotor: prof. dr hab. Radosław Kaźmierski
- **lek. Tomasz WOŹNIAK.** Rozprawa doktorska: „Ocena porównawcza leczenia rogowacenia słonecznego metodami zabiegowymi i niezabiegowymi w zależności od cech kliniczno-histologicznych u pacjentów leczonych w Klinice Dermatologii UM w Poznaniu w latach 2010–2020”. Promotor: prof. dr hab. Monika Bowszyc-Dmochowska
- **mgr Katarzyna ZIÓŁKOWSKA.** Rozprawa doktorska: „Biochemiczna i genetyczna diagnostyka kobiet ciężarnych pod kątem ryzyka występowania aberracji chromosomowych u płodu”. Promotor: dr hab. Ewa Wysocka

Stopień naukowy **doktora** w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie: **nauki o zdrowiu** otrzymały, zgodnie z uchwałą Kapituły Kolegium Nauk o Zdrowiu, następujące osoby:

- **mgr Agnieszka GRONEK.** Rozprawa doktorska: „Ocena skuteczności treningu propriocepcji u pacjentów z niestabilnością stawu kolanowego”. Promotor: prof. dr hab. Przemysław Lisiński
- **mgr Jakub MIERZEJEWSKI.** Rozprawa doktorska: „Znaczenie e-learningu jako formy doskonalenia zawodowego

- ratowników medycznych dla efektywności rozpoznawania i wiedzy w zakresie postępowania w Ostrych Zespołach Wieńcowych z uniesieniem odcinka ST w zapisie EKG”. Promotor: prof. dr hab. Ryszard Marciniak, promotor pomocniczy: dr Karolina Szczeszek
- **mgr Krystian RATAJCZAK.** Rozprawa doktorska: „Wpływ medycznych czynności ratunkowych na wyniki leczenia oparzeń u dzieci”. Promotor: prof. dr hab. Tomasz Banasiewicz

Stopień naukowy **doktora** w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie: **nauki farmaceutyczne** otrzymały, zgodnie z uchwałą Kapituły Kolegium Nauk Farmaceutycznych, następujące osoby:

- **mgr farm. Kamil PAWŁOWICZ.** Rozprawa doktorska: „Dobór i charakterystyka wyciągu ze świeżych liści aloesu drzewiastego oraz opracowanie odpowiedniej półstałej postaci do stosowania zewnętrznego na jego bazie”. Promotor: prof. dr hab. Judyta Cielecka-Piontek
- **mgr farm. Daniel ZIENTAL.** Rozprawa doktorska: „Fotoczulacze porfirynoidowe o potencjalnym zastosowaniu w przeciwdrobnoustrojowej terapii fotodynamicznej do zwalczania patogenów o znaczeniu epidemicznym” (rozprawa wyróżniona). Promotor: prof. UMP dr hab. inż. Łukasz Sobotta

HABILITACJE

Stopień naukowy **doktora habilitowanego** w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie: **nauki medyczne**

otrzymały, zgodnie z uchwałą Kapituły Kolegium Nauk Medycznych, następujące osoby:

- **dr n. med. Małgorzata KAŁUŻNA.** Tytuł osiągnięcia naukowego: „Antropometryczne, metaboliczne, hormonalne i kardiologiczne aspekty zespołu policystycznych jajników”
- **dr n. rol. Anna SKORCZYK-WERNER.** Tytuł osiągnięcia naukowego: „Nowe przyczyny dystrofii siatkówki w populacji polskiej”

Stopień naukowy **doktora habilitowanego** w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie: **nauki o zdrowiu** otrzymał, zgodnie z uchwałą Kapituły Kolegium Nauk Farmaceutycznych:

- **dr n. o zdr. Dariusz WALKOWIAK.** Tytuł osiągnięcia naukowego: „Choroby rzadkie w praktyce edukacji zawodów medycznych oraz w funkcjonowaniu osób chorych”

Stopień naukowy **doktora habilitowanego** w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie: **nauki farmaceutyczne** otrzymały, zgodnie z uchwałą Kapituły Kolegium Nauk Farmaceutycznych, następujące osoby:

- **dr n. farm. Anna PACZKOWSKA.** Tytuł osiągnięcia naukowego: „Analiza czynników wpływających na skuteczność leczenia wybranych chorób sercowo-naczyniowych i metabolicznych (nadciśnienie tętnicze, otyłość, cukrzyca typu 2)”
- **dr n. farm. Magdalena WASZYK-NO-WACZYK.** Tytuł osiągnięcia naukowego: „Wybrane aspekty wdrażania profesjonalnego doradztwa i opieki farmaceutycznej w polskich aptekach ogólnodostępnych” ■

OSTATNIO WYDANE

„Biotechnologia w erze inżynierii tkankowej” pod redakcją Andrzeja Mackiewicza

„Zarys klinicznej olfaktologii i gustologii” pod redakcją Andrzeja Obrębskiego

WYDAWNICTWO NAUKOWE
UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO
IM. KAROLA MARCINKOWSKIEGO
W POZNANIU

wydawnictwo.ump.edu.pl

*Tymczasem na budowę CZSK
zawitała wiosna*

